

Liahona

**Unsaon sa
Pagpadako og
Lig-ong mga
Bata, p. 10**

**Kanus-a ang Tukmang
Panahon sa Pagminyo? p. 38**

**Ang mga Buotan Dili
Magsul-ob og Maskara, p. 48**

**Kalihokan sa Pasko sa
Pagkabanhaw: Paghinumdom
ni Jesukristo, p. 68**

*“Dili kita
masulondon
kay buta kita,
kita masulun-
don kay kita
nakakita.”*

Presidente Boyd K. Packer,
Presidente sa Korum sa
Napulog Duha ka mga
Apostoles, “Agency and
Control,” *Ensign*, Mayo
1983, 66.

Tan-awa usab sa “Gawasnon
Mo” sa pahina 16

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangulo-
han: Magmalinawon**
Ni Presidente Thomas S. Monson
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching:
Pagpa-aktibo**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 10 Pagpadako og Lig-ong mga Bata**
Ni Lyle J. Burrup
*Ang mga bata kinahanglan og
kalig-on sa pagbuntog sa mga
problema. Ania ang pipila ka
paagi nga ang mga ginikanan
makatabang sa mga bata nga
mapalambo kining importante
nga kinaiya.*
- 16 Gawasnon Mo**
Ni Elder D. Todd Christofferson
*Atong pilion kon asang gahum
kita magmasulondon: sa Dios o ni
Satanas.*

**20 Pagsunod sa mga Baruganan
sa Pagpaningkamot sa
Kaugalingon**

Nila ni Larry Hiller ug Kathryn H. Olson

- 22 Ang Gahum sa Pulong sa Dios**
Ni Elder Michael John U. Teh
*Ang pagtuon sa kasulatan kada
adlaw makatabang nato sa
pagpalambo og espirituhanong
kalig-on ug makadiskobre sa
pagbangilad sa yawa.*

- 26 Ang mga Panalangin sa Ikapulo**
*Lima ka mga miyembro
nagpamatuod nga sila
napanalanginan gumikan sa
pagbayad sa ikapulo.*

**30 Pagmugna og mga Tradisyon
sa Pasko sa Pagkabanhaw
[Easter] nga Nakasentro kang
Kristo**

Ni Diane L. Mangum

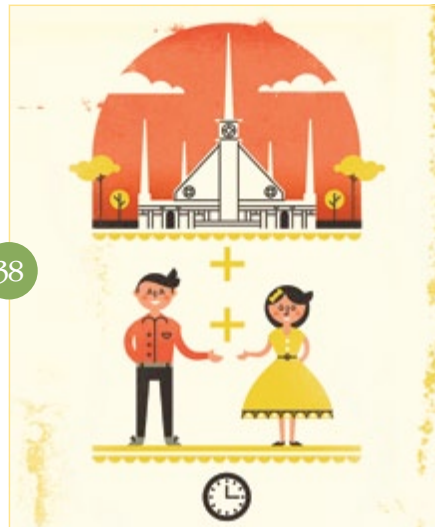
*Ang Pag-ula mao ang labing
mahinungdanon sa Pasko sa
Pagkabanhaw; matarung nga
mga tradisyon maka-focus
nato niining mga gasa gikan sa
Manluluwas.*

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Notebook sa Komperensya
sa Oktubre**
- 33 Pagtudlo sa Alang sa Kalig-on
sa mga Kabatan-onan: Ang
Kaimportante sa Pamilya**
- 34 Mga Tingog sa mga Santos
sa Ulahing mga Adlaw**
- 74 Mga Balita sa Simbahan**
- 80 Hangtud Kita Magkita Pag-
usab: Ang Pagluwas gikan
sa Mina**
Ni Russell Westergard

NAA SA HAPIN

Atubangan: Paghulagway sa litrato pinaagi ni
Cody Bell. Sa Luyo: Paghulagway sa litrato pina-
agi ni Craig Dimond. Sulod sa atubangang hapin:
Litrato sa Heceta Head Lighthouse sa Oregon,
USA, pinaagi ni Royce Bair © Getty Images.

38

38 Ang Tukmang Panahon sa Pagminyo

Ni Alissa Strong

Kon naa na ang tukma nga tawo ug tukma nga dapit, mao kana ang tukmang panahon.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Lia-hona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Ayaw'g uyoga ang sakayan.

48

42 Mubo ug Direkta

44 Unsay Mahitabo Human Kita Mamatay?

Aduna ba moy mga pangutana kabahin sa kalibutan sa espiritu o pagkabanhaw? Ania ang pipila sa mga tubag.

48 Ayaw Pagsul-ob og Maskara

Ni Elder Quentin L. Cook

Ang mga matarung dili kina-hanglang magsul-ob og mga maskara aron sa pagtago sa ilang pagkatawo.

51 Ang Akong Igsoon Mituo Nako

Ni David Dickson

Kon si Dan nagbugal-bugal pa nako, sigurado gayud nga dili na gayud ako mokanta, tingali sa tibuok kinabuhi.

52 Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan: Ako Adunay Pagpamatuod sa Pamilya

Ni Ann M. Dibb

54 Wala Makita nga mga Kakuyaw

Ni Joshua J. Perkey

Ang mga sugo wala magpugong sa atong kabubut-on—naghatag kini sa labing maayong kahigayunan alang sa kalipay ug kalampanan.

57 Gikan sa Natad sa Misyon: Natandog sa usa ka Pagpamatuod

Ni Michael Harken

70

58 Diha sa Dalan: Diin Gimantala ang Basahon ni Mormon

Ni Jan Pinborough

60 Ang Bag-ong Libro ni Ric

Ni Laura Byrd

Unsay matabang ni Rick kang Sister Bird, kansang mosakit ang kamot inig kupot niya og dugay sa kasulatan?

62 Ang Nating mga Karnero ni Megan

Ni Julina K. Mills

Si Megan nagmamugnaon sa pag-atiman sa iyang nating mga karnero ug sa pagpalambo og panaghigalaay.

64 Linain nga Saksi: Nganong importante kaayo si Jesukristo nato?

Ni Elder Dallin H. Oaks

65 Tungod kay Siya Buhi

Nila ni Marivic Pasigay ug Marissa Widdison

Si Watoy may kahigayonan sa pagpakigbahin sa iyang pagpamatuod kabahin ni Jesukristo ngadto sa iyang magtutudlo.

66 Pagdala sa Primary ngadto sa Panimalay: Si Jesukristo Mao ang Atong Manluluwas

68 Paghulagway sa Pasko sa Pagkabanhaw

Mag-count down sa Pasko sa Pagkabanhaw gamit niining puzzle.

70 Para sa Gagmayng mga Bata

81 Litrato sa Propeta: John Taylor

Ni Presidente
Thomas S. Monson

Magmalinawon

Usa ka adlaw pipila ka tuig ang milabay, human magtrabaho sa opisina, mibati ko nga mobisita sa usa ka tigulang nga biyuda kinsa pasyente sa senior care center sa Siyudad sa Salt Lake. Mi-adto ko dayon didto.

Dihang misulod ko sa iyang kwarto, walay tawo. Nangutana ko sa attendant asa siya ug giingnan kong naa siya sa dawatanan [lounge area]. Didto akong nakita kining buotang biyuda uban sa iyang igsoon ug laing higala. Maayo kaayo ang among panag-istoryahanay.

Samtang nag-istoryahanay mi, usa ka lalaki miabut sa may pultahan sa kwarto aron sa pagpalit og soda sa vending machine. Nakalingi siya nako ug miingon, “Oy, ikaw si Tom Monson.”

“Oo,” mitubag ko. “Morag kaliwat ka sa mga Hemingway.”

Nagpaila-ila siya nga siya si Stephen Hemingway, anak ni Alfred Eugene Hemingway, kinsa akong magtatambag sa dihang bishop pa ko ug kinsa akong gitawag og Gene. Giingnan ko ni Stephen nga ang iyang amahan anaa sa samang pasilidad ug hapit nang mamatay. Si Gene nagpanawag sa akong ngalan, ug ang pamilya gustong mokontak nako apan wala gyud mahibalo sa numero sa akong telepono.

Nananghid ko dayon ug mikuyog ni Stephen ngadto sa kwarto sa akong kanhi

magtatambag, diin nagtapok usab ang uban niyang mga anak, namatay na iyang asawa mga pipila na katuig ang milabay. Giisip sa pamilya ang among panagkita ni Stephen sa may dawatanan nga tubag sa Langitnong Amahan sa ilang dakong tinguha nga akong makita ang ilang amahan sa dili pa siya mamatay ug motubag sa iyang panawagan. Mao usab ang akong gibati, kay kon wala pa mosulod si Stephen sa kwarto sa akong gibisitahan sa tukma gyud nga panahon, dili gyud ko masayud nga si Gene anaa sa samang pasilidad.

Amo siyang gipanalanginan. Usa ka diwa sa kalinaw ang mipatigbabaw. Maayo ang among panag-istoryahanay, pagkahuman mibiya ko.

Pagkabuntag gitawagan ko nga si Gene Hemingway namatay—mga 20 minutos lang human niya madawat ang panalangin gikan sa iyang anak ug nako.

Nag-ampo ko sa hilum sa pagpasalamat sa Langitnong Amahan sa Iyang paggiya, nga nagdasig nako sa pagbisita sa care center ug naggiya nako ngadto sa akong higalang si Alfred Eugene Hemingway.

Giisip nako nga ang gihunahuna ni Gene Hemingway adtong gabhiona—samtang among nabati ang Espiritu, mapainubsanong nag-ampo, ug militok og panalangin sa priesthood—mipalanog sa mga pulong sa himno “Master, the Tempest Is Raging [Agalon, ang Unos Kapintas]”:

*Pabilin, O Manunubos!
Di mo ko biyaan,
Uban sa kalipay nga dunggoan
Pahulayng malipayon.*

Ganahan ko niini nga himno ug mopamatuod sa gitanyag niini nga kahupay:

*Bisan sa kakusog sa unos
Manga dautan o bisan unsa man,
Walay makahunod sa gisakyan.
Sa Agalon sa tanang nilalang.
Silang tanan Nimo motuman:
Kalinaw.¹*

Sa tanang mga luha ug pagsulay, kahadlok ug kaguol, kasakit ug kamingaw sa pagkawala sa mga minahal, adunay kasiguroan nga ang kinabuhi mahangturon. Ang atong Ginoo ug Manluluwas mao ang buhing saksi niini.² Ang Iyang mga pulong sa balaang kasulatan igo gayud: “Humilom kamo, ug ilhon ninyo nga ako mao ang Dios” (Salmo 46:10). Mopamatuod ko sa katinuod niini. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Master, the Tempest Is Raging,” *Hymns*, nu. 105.
2. Tan-awa sa Richard L. Evans, “So Let Us Live to Live Forever,” *New Era*, Hulyo 1971, 18.

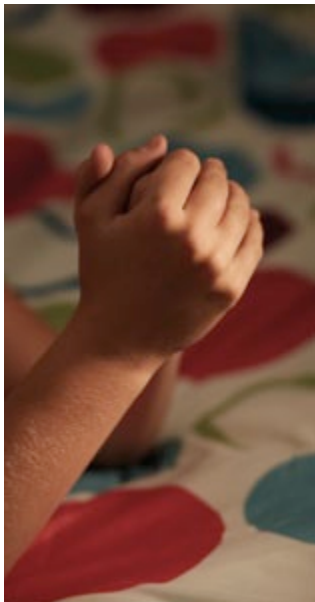
PAGTUDLO NIINI NGA MENSAHE

Kini nga mensahe makahupay niadtong namatyan og minahal o nanlimbasug sa pagsulay. Dugang sa mensahe ni Presidente Monson, ikonsiderar sa pagpakigbahin ang usa sa mosunod nga mga kasulatan, basi sa panginahanglan sa inyong gitudloan: Job 19:25–26; 1 Mga Taga-Corinto 15:19–22; Mosiah 24:13–15; Doktrina ug mga Pakigsaad 122:7–9. Kon gidasig, pagpamatuod sa kalinaw nga gihatag sa Manluluwas atol sa inyong mga pagsulay.

Palihug Hupaya ang Akong Kasingkasing

Ni Kelsey LeDoux

Atol sa anibersaryo sa pagkamatay sa akong igso-ong lalaki, namalandong ko sa akong panahon sukad siya namatay. Nahinumduman nako dili lang ang grabeng kasakit apan ang mga panalangin usab sa Dios ngari kanako.

Wala gyud ko kasabut nganong makasulti ang mga tawo nga ang kamatayon sa usa ka minahal makahatag og mga panalangin. Wala nako masabti unsaon nako pagbaton og kalipay ug pasalamat sa butang nga nakapasakit nako. Hinoon, may usa ka gabii nga nakapausab gyud sa akong panglantaw.

Nakamata ko sa tungang gabii nga may tumang kasubo. Ang ka sakit ingon og mituok kanako. Miluhod ko ug naghilak nga nag-ampo sa akong Langitnong

Amahan. Sa tibuok nakong kinabuhi gitudloan ko sa Pag-ula ug sa milagrusong makaayong gahum ni Jesukristo. Karon ang akong pagtuo gisulayan. Nagtuo ba gyud ko? Mihangyo ko sa Amahan sa Langit sa paghupay sa akong kasingkasing. Grabe ang ka sakit nga dili nako madala nga ako lang.

Dayon ang pagbati sa kalinaw, kahupay, ug gugma misanap kanako. Ingon og ang Dios migakos kanako ug miprotekta nako gikan sa grabeng ka sakit nga akong gibati. Gimingaw gihapon ko sa akong igsoon, apan lahi na ang akong panglantaw. Daghan kaayo ko og nakat-unan gikan niining kasinatian.

Nasayud kong naa ra ang gugma ug kalinaw sa Ginoo. Kinahanglang moambit lang ta.

Kelsey LeDoux nagpuyo sa Minnesota, USA.

Piliong Magbinuotan

Si Presidente Monson miingon nga kon kita magbinuotan ug may balaang pagtahud, atong mabati ang kalinaw ug makaangkon og mas lig-ong pagpamatuod kabahin sa atong Langitnong Amahan. Ug ang Espiritu Santo mas makadasig nato og mga paagi sa pagtabang sa uban.

Kinsa sa mga bata sa ubos ang nagbinuotan?

Isulat sa ubos o ihisgut sa inyong ginikanan ang pamaagi nga kamo magbinuotan. Dayon buhata kini karong semanaha. Pagkahuman, isulat sa inyong journal ang inyong mga pagbati ug pagdasig.

Tun-i kini nga materyal sa mainampuon nga paagi ug, kon angay, hisguti kini uban sa mga sister nga inyong bisitahan. Gamita ang mga pangutana aron pagtabang kaninyo sa paglig-on sa inyong mga sister ug sa paghimo sa Relief Society isip aktibong bahin sa inyong kinabuhi. Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Gikan sa Atong Kasaysayan

Ang pagtabang niadtong nahisalaag nga mobalik sa ebanghelyo ni Jesukristo kabahin na sa usa ka Santos sa Ulahing mga Adlaw ug miyembro sa Relief Society. Si Presidente Brigham Young (1801–77) miingon, “Himoa nga kita adunay pagkamanggiloy-on diha sa matag-usa, . . . ug himoa nga kadtong makakita mogiya sa buta hangtud nga sila makakita sa agianan sa ilang mga kaugalingon.”³

Si Eliza R. Snow, ikaduhang kinatibuk-ang presidente sa Relief Society, mapasalamatong miila sa mga paningkamot sa mga sister sa Ogden, Utah, USA, sa paglig-on sa usag usa. “Nahibalo kaayo ako nga dagkong butang ang gidonar [kabahin sa pagserbisyo] nga wala masulat sa libro [sa rekord],” siya miingon. Apan miila nga may rekord sa langit alang sa buhat sa mga sister samtang mitabang sila adtong nabugnaw na, siya miingon: “Si Presidente Joseph Smith miingon nga kini nga kapunungan gorganisar aron pagluwas sa mga kalag. . . . Lain nga basahon ang gitipigan para sa inyong hugot nga pagtuo, inyong kamabination, inyong maayong mga buhat, ug mga pulong. . . . Walay nawala.”⁴

Pagpa-aktibo

Ang atong propeta, si Presidente Thomas S. Monson, miawhag nga “tabangan nato kadtong nagkinahanglan sa atong tabang ug agakon sila ngadto sa mas maayong agianan ug mas maayong dalan. . . . Buhat kini sa Ginoo, ug kon anaa kita sa buluhaton sa Ginoo, . . . aduna kita’y katungod sa panabang sa Ginoo.”¹

Daghang tuig ang milabay si LaVene Call ug iyang kompanyon sa visiting teaching mibisita sa dili kaayo aktibo nga sister. Mituktok sila sa pul-tahan ug nakita ang batan-ong inahan nga naka-bathrobe. Morag may sakit siya, apan sa wala madugay ilang nasayran nga may problema siya sa ilimnong makahubog. Ang mga visiting teacher milingkod ug nakig-istorya sa nanlimbasug nga inahan.

Dihang nakabiya na, sila miingon, “Siya anak sa Dios. Kita may responsibilidad sa pagtabang niya.” Busa kanunay siya nilang bisitahan. Kada bisita, ilang makita ug mabati nga may maayong kausaban. Ilang gidapit ang sister sa pagtambong sa Relief Society. Bisan nagduha-duha, sa katapusan kanunay na siyang mitambong. Human sa pagdasig, siya, iyang bana ug anak misimba. Ang bana mibati sa Espiritu

Santo. Siya miingon, “Buhaton nako ang gisugyot sa bishop.” Karon sila aktibo sa Simbahan ug nabugkos diha sa templo.²

Gikan sa mga Kasulatan

3 Nephi 18:32; Doktrina ug mga Pakigsaad 84:106; 138:56

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Ang Sagradong Tawag sa Pagserbisyo,” *Liahona*, Mayo 2005, 55, 56.
2. Sulat ngadto sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society gikan sa anak nga babaye ni LaVene Call.
3. Brigham Young, sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 127.
4. Eliza R. Snow, sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian*, 99.

Unsa Ang Akong Mahimo?

1. Masaligon ba kong modapit sa dili kaayo aktibo nga sister sa pagtambong sa klase sa Relief Society uban nako?
2. Ang mga sister nga akong gamuma komportable bang mangutana nako kabahin sa ebanghelyo?

NOTEBOOK SA KOMPERENSYA SA OKTUBRE

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong, Ako namulong; . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra” (D&P 1:38).

Samtang kamo magribyu sa kinatibuk-ang komperensya sa Oktubre 2012, inyong magamit kining mga pahina (ug mga Notebook sa Komperensya sa umaabut nga mga isyu) aron sa pagtabang kaninyo sa pagtuon ug paggamit sa bag-o nga mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles ug ubang mga lider sa Simbahan.

MGA ISTORYA GIKAN SA KOMPERENSYA

Tagamtama ang Higayon

Ang akong asawa, si Harriet, ug Ako ganahang magbiseklita. Nindot nga mogawas ug tagamtamon ang katahum sa kinaiyahan. Kami may piho nga rota nga among biseklitan, apan wala mi maghunahuna kon unsa na kalayo among naabtan o unsa mi kapasas ikompara sa uban nga nagbiseklita.

Apan, usahay maghunahuna ko nga kita kinahanglang makigkompetensya. Naghunahuna ko nga makakuha mi og mas maayong panahon o makapakusog og biseklita kon mas maningkamot mi og gamay. Ug usahay masayop gyud kog hisgut niini ngadto sa akong talagsaong asawa.

Ang iyang sagad nga reaksyon sa akong sugyot niini nga matang kanunay nga mabination, klaro, ug direkta kaayo. Siya mopahiyom ug moingon, “Dieter, dili kini lumba; kini usa ka panaw. Tagamtama ang higayon.”

Sakto gyud siya!

Usahay sa kinabuhi kita nag-focus pag-ayo sa finish line nga kita napakyas sa pagsinati og kalipay diha sa panaw. Wala ko magbiseklita uban sa

akong asawa kay ganahan kong makaabut sa padulngan. Nagbiseklita ko tungod kay ang kasinatian uban niya nindot ug makalingaw.

Dili ba ingon og walay pulos kon dili makasinati sa kanindot ug kalipay tungod kay kita kanunayng nagpaabut kon kanus-a kini matapos?

Kita ba maminaw sa nindot nga musika nga magpaabut sa katapusang nota nga motapos una kita makaingon nga nalingaw gyud ta niini? Dili. Kita maminaw ug mokonekta sa lain-laing melodiya, gipaspason, ug harmoniya sa tibuok komposisyon.

Kita ba mag-ampo nga “amen” lang ang gihunahuna? Siyempre dili. Kita nag-ampo aron masuod sa atong Langitnong Amahan, sa pagdawat sa Iyang Espiritu ug mobati sa Iyang gugma.

Dili kita magpaabut nga malipay kon moabut na ta sa atong kapaingnan, sa pagdiskobre lang nga anaa ra diay ang kalipay—kanunay! Ang kinabuhi dili ingon nga modayeg lang sa paghunahuna sa nangagi. “Kini mao ang adlaw nga gibuhit sa Ginoo . . .,” misulat ang Salmista.

“Managmaya ug managlipay kita.”
[Salmo 118:24.]

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtambag sa Unang Kapangulohan, “Mga Pagmahay ug Resolusyon,” Liahona, Nob. 2012, 23–24.

Mga Pangutana nga Palandongon:

- Unsaon ninyo pagkakaplag og kalipay sa panaw sa kinabuhi?
- Unsaon ninyo paghatag og kalipay niadtong nagpalibut ninyo?
- Unsay relasyon tali sa pasalamat ug kalipay?

Ikonsiderar sa pagsulat sa inyong mga hunahuna sa inyong journal o hisguti kini ngadto sa uban.

Dugang kapanguhaan niining hilisgutan: *Matinud-anon sa Tinuhoan* (2004), “Pag-ula ni Jesukristo,” 178–86; “Gratitude,” “Happiness,” ug “Repentance” sa Gospel Topics sa LDS.org; Richard G. Scott, “Finding Joy in Life,” *Ensign*, Mayo 1996, 24–26.

Sa pagbasa, pagtan-aw, o pagpaminaw sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya, bisitaha ang conference.lds.org.

Mga Susama og Kahulugan: Kaminyoon ug Pamilya

Pipila sa labing importante nga mga hilisgutan, gihisgutan sa sobra sa usa ka mamumulong sa kinatibuk-ang komperensya. Ania ang gihisgutan sa upat ka mamumulong kabahin sa kaminyoon ug pamilya. Sulayi sa pagpangita og uban pang susama og kahulugan samtang kamo magtuon sa mga pakigpulong sa komperensya.

- “Ang paghiusa sa lalaki ug babaye sa legal ug subay sa balaod nga kaminyoon dili lamang pagpangandam sa umaabut nga henerasyon aron mapanunod ang yuta, apan nagdala usab sa dakong kalipay ug katagbawan nga ania sa mortal nga kasinatian.”¹ —Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles
- “Ang mga anak nagkinahanglan og emosyonal ug personal nga kalig-on nga naggikan sa pagpadako sa duha ka ginikanan nga nagkahiusa sa ilang kaminyoon ug sa ilang tumong.”² —Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

- “Ang pundasyon sa pagkamabination ug pagka-sibil magsugod sa atong panimalay. Dili ikatingala nga ang pamatasan sa kinatibuk-an mikunhod uban sa pagkatibulaag sa pamilya.”³ —Elder Quentin L. Cook sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles
- “Daghan kita og himoonon sa paglig-on sa kaminyoon diha sa katilingban nga mibaliwala sa kaimportante ug katuyoan niini.”⁴ —Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

MUBO NGA MGA SULAT

1. L. Tom Perry, “Pagkahimong Matarung nga mga Ginikanan,” *Liahona*, Nob. 2012, 27.
2. Dallin H. Oaks, “Panalipdi ang mga Bata,” *Liahona*, Nob. 2012, 45.
3. Quentin L. Cook, “Kamo Mibati ba Karon sa Mao?” *Liahona*, Nob. 2012, 7.
4. D. Todd Christofferson “Kaisoonan, Kita Adunay Buhat nga Angayang Himoon” *Liahona*, Nob. 2012, 49.

UNSAY GIPASABUT SA PAGKA KRISTIYANO?

1. “Ang usa ka Kristiyano may hugot nga pagtuo ni Ginoong Jesukristo. . . .
2. “Ang usa ka Kristiyano nagtuo nga pinaagi sa grasya sa Dios . . . makahinulsol kita, makapaysaylo sa uban, makatuman sa mga sugo, ug makaangkon og kinabuhing dayon.
3. “Ang pulong nga *Kristiyano* nagpasabut sa pagdala nganhi kanato sa ngalan ni Kristo. Gibuhat nato kini pinaagi sa pagpabunyag ug sa pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo.
4. “Ang usa ka Kristiyano nasayud nga . . . ang mga propeta sa Dios kanunay nga nagpamatuod kabahin ni Jesukristo.”

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Mahimong Mas Kristohanon nga Kristiyano,” *Liahona*, Nob. 2012, 90.

Propetikanhon nga Saad

“Ang Manluluwas mopahid sa atong mga luha sa pagmahay ug motangtang sa palas-anon sa atong mga sala. Ang Pag-ula makatugot nato sa pagkalimot sa nangagi ug magpadayon nga may limpyong kamot, ug putli nga kasingkasing, ug determinasyon sa pagbuhat ug mahimong mas maayo.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Mga Pagmahay ug Resolusyon,” *Liahona*, Nob. 2012, 24.

PAGPADAKO OG Lig-ong mga Bata

*Kon unsa ka maayo
modumala ang mga
bata sa mga kalisud
nag-agad kini kon
giunsa sa ilang ginika-
nan pagtabang nila sa
paglambo og mga
kinaiya ug kahanas
sa kalig-on.*

Ni Lyle J. Burrup
LDS Family Services

Ang kinabuhi puno sa mga pagsulay. Ang Ginoo miingon nga Siya mipili nato “diha sa hasohasan sa kasakitan” (Isaias 48:10), nga kita “masulayan sama ni Abraham” (D&P 101:4), ug nga ang kalisdanan “makahatag [kanato] og kasinatian, ug alang sa [atong] kaayohan” (D&P 122:7). Kini morag makahadlok. Kita makapangutana, magmalipayon ug magmalinawon kaha ta atol sa mga pagsulay? Ang kasulatan nagtudlo nga kita makahimo (tan-awa sa 2 Mga Taga-Corinto 12:10; Mga Hebreohanon 5:7–8; D&P 127:2).

Samtang nagtambag sa mga misyonaryo sa missionary training center (MTC) sa Provo, Utah, akong namatikdan nga kasagarang hinungdan sa emosyonal nga problema mao ang kakulang sa kalig-on. Kon ang usa ka intelihenti, kamao nga misyonaryo nga walay nasinati nga emosyonal nga problema naglisud, ang mga lider sa priesthood ug ang uban natingala. Kasagaran, ang misyonaryo dili kaayo kamao modumala sa mga hagit. Ang mga ginikanan makatabang sa ilang mga anak nga malikay niini nga problema pinaagi sa pagtudlo og mga baruganan nga makaugmad og kalig-on.

Mga Kinaiya sa Kalig-on

Ang orihinal nga kahulugan sa pulong nga *kalig-on* may kalabutan sa abilidad sa usa ka materyal nga mobalik sa iyang porma o posisyon human kini balikuon, inaton, o piiton. Karon komon natong gigamit ang pulong sa paghulagway sa atong abilidad sa pagbuntog sa kalisdanan.

Kita nasayud og duha ka butang bahin sa kalisdanan ug kalig-on: Una, may “katugbang sa tanan nga mga

butang” (2 Nephi 2:11). Ikaduha, ang pagkab-ot og bililhong butang nanginahanglan og dakong sakripisyo.

Samtang ang mga bata nagkalig-on, sila mosabut ug modawat ining duha ka kamatuoran. Ilang makita nga ang kinabuhi mahagiton ug mag-usab-usab kanunay, apan sila nagtuo nga sila makasagubang ining mga hagit ug kausaban. Ilang gilantaw ang mga sayop ug kahuyang nga mga oportunidad sa pagkat-on, ug ilang gidawat nga ang kapildihan mahimong mag-una sa kadaugan.

Samtang ang mga bata nagkalig-on, sila nagtuo nga sila makaimpluwensya ug gani makakontrolar sa resulta sa ilang kinabuhi pinaagi sa paningkamot, paghunahuna, kahibalo, ug kahanas. Niining kinaiya, sila nag-focus sa ilang *mahimo* kay sa nianang dili nila makontrolar.

Laing timaan sa kalig-on mao ang makasabut sa dakong katuyoan ug kahulugan sa kinabuhi ug katawhan. Ang pagbati nga may katuyoan makatabang sa atong mga anak nga dili moundang, bisan pa sa mga kalisud ug pagpamugos. Kon ang atong mga anak mas nagkalig-on, sila makapalambo og mga

mithi nga makagiya nila: gugmang putli, hiyas, integridad, kamatinuoron, maayong pamatasan sa trabaho, ug hugot nga pagtuo sa Dios. Manginlabut sila sa mga panghitabo sa ilang palibut ug mopili nga mosalig sa mga mithi kaysa magpalahi ug maglikay sa kalisud.

Ang ebanghelyo nagtudlo ug nahatag og gibug-aton ining mga mithi ug panglantaw.

Mga Leksyon kabahin sa Kalig-on gikan sa Pagkabata

Sa dihang bata pa ko, daghang mga hamtong—ginikanan, silingan, magtutudlo, ug lider sa Simbahan—mitudlo nako ug sa akong mga igsoon sa mosunod nga mga leksyon. Kining lima ka mga baruganan makatabang sa inyong mga anak.

1. *Pagbayad sa bili sa mga pribelihiyo.*

Nasayud ko nga ang kagawasan sa pagduwa uban sa akong mga higala mag-agad kon mouli ko sa saktong oras.

2. *Ang balaod sa ting-ani.*

Kon gusto ko og kwarta, kinahanglan kong maghatud og newspaper sa akong rota ug mokolekta sa bayad matag bulan.

3. *Personal nga pagkamay-tuhabagon ug responsibilidad.*

Kinahanglan nakong kompletuhon ang akong homework, science fair projects, ug merit badges.

4. *Ang balaod sa pag-uli [restitution].*

Makorihir nako ang sayop nga binuhatan pinaagi sa pagpangayo og pasaylo ug eksaktuhon ang sayop. Ang akong ginikanan usahay mosugyot nga mobuhat ko og dugang buluhaton, sama sa pagpangibot og sagbot.

5. *Pagkat-on gikan sa mga sayop*

Kon dili nako matarung akong higdaanan, dili matarung og hugas ang plato, o dili matarung pag-ibot ang sagbut, buhaton ni nako og usab.

—Lyle J. Burrup

Ang Pagkaperpeksyonista Makapahuyang sa Kalig-on

Usa sa nagpugong sa pagpalambo sa kalig-on mao ang sayop nga pagsabut sa sugo nga maperpekto (tan-awa sa Mateo 5:48). Kining sayop nga pagsabut mao ang pinakakomon nga butang nga nakapahuyang sa kalig-on sa bag-ong mga misyonaryo. Gusto nilang maperpekto ang tanan kay ilang gihigugma ang Langitnong Amahan ug si Jesu-kristo ug dili nila gustong pakyason Sila. Apan wala nila masabti nga ang Ginoo nagtrabaho pinaagi sa mahuyang, yanong mga sulugoon (tan-awa sa D&P 1:19–23) ug ang paningkamot nga maperpekto wala magpasabut nga dili ta masayop apan kita mapalambo o makompleto pinaagi sa Pag-ula ni Kristo samtang kita naningkamot sa pagsunod Kaniya (tan-awa sa Mateo 5:48, footnote *b*).

Kining sayop nga pagsabut nagagikan usab sa gitudlo sa katilingban sa atong kabatan-onan: nga ang ilang bili nag-agad sa ilang talento ug binuhatan. Sa eskwelahan ug komunidad, usahay sa simbahan o panimalay, ang mga batan-on makakita nga ang ilang kaedad gidawat, gidayeg, gikahimut-an, ug gipasidunggan kay may talento. Maong nagtinguha silang maparehas. Samtang ila ning buhaton, magsugod sila og kahadlok nga mapakyas ug masayop. Ang ilang buhaton kadto lamang sa ilang pagtuo nga magmalampuson sila. Ilang ilangay-langay kon sila dili mobati nga masaligon. Sila mabalaka unsay hunahunaon sa uban kon sila masayop. Sila mahadlok nga dili madawat. Ilang gilantaw nga ang ilang binuhatan mao ang sukod sa ilang bili. Ang ilang pagkaperpeksyonista nahimong higpit nga tigkontrolar, ug nakapahuyang kini sa ilang kalig-on.

Sama pananglit, tungod ang mga misyonaryo sa MTC dili makapili sa ilang buhaton o dili buhaton isip kabahin sa pagbansay, sila masayop samtang nagkat-on sa pagsulti og bag-ong pinulongan, pagtudlo sa mga konsepto sa ebanghelyo, ug paghimo sa ubang misyonaryo nga buhat. Sila masayop atubangan sa mga estranyo, ug kon sila wala makaangkon og kalig-on, sila mobati og kasagmuyo ug mawad-an sa kadasig.

Pagtabang sa mga Bata nga Malig-on

Busa unsaon nato pagtabang sa atong mga anak nga malig-on? Ang atong Amahan sa Langit naghatag sa

sundanan. Iya kitang gitratar nga may dakong gugma ug pagtahud, bisan kita masayop. Siya nagpahinumdom nato sa atong potensyal (tan-awa sa Moises 1:39) ug dakong bili (tan-awa sa D&P 18:10), nga anaa sa atong pagkatawo isip Iyang anak. Naghatag Siya kanato og mga balaod aron masayud kita unsa ang Iyang gipaabut (tan-awa sa D&P 107:84), nagtugot nga mopili ta (tan-awa sa 2 Nephi 2:15–16), ug nagtahud sa atong mga pagpili (tan-awa sa D&P 130:20). Siya nagtugot sa pagkat-on ug instrukyon sa pagkorihir sa sayop (tan-awa sa D&P 1:25–26) ug sa paghinulsol ug pag-uli sa pagkorihir sa sala (tan-awa sa D&P 1:27–28).

Ania ang pipila sa mga rekomendasyon kon unsaon nato paggamit kining mga baruganan sa atong panimalay:

- Mag-ampo aron masabtan ang kalig-on sa inyong mga anak ug unsaon pagtabang sa ilang mga kahuyang.
- Magmapailubon ug sabton nga ang mga bata nagkinahanglan og panahon aron malig-on.
- Maningkamot sa pagsabut nga ang sayop ug kapakyas mga oportunidad sa pagkat-on.
- Magtugot sa natural nga mga sangputanan nga makadisiplina nila.

Samtang ang mga bata nagkalig-on, sila nagtuo nga sila makaimpluwensya sa resulta sa ilang kinabuhi pinaagi sa paningkamot, paghunahuna, kahibalo, ug kahanas. Sila nag-focus sa ilang mahimo kay sa nianang dili nila makontrolar.

- Motahud sa desisyon sa mga bata, bisan dili maayo ang ilang mga pagpili nga makapawala sa mga pribelihiyo.
- Maglikay sa pagpangasaba sa mga bata kon makasupak og mga balaod.
- Ayaw ipakaubos ang paningkamot pinaagi sa pagpanaway og maayo.
- Imbis sa pagdayeg sa nabuhat, pag-awhag ug pagpasidungog sa paningkamot.
- “Dayega ang inyong mga anak sobra pa kaysa pagkorihir kanila. Dayega sila bisan sa ilang pinakagamay nga nakab-ut” (Presidente Ezra Taft Benson [1899–1994], “The Honored Place of Woman,” *Ensign*, Nob. 1981, 107).

Samtang kita mainampuong nagtrabaho sa mahagitong tahas sa pagpadako og lig-ong mga anak, ang Ginoo mopanalangin nato og giya ug inspirasyon sa pagtabang nila nga makaangkon og emosyonal ug espiritwal nga kalig-on sa pagsagubang sa mga hagit sa kinabuhi. ■

Mga Rekomendasyon sa Pagpadako og Makamao, Lig-ong mga Bata

Samtang ang pagkaginikanan personal nga buhat ngadto sa kada bata, pipila ka mga baruganan mahimong para sa tanan. Ang mosunod nga mga baruganan napamatud-ang epektibo.

Imbis nga Mobuhat Niini . . .

Pagmugna og dili makatarunganon nga mga balaod ug sangputanan.

Pagtugot sa mga bata nga makalikay sa sangputan sa ilang mga pagpili.

Pagkorihir kasagaran.

Dili makatarunganon ug dili makanunayon sa pagsugo nga magmasulundon.

Magdayeg lang sa resulta.

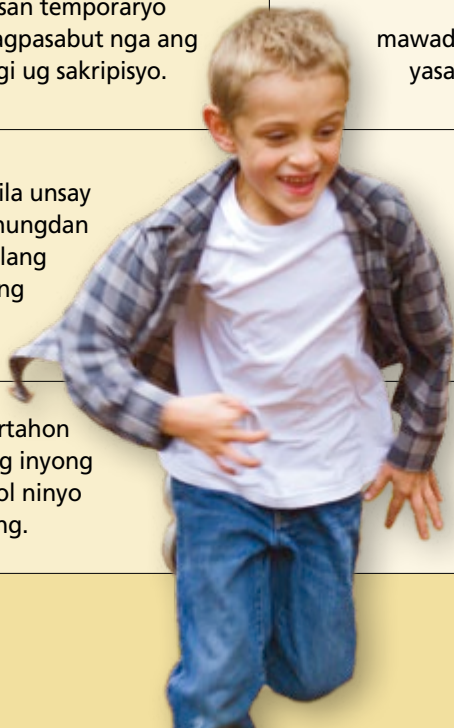
Magpasabut sa mga bata nga ang bili sa ilang kaugalingon magdepende sa resulta.

Maghisgut bahin sa kapakyasan o kalampusan nga konektado sa swerte o talento.

Maningkamot sa pagsulbad sa problema sa mga bata pinaagi sa paghatag kanila sa tanang tubag.

Mopabati sa mga bata nga dili sila kamao pinaagi sa pagsaway nila, sa ilang paningkamot, ug ilang nabuhat.

Buhata Kini . . .	Ug Mao Ni ang Resulta . . .
<p>Paghisgut og mga balaod ug pagmugna og balidong mga sangputanan nga makatarunganon, may kalabutan sa batasan, ug nagtahud sa ginikanan ug anak.</p>	<p>Ang mga bata nasayud unsay gipaabut ug nakat-on nga ang mga pagpili may sangputanan.</p>
 <p>Pagtugot sa mga bata nga makasinati og natural nga mga sangputanan sa ilang pagpili.</p>	<p>Ang mga bata nakat-on nga sila may tulubagon ug responsibilidad sa ilang mga pagpili.</p>
<p>Pagdayeg kasagaran. Pagmaya sa gamayng mga nahimo sa eksaktong direksyon.</p>	<p>Ang mga bata nakat-on unsay gusto sa ginikanan. Sila mobati nga giawhag, gihataga'g bili, ug gidayeg.</p>
<p>Makanunayong mohatag og maayong ganti sa mga lihok ug kinaiya nga ganahan ninyong ipatuman.</p>	<p>Ang mga bata makakat-on nga dili nila kinahanglang magustohan ang pagbuhat sa mga lisud; buhaton lang gyud ni nila.</p>
<p>Magdayeg sa paningkamot dili igsapayan ang resulta.</p>	<p>Ang mga bata mobati nga gidasig, masaligon, ug mas andam sa pagsagubang sa mga hagit.</p>
<p>Magsulti sa mga bata nga sila may tiunay nga bili kay sila mga anak sa Dios ug may balaanong potensyal.</p>	<p>Ang bili sa kaugalingon anaa sa mahangturong potensyal sa bata kaysa temporaryo nga kalampusan o kapakyasan.</p>
<p>Magpasabut nga ang kapakyasan temporaryo ug oportunidad sa pagkat-on. Magpasabut nga ang kalampusan produkto sa kakugi ug sakripisyo.</p>	<p>Ang mga bata dili kaayo mawad-an og kadasig o mahadlok sa kapakyasan ug mas andam nga mopadayon.</p>
<p>Magtabang sa mga bata sa (1) pag-ila unsay nahitabo, (2) pag-analisar unsay hinungdan sa resulta, ug (3) pag-ila unsay ilang buhaton aron malikayan kining problemaha sa sunod.</p>	<p>Ang mga bata makapalambo og panglantaw nga sila makahimo, motubag ug mosulbad sa ilang problema, ug mosiguro nga sila nagkontrolar sa ilang kinabuhi ug makabuntog sa mga hagit.</p>
<p>Maminaw ug magmasuportahon ug magmaawhagon aron ang inyong mga anak ganahang moduol ninyo pag-usab para sa tabang.</p>	<p>Ang mga bata mas komportableng mohisgut sa ilang mga sayop ug problema ninyo.</p>

Ni Elder D. Todd Christofferson

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

Gawasnong Mo

Ang gikinahanglan sa Dios mao ang debosyon nga gipakita ni Jesus.

Ang ebanghelyo, si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) miingon, “mao ang plano sa kagawasan nga nagdisiplina sa gana ug naggiya sa kinaiya.”¹ Kini nga plano nagbutang nato sa dalan sa naglambo nga kahibalo ug kapasidad, grasya ug kahayag. Kini ang kagawasan nga mamahimo sa unsay posible ug angay nin-yong mahimo. Apan aron makompleto ang inyong kagawasan, kinahanglang andam mo sa pagsalikway sa tanang mga sala (tan-awa sa Alma 22:18), pagkamatinumanon, ganahan apan bati nga kinaiya, tingali bisan maayong mga butang nga nakapugong sa unsay pang-lantaw sa Dios kaninyo.

Ang Tingog sa Agalon

Si Tiya Adena Nell Gourley misulti nako og kasinatian sa milabayng mga tuig uban sa iyang amahan—akong lolo, Helge V. Swenson, patay na—nga naghulagway unsay akong ipasabut. Misaysay siya:

“Ang akong anak nga babaye ug ako mibisita sa balay sa akong ginikanan. Nianang hapon nangutana si mama nako kon

ganahan ba mi moadto sa balkonahe sa luyo ug tan-awon si Papa nga motawag sa iyang [lima] ka karnero nga pasudlon kay gabii na. Si Papa . . . mao ang patriyarka sa stake, ug . . . siya tawo nga buotan, malumo ug matinuoron sa Dios.

“ . . . Milakaw si Papa sa kilid sa umahan ug mitawag, ‘Ari na.’ Diha-diha dayon, wala gani mihunong aron sa pag-ingkib sa pag-kaon nga ilang gitumong, ang lima milingi sa iyang direksyon, ug dayon [ang karnero] midagan hangtud miabut sa iyang kilid ug gihapuhap ilang ulo.

“Ang akong anak miingon, ‘Oy, Lola, gi-unsang ni Lolo nga mapabuhat sila niana?’

“Akong mama mitubag, ‘Ang karnero nakaila sa iyang tingog, ug gihigugma siya niini.’ Karon tug-anan ko kamo nga may lima ka karnero sa umahan, ang lima miyanghag dayon inig tawag niya, apan upat ra ang midagan padulong ni Papa. Sa pinakalayo, klaro sa tumoy sa umahan, nagtan-aw ni Papa, nagbarug ang [usa] ka dakong [karnerong baye]. Gitawag siya ni Papa, ‘Ari na.’ Milihok kini ingon og moduol apan dili diay.

Dayon milakaw si Papa sa umahan, nagtagwag kaniya, 'Ari na. Wa na ka highti.' Ang laing upat ka karnero nagsunod sa iyang luyo.

"Dayon gipasabut ni Mama nga pipila ka semana ang milabay, may kaila sila nga gidala ang [karnerong baye] ug gihatag ni Papa nga mipasabut nga dili na niya gusto ni sa iyang panon sa mga hayop. Ang tawo miingon nga kini idlas ug badlongon ug modala sa ubang karnero gawas sa koral ug makasamok maong gusto na niya kining mawala. Malipayong gidawat kini ni Papa, ug sa sunod mga adlaw iya kining gihigot sa umahan aron dili malayo. Mapailubong gitudloan niya ni sa paghigugma niya ug sa ubang karnero. Dayon, ingon og komportable na ni sa bagong pinuy-anan, gibinlan ni Papa og mubong pisi sa liog niini apan wala na highti.

"Samtang gipasabut kini ni Mama, si Papa ug iyang karnero duol na [ang saag] sa daplin sa umahan, ug sa kahilom nadunggan namo siyang mitawag pag-usab og, 'Ari na. Wala na ka highti. Gawasnon na ka.'

"Nakahilak ko sa dihang nakita nako [ang karnero] midali og duol ni Papa. Dayon, ang iyang mapinangaong kamot anaa sa ulo niini, siya ug ang ubang mga karnero milakaw og balik padulong kanamo.

"Naghunahuna ko nga pipila nato, mga karnero sa Dios, gihigtan ug dili gawasnon tungod sa mga sala sa kalibutan. Nagbarug didto sa balkonahe sa luyo, hilum kong nagpasalamat sa Langitnong Amahan nga adunay mga matinud-anong tigbantay sa karnero ug magtutudlo kinsa mapailubon ug mabination ug andam sa pagtudlo nato sa paghigugma ug pagkamasulondon ug naghatag og seguridad ug kagawasan diha sa panon aron, bisan layo ta sa kapasilongan, makaila ta sa tingog sa Agalon kon Siya motawag, 'Ari na. Gawasnon na mo.'"²

*Makapahinam
masayran nga
atong mapalapa-
pad ang atong
kagawasan
pinaagi sa
paghingpit sa
atong pagka-
masulondon.*

Makapahinam masayran nga atong mapalapat atong kagawasan pinaagi sa paghingpit sa atong kamasulondon. Sa mga pulong ni Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Dili kita masulondon kay buta kita, kita masulondon kay kita nakakita."³

Ang atong pagpili niining kinabuhi wala mag-agad kon kita ba ubos o dili ubos sa bisan unsang gahum. Atong pilion kon asang gahum kita magmasulondon: sa Dios o ni Satanas. Sama sa gisulat ni Lehi, kini pagpili sa kagawasan ug pagkabihag (tan-awa sa 2 Nephi 2:27). Kinahanglang mopili ta og usa.

Ang atong pagsunod sa Dios ug sa Iyang katungod sa pagdumala ug paghari nato makadala og mga panalangin. Pipila sa talagsaong panalangin mao ang hugot nga pagtuo ug pagsalig nga magpuyo tang malinawon. Ang Ginoo miingon kang Josue:

"Walay bisan kinsang tawo nga arang makasukol kanimo sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi: ingon nga ako nag-uban kang Moises, mao man magauban ako kanimo: ikaw dili ko kawangon, ni biyaan ko ikaw. . . .

"Magmabaskugon ka lamang ug magmaisug gayud, sa pag-atiman sa pagbuhat sumala sa tanang balaod nga gisugo kanimo ni Moises nga akong alagad: ayaw pagtipas ngadto sa too ni ngadto sa wala gikan niana, aron magmauswagon ka bisan asa ka paingon" (Josue 1:5, 7).

"Nabuntog Ko na ang Kalibutan"

Kon kita "mobuhat sumala sa tanang balaod nga gisugo," kita makaangkon og pasalig nga ang Dios magauban kanato sama sa Iyang gibuhay ni Moises. Uban sa Salmista

kita makasulti, “Sa Dios gipahiluna ko ang akong pagsalig: dili ako mahadlok unsay mabuhat sa tawo alang kanako” (Salmo 56:11). Wala ba misaad ang Ginoo, “Dinhi sa kalibutan aduna kamoy kagul-anan: apan sumalig kamo; gidaug ko na ang kalibutan” (Juan 16:33)?

Pipila ka tuig ang milabay nangulo ko sa usa ka Church disciplinary council. Ang nakasala milingkod sa among atubangan ug miasoy sa iyang kasaysayan. Ang iyang sala seryuso gayud, apan nabuhatan pud siya og grabeng sala. Samtang gikonsiderar namo kini, naglibog ko pag-ayo, ug mihangyo nga mogawas aron maghunahuna ug mag-ampo nga mag-inusara.

Nagbarug ko sa atubangan sa lingkuranan sa opisina nangamuyo sa Ginoo sa pagpasabut nako nganong grabe nga kadautan ang nabuhat. Wala ko kakita apan mibati ko nga may lawom kaayong lungag nga may tabon. Usa sa kilid sa tabon naisa og gamay, ug akong nakita ang ka lawom ug ka lapad sa kadautan sa kalibutan. Grabe kaayo ni nga dili gyud nako masabtan. Nasanapan ko. Nalup-og ko diha sa lingkuranan sa akong luyo. Ang kasinatian morag nakapawala sa akong ginhawa. Sa hilum nangamuyo ko, “May paglaum kaha kita nga makabuntog ining kadautan? Unsaon nato nga maluwas niining grabeng kangitngit ug kadaut?”

Adtong higayona kining hugpong sa mga pulong akong nahunahuna: “Sumalig kamo; gidaug ko na ang kalibutan” (Juan 16:33). Talagsa ra nga mibati ko og kalinaw duol sa kadautan. Mas nakadayeg ko sa tumang pag-antus sa Manluluwas ug mas nakadayeg, gani nahadlok, sa kalawmon sa kinahanglan Niyang buntugon. Mibati ko og kalinaw sa tawo nga among pagahukman, nasayud nga siya may Manunubos, kansang grasya paigo sa paglimpyo kaniya ug sa pagtarung sa inhustisya nga iyang giantus. Mas nasayud ko nga ang maayo modaug tungod ni Jesukristo, kon wala pa Siya wala kita’y tsansa. Mibati ko og kalinaw, ug nindot kaayo ni.

Si Propeta Joseph Smith nakasabut niini sa dihang siya miingon, “Kita magmalipayon sa pagbuhat sa tanan nga mga butang nga ubos sa atong gahum; ug unya kita magmalinawon, uban ang labing dako nga kasiguroan, nga makasaksi sa kaluwasan sa Dios, ug sa iyang mga bukton nga ipadayag” (D&P 123:17). Ang saad niadtong monunut

sa kabubut-on sa Dios mao nga ang Iyang bukton, Iyang gahum, masinati sa ilang kinabuhi. Ang Manluluwas miingon:

“Ayaw kahadlok, gagmay nga mga bata, kay kamo ako, ug Ako nakabuntog sa kalibutan, ug kamo kabahin kanila nga gihatag sa Amahan kanako;

“Ug walay usa kanila nga gihatag sa Akong Amahan nga mawala” (D&P 50:41–42).

Ang pagpuyo uban niining kasiguroan usa ka panalanging tingali mas dako pa kaysa atong masabtan. Kitang tanan—sa madugay o madali, sa panahon sa di mapug-ang kalamidad o makapaguol nga kalibog, nga mipili sa Dios isip atong giya—kinasingkasing nga makakanta, “Katam-is sa kalinaw nga dala sa ebanghelyo.”⁴

Dili gayud kita magdahum og kalinaw o kagawasan o pagtuo o bisan unsa nga samang gasa gikan sa atong balaang pangulo kon ang atong pagdawat sa Iyang pagpangulo dili tinuoray. Kon kini sunod-sunod lang kaysa tinuorayng pagkamatarung, dili gayud magdahum og ganti. Ang tap-haw nga pagkamaunongon ngadto Kaniya dili gayud pagkamaunongon. Ang atong pagnunot kinahanglang hingpit, kinasingkasing, ug tinuoray. Ang gikinahanglan sa Dios mao ang debosyon nga gipakita ni Jesus, kinsa miinom sa mapait kaayo nga kopa nga nakapahingangha gani Kaniya, ang talagsaong Tiglalang (tan-awa sa Marcus 14:33–36; D&P 19:17–18). Apan Iya kining nabuhat, “ang kabubut-on sa Anak ingon nga gituhop ngadto sa kabubut-on sa Amahan” (Mosiah 15:7).

Ibilin ko kaninyo ang akong pagsaksi nga pinaagi ni Jesukristo, ang Anak sa Dios, kita mahiusa sa Dios, sama nga nag-ampo si Jesus nga kita mamahimo (tan-awa sa Juan 17:20–23). Unta ang inyong pagkamaunongon Kanila mao ang giya sa inyong kinabuhi sa kahangturan. ■

Gikan sa usa ka debosyunal nga pakigpulong nga gihatag sa Brigham Young University niadtong Oktubre 19, 1999. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang <http://speeches.byu.edu>.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Gordon B. Hinckley, “A Principle with Promise,” *Improvement Era*, Hunyo 1965, 521.
2. Adena Nell Swenson Gourley, “I Walked a Flowered Path” (wala mamantala nga manuskrito, 1995), 199–200.
3. Boyd K. Packer, “Agency and Control,” *Ensign*, Mayo 1983, 66.
4. “Sweet Is the Peace the Gospel Brings,” *Hymns*, nu. 14.

PAGSUNOD SA MGA
BARUGANAN SA

Pagpaningkamot sa Kaugalingon

Ni **Larry Hiller**, Mga Magasin sa Simbahan
ug **Kathryn H. Olson**, Welfare Services

Si Luis Quispe, sa La Paz, Bolivia, buta ang usa ka mata, apan siya may klarong panglantaw sa iyang tumong sa pagpaningkamot sa kaugalingon ug pagsangkap sa pamilya. Bisan nag-atubang siya og mga hagit sa ekonomiya ug problema sa panglawas, si Luis masaligon sa iyang kaugmaon. Iyang gibuhat ang tanan nga makabarug sa kaugalingon samtang iyang giila nga nagsalig siya sa iyang Amahan sa Langit. “Akong nakatunan nga walay imposible kon anaa ang tabang sa atong Amahan,” miingon siya.

Pagpaningkamot sa Kaugalingon: Usa ka Baruganan sa Espiritwal ug Temporal

Sa milabayng walo ka tuig, kining 46 anyos nga amahan sa unom ka bata nagtrabaho ug nag-eskwela aron makakuha og degree sa agronomy. Ang pagtuon ni Luis naglakip sa pagbiyahe og mga 60 ka milya (97 km) gikan sa gamayng lungsod sa Achacachi aron moeskwela sa Universidad Mayor de San Andres. Bisan ining sakripisyo, malampusong nahuman ni Luis ang iyang edukasyon ug karon nag-focus sa iyang sunod nga tumong nga makaangkon og kaugalingong umahan.

Si Luis maayong ehemplo sa pagpaningkamot sa kaugalingon sa temporal nga mga butang, sama sa trabaho, welfare, ug pagtipig og pagkaon. Apan ang baruganan

sa pagpaningkamot sa kaugalingon espiritwal ingon man temporal. Si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mihulagway sa *pagpaningkamot sa kaugalingon* nga “pag-angkon og responsibilidad alang sa atong kaugalingon nga espiritwal ug temporal nga kaayohan ug alang niadtong mga gisalig kanato sa Langitnong Amahan nga atong ampingan.”¹

Ang Ginoo miingon nga wala Siya maghatag og balaod nga temporal lang (tan-awa sa D&P 29:34–35). Tingali ang sugo sa pagtrabaho gituyo sa pagpanalangin nato sa espiritwal sama sa pagsangkap kanato sa pisikal (tan-awa sa Genesis 3:17–19).

Espiritwal nga Pagpaningkamot sa Kaugalingon

Ang mga panalangin sa temporal nga pagpaningkamot sa kaugalingon maklaro panahon sa krisis sama sa natural nga kalamidad, walay trabaho, o kawad-on. Apan ang espiritwal nga pagpaningkamot sa kaugalingon susama ka kritikal ini nga panahon. Kadtong may lig-ong espirituhanong pundasyon mapanalanginan og kalinaw, kasiguroan, ug mas lig-ong pagtuo kon mangamuyo sa Langitnong Amahan og tabang.

Ang mga lider sa Simbahan mitambag nato sa pagpangandam sa espiritwal nga crises. Si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, miingon:

“Kita gitudloan na sa pagtipig og . . . pagkaon, sinina, ug, kon mahimo, sugnod—*dih*a sa *balay*. . . .

“Dili ba nato makita nga susamang baruganan ang magamit sa inspirasyon ug pagpadayag, pagsulbad sa mga problema, pagtambag, ug paggiya? . . .

“Kon kita mawad-an sa atong emosyonal ug espirituhanong kagawasan, atong pagpaningkamot sa kaugalingon, kita mahimong mahuyang sama ka dako, tingali mas labaw pa, kay sa kita magsalig sa materyal nga paagi.”²

Paghatag ug Pagdawit

Ang pagpaningkamot sa kaugalingon kinahanglang dili masaypan nga hingpit nga di magsalig. Sa katapusan, kita nagsalig sa Langitnong Amahan sa tanang butang (tan-awa

sa Mosiah 2:21). Kita nanginahanglan sa Iyang padayong paggiya, pagpreserbar, ug proteksyon.

Kita usab nagsalig sa usag usa. Tungod kay kita gihatagan og lain-laing espirituhanong gasa, kita gipaabut nga mopakigbahin aron ang tanan mapanalanginan (tan-awa sa D&P 46:11–12). Ang yawe mao nga mahimong mapaningkamuton sa kaugalingon diin kita makahimo, makaserbisyo sa uban, ug makatugot sa uban nga mapanalangin sa pagserbisyo nato kon gikinahanglan.

Kon mas mapaningkamuton ta sa kaugalingon—sa espiritwal ug temporal nga paagi—mas may abilidad kita nga mahimong instrumento sa kaayohan. Si Elder Hales mipasabut: “Ang atong katapusang tumong mao ang pagkahimong sama sa Manluluwas, ug kana nga tumong gipadako pinaagi sa atong dili hinakog nga pagserbisyo ngadto sa uban. Ang atong abilidad sa pag-alagad mahimong mapadako o mapagamay pinaagi sa matang sa atong pagka mapaningkamuton sa kaugalingon.”³

Personal nga Responsibilidad

Nakita ni Luis Quispe ang iyang pagkamati-nguhaon ug pagsalig sa Ginoo nga miresulta sa temporal nga mga panalangin diha sa trabaho, degree sa kolehiyo, ug mas lig-ong pamilya. Usab, kaditong temporal nga mga paglambo nakapalig-on sa iyang pagtuo. Iyang gisunod ang tambag ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985): “Walay tinuod nga Santos sa Ulahing mga Adlaw, samtang makahimo sa pisikal o emosyonal, ibalhin ang responsibilidad sa kaayohan sa iyang kaugalingon o pamilya ngadto sa uban. Kutob siya makahimo, ubos sa inspirasyon sa Ginoo ug iyang pagpaningkamot, iyang sangkapan ang iyang kaugalingon ug pamilya sa espiritwal ug temporal nga panginahanglan sa kinabuhi.”⁴ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Robert D. Hales, “Usa ka Panglantaw sa Ebanghelyo mahitungod sa Welfare: Hugot nga Pagtuo Inubanan sa Lihok,” *Sukaranang mga Baruganan sa Welfare ug Pagpaningkamot sa Kaugalingon* (2009), 1–2.
2. Boyd K. Packer, “Solving Emotional Problems in the Lord’s Own Way,” *Ensign*, Mayo 1978, 91–92.
3. Robert D. Hales, “Usa ka Panglantaw sa Ebanghelyo mahitungod sa Welfare,” 2.
4. Spencer W. Kimball, “Welfare Services: The Gospel in Action,” *Ensign*, Nob. 1977, 77–78.

Kon mas mapaningkamuton ta sa kaugalingon—sa espiritwal ug temporal nga paagi—mas may abilidad kita nga mahimong instrumento sa kaayohan.

Ni Elder Michael
John U. Teh
Sa Seventy

ANG Gahum

SA PULONG SA DIOS

Pipila lang ka mga kalihokan ang mas makahatag og espirituhanong kaayohan kaysa inadlaw, kanunayng pagtuon sa kasulatan.

Dihang bishop ko kaniadto, ang akong mga magtatambag ug ako mihukom nga bisitahon ang tanang balay sa mga miyembro kausa sa usa ka tuig. Atol sa usa namo ka pagbisita nanlakaw mi sa may giabandonar nga riles nga may mga balay nga hinimo sa karton nga dili modako sa unom ka pye por unom ka pye (mga 2 m per 2 m). Kining gamay nga lugar mao ang sala, kan-anan, tulganan, ug kusina sa pamilya.

Ang mga hamtong nga nagpuyo niini nga dapit may naandang paagi ug buluhaton. Kasagaran sa mga lalaki walay trabaho o dili tukma ang trabaho. Sila mas mogahin og panahon nga magpundok aron manigarilyo ug mag-inom. Magpundok usab ang mga babaye, mag-istoryahanay kabahin sa kontrobersyal nga mga balita, apilan sa pagpanglibak. Ang pagsugal paboritong kalingawan sa batan-on ug hamtong.

Ang nakapalibog gyud nako kay ingon og ang mga tawo kontento na nga ingon ini ilang kahimtang sa kinabuhi. Sa katapusan

nakahunahuna ko nga tingali alang sa kadaghanan nila, ang pagkawalay paglaum nagpatoo kanila nga mao lang kini ang ilang kapaingnan. Kini sa tinuoray makapasubo lantawon.

Sa wala madugay nasayran nako nga ang akong magtatambag, nga usa ka engineer, nagpuyo adtong lugara sa una. Dili gyud ko makatag-an kay ang iyang pamilya lahi ra kaayo sa mga pamilya nga akong nakita didto. Tanang niyang mga igsoon naedukar ug nagpadako og maayong mga pamilya.

Ang iyang amahan simple nga tawo. Human nako siya mahimamat, nakapangutana ko. Giunsa niya pagpalambo sa iyang kaugalingon? Giunsa niya paghaw-as sa iyang pamilya gikan adto nga mga kahimtang? Unsay nakapadasig niya og panglantaw sa unsay pwedeng mahimo? Asa siya nakakaplag og paglaum sa diha nga ang tanan ingon og wala nay paglaum?

Daghang tuig ang milabay, sa Templo sa Manila Philippines, mitambong ko og panagpundok sa tanang presidente sa misyon ug ilang asawa nga nagserbisyo sa Philippines.

PAGDISKOBRE OG USAB SA MGA KASULATAN

“Kombinsido ako nga kada usa kanato, sa ubang panahon sa atong mga kinabuhi, kinahanglang modiskubre sa mga kasulatan alang sa atong kaugalingon—ug dili kay modiskubre niini sa makausa lang, apan modiskubre niini og balik-balik.”

Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985), Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Spencer W. Kimball (2006), 78.

Nasurprisa ko pag-ayo sa dihang misulod ko sa usa sa kwarto sa templo. Nagbarug atubangan nako mao ang amahan sa akong magtatambag—kadtong hilum, mapainubsanong tawo—nakaputi.

Adtong higayona nakapanglantaw ko og duha ka eksena. Ang unang eksena mao ang tawo nga nakig-inom sa iyang mga barkada ug nag-usik-usik sa iyang kinabuhi. Ang ikaduhang eksena nagpakita sa samang tawo nakaputi ug nagpahigayon sa mga ordinansa sa balaang templo. Ang kalainan sa ikaduhang mahimayaong eksena mahangturong magpabilin sa akong kasingkasing ug hunahuna.

Ang Gahum sa Pulong

Unsay nakapalambo niining buotang brother sa iyang kaugalingon ug sa iyang pamilya? Ang tubag anaa sa gahum sa pulong sa Dios.

Nagtuo ako nga pipila lamang ka mga kalihokan ang mas makahatag og espirituhanong kaayohan kaysa inadlaw, kanunayng pagtuon sa kasulatan. Sa seksyon 26 sa Doktrina ug mga Pakigsaad—usa ka pagpadayag ang gihatag “sa paglig-on, pagdasig, ug pagtudlo”¹ ni Propeta Joseph Smith ug sa uban—ang Ginoo mitambag, “Tan-awa, Ako moingon nganha kaninyo nga kamo mohatag sa inyong panahon sa paghalad ngadto sa pagtuon sa mga kasulatan” (bersikulo 1).

Ang Basahon ni Mormon naghisgot kanato, “Ang pagsangyaw sa pulong . . . adunay labaw nga gamhanan nga sangputanan diha sa mga hunahuna sa mga katawhan kay sa espada, o sa bisan unsa pa, diin nahitabo ngadto kanila” (Alma 31:5).

Si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mitudlo: “Ang tinuod nga doktrina, unya nasabtan, mopausab sa mga kinaiya ug pamatasan. Ang pagtuon sa mga doktrina sa ebanghelyo mas dali nga makapalambo sa pamatasan kay sa pagtuon bahin sa pamatasan aron mapalambo kini.”²

Si Presidente Ezra Taft Benson (1899–1994) miingon: “Ang Ginoo molihok gikan sa sulod padulong sa gawas. Ang kalibutan molihok

gikan sa gawas padulong sa sulod. Ang kalibutan mopagawas sa tawo gikan sa hugaw nga mga dapit. Si Kristo mokuha sa kahugaw gikan sa mga tawo, ug sila mismo mogawas gikan sa hugaw nga mga dapit. Hulmahon sa kalibutan ang tawo pinaagi sa pag-usab sa iyang palibut. Bag-ohon ni Kristo ang tawo, kinsa mousab sa ilang palibut. Hulmahon sa kalibutan ang pamatasan sa tawo, apan si Kristo ang makausab sa kinaiya sa tawo.”³

Nagdako sa Pilipinas, akong nasayran nga sa sayong mga 1900, ang pagbasa sa Biblia limitado lang ngadto sa relihiyusong mga lider. Ang mga tawo dili makabasa o makapanag-iy sa sagradong kasulatan.

Agi’g kalainan, kita nagpuyo sa panahon nga ang pagkaanaa sa kasulatan walay sama. Wala pa sa kasaysayan sa kalibutan nga ang mga anak sa Dios may kahigayunan sa pagtagamtan niining sagradong materyal sama karon. Ang mga sinulat nga mga kopya sa kasulatan daling mapalit sa bookstore o sa internet. Mga elektronik nga kopya makuha dayon pinaagi sa World Wide Web ug ma-download sa daghang mga himan. Ang pagpangandam og pakigpulong, pagsulat og mga artikulo, ug pagsiksik og impormasyon sayon na kaayo.

Gihtag sa Dios kining bag-ong teknolohiya alang sa maalamong katuyoan. Ang kaaway, hinoon, mipalambo usab sa kadautan ug migamit sa teknolohiya—nga gituyo sa Dios sa pagtabang nato—sa pagpalambo sa iyang katuyoan nga kita “mauyamot sama ngadto kaniya” (2 Nephi 2:27).

Busa, kita may responsibilidad sa pagkat-on sa paggamit sa gihtag nato sa Langitnong Amahan sa epektibo, makanunayon, ug hustong pamaagi.

Ang Kasagrado sa Pulong

Kita mga Santos sa Ulahing mga Adlaw midawat ug mihtag og bili sa kasulatan, apan ang atong lihoc ug pagtratar niini usahay nasukwahi. Ang kakulang sa pagsabut sa bili ug kaimportante sa kasulatan maayong pagkahulagway sa damgo ni Lehi:

“Ug ako nakakita og dili maihap nga mga pundok sa mga katawhan, kadaghanan kanila

mipadayon paingon ngadto sa unahan, nga unta sila maka-abut sa dalan paingon ngadto sa kahoy diin ako nagbarug.

“Ug nahinabo nga sila miduol, ug misugod sa pagsubay sa dalan paingon sa kahoy.

“Ug nahinabo nga dihay mitungha nga usa ka gabon sa kangitngit; oo, gani hilabihan ka dako sa gabon sa kangitngit, hangtud nga sila kinsa misugod sa pagsubay sa agianan, nangawala sa ilang agianan, nga sila nangasaag ug nangawala” (1 Nephi 8:21–23).

Ang paghunahuna nga igo lang mosugod sa dalan nga dili mogunit sa gunitanan nga puthaw binuang ug sigurdong makalaglag. Gipasabut ni Nephi unsay ipasabut sa paggunit ug maayo sa gunitanan nga puthaw: “Busa, kamo

kinahanglan gayud mopadayon sa unahan uban ang pagkamakanunayon kang Kristo, magbaton sa usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum, ug usa ka gugma sa Dios ug sa tanan nga mga tawo. Busa, kon kamo mopadayon sa unahan, *magbusog sa pulong ni Kristo*, ug molahutay hangtud sa katapusan, tan-awa, sa ingon miingon ang Amahan: Kamo makabaton og kinabuhi nga dayon” (2 Nephi 31:20; emphasis gidugang).

Atong eksaminon unsay nahitabo adtong miila sa kaimportante sa gunitanan nga puthaw samtang naningkamot silang makaduol sa kahoy sa kinabuhi:

“Ug si kinsa kadto nga mopatalinghug sa pulong sa Dios, ug hugot nga mogunit niini, dili gayud sila malaglag; ni ang mga pagtintal ug ang nagdilaab nga mga pana sa kaaway makabuntog kanila ngadto sa pagkabuta, sa pagdala kanila sa kalaglagan” (1 Nephi 15:24).

Sa basahon ni Alma atong mabasa:

“Kini gihatag ngadto sa kadaghanan aron masayud sa mga misteryo sa Dios, bisan pa niana sila gipahimutang ubos sa mahigpit nga sugo nga sila dili makigbahin gawas sumala niana nga bahin sa iyang pulong diin siya mihatag ngadto sa mga kaliwatan, sumala sa pagpaminaw ug kakuhi nga sila mihatag ngadto kaniya.

“Ug busa, siya nga mopatig-a sa iyang kasingkasing, ang mao modawat sa gamay nga bahin sa pulong; ug siya nga dili mopatig-a sa iyang kasingkasing, ngadto kaniya ihatag ang dako nga bahin sa pulong, hangtud kini ihatag ngadto kaniya ang kasayuran sa mga misteryo sa Dios hangtud siya masayud kanila sa hingpit.

“Ug sila nga mopatig-a sa ilang mga kasingkasing, ngadto kanila ihatag ang gamay nga bahin sa pulong hangtud sila wala nay masayran mahitungod sa iyang mga misteryo; ug unya sila pagadad-on nga mga bihag sa yawa, ug pagadad-on pinaagi sa iyang kabubut-on ubos ngadto sa kalaglagan” (Alma 12:9–11).

Nagtuo ko nga ang kanunayng pagbaliwala sa pagtuon sa kasulatan usa ka paagi sa pagpatig-a sa atong kasingkasing. Nahadlok ko nga kon ato ning ipadayon, kita hatagan sa mas gamayng bahin sa pulong ug sa katapusan walay masayran sa misteryo sa Dios. Ang pagtuon sa kasulatan kada adlaw, sa laing bahin, makatabang nato sa pagpalambo og espirituhanong kalig-on ug kahibalo, makadiskobre sa pagpangilad sa yawa, ug makapadiskobre sa mga lit-ag nga iyang giandam para nato.

Samtang kamo mangutana niini sa inyong kaugalingon, dapiton ko kamo sa pagtugot sa Espiritu Santo nga motandog sa inyong hunahuna ug kasingkasing:

- Naggahin ba ako og panahon sa pagtuon sa mga kasulatan kada adlaw?
- Kon wala, unsay akong pasumangil sa wala pagbuhat niini?
- Ang ako bang pasumangil dawaton sa Ginoo?

Ako mohagit ninyo sa pagsugod sa pagtuon sa mga kasulatan kada adlaw. Ayaw pagkatulog karong gabii hangtud nga makabasa mo. Samtang kamo magbasa, kamo may mas dakong tinguha sa pagbuhat sa kabubut-on sa Ginoo ug mohimo og mga kausaban sa inyong kinabuhi. ■

Gikan sa usa ka pakigpulong nga gihatag sa Brigham Young University–Hawaii niadtong Marso 22, 2011. Alang sa tibuok nga pakigpulong sa Iningles, adto sa devotional.byuh.edu/archives.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Doktrina ug mga Pakigsaad 24, pasiuna sa seksyon.
2. Boyd K. Packer, “Ayaw Kahadlok,” *Liahona*, Mayo 2004, 79.
3. Ezra Taft Benson, “Born of God,” *Ensign*, Okt. 1985, 6.

Ang mga Panalangin sa Ikapulo

Ang Ginoo misugo kanato sa pagbayad sa ikapulo. Agi'g tugbang, Siya nagsaad nga "buksan . . . ang mga tamboanan sa langit, ug bu-boan . . . sa mga panalangin, sa paagi nga wala na unyay dapit nga igong kabutangan sa pagdawat niini" (Malaquias 3:10). Hinoon, ang Iyang panalangin moabut sa Iyang kaugalingong pamaagi ug panahon ug kini mahimong espiritwal o temporal.

Panahon sa kalisud sa ekonomiya o pamilya, ang saad nga mga panalangin sa Ginoo niadtong matinuorong mobayad sa ikapulo ingon og imposible. Apan sama sa naobserbahan sa mosunod nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ang pagbayad og ikapulo makatabang kanila nga mas makaila sa kamot sa Ginoo nga anaa sa ilang kinabuhi.

Ang pagbayad sa ikapulo makapanalangin gayud, ilabi na sa pag-ila nga ang kamot sa Ginoo anaa sa atong kinabuhi.

Ang Ikapulo Makapalambo sa Pagtuo

Wala madugay human sa among kasal, ang akong bana ug ako mibalhin sa usa ka lungsod sa eastern Bolivia diin kami lang ang miyembro sa Simbahan. Ang akong bana bag-ong kinabig, ug gusto namong sundon ang tanang mga sugo sa Ginoo.

Matag bulan among tigimon ang among ikapulo sa usa ka sobre hangtud amo ning mahatag sa among bishop. Ang akong bana may kusog nga konbiksyon nga kon kami mosunod niining balaod, kami mapanalangin ug maprotektahan.

Nagpuyo mi sa init, mahal, dili komportabing kwarto sa hotel samtang nangita mi og kaabangan. Sulod sa daghang adlaw wala gyud mi makakita og kabalhinan. Ang bugtong namong nakit-an mao ang gamay, nindot nga balay nga ang tag-iya nagpuyo sa laing siyudad. Daghan ang misulay sa pag-abang sa balay, apan dili gyud nila makit-an ang tag-iya.

Usa ka buntag sa dihang bag-o lang mi nag-ampo kabahin sa among sitwasyon, may batan-ong lalaki nga nanuktok sa pultahan. Miingon siya namo nga ang tag-iya sa balay miuli aron mobisita og kadiyot. Nagdali-dali akong bana nga makigkita niya samtang ako nag-ampo nga unta kami ang makaabang sa balay. Sa iyang pag-uli, siya misulti nga ang babaye mipaabang sa balay kanamo sa labing ubos nga presyo. Ang nakadugang sa among kalipay kay ang balay aduna nay mga gamit. Adtong higayona, ang naa lang namo kay duha ka dagkong karton ug malita nga puno sa among gamit.

Ang balaod sa ikapulo walay kalabutan sa kwarta apan hinoon sa hugot nga pagtuo. Gamay lang ang sweldo sa akong bana, apan sa among matinud-anong pagbayad og ikapulo, ang Ginoo mipanalangin namo og nindot nga balay ug naghimo kanamo nga makasangkap sa among kaugalingon.

Lourdes Soliz de Duran, Bolivia

Ang Ikapulo Makahatag og Kalinaw

Kanunay kong nagsalig sa Ginoo ug sa Iyang mga sugo. Sa dihang nadaut ang ekonomiya, wala na koy overtime ug miubos akong sweldo. Mihunong ko sa pagbayad og ikapulo ug miingon nga ang Ginoo makasabut. Bisan pa, ang akong utang midako ug ang akong sweldo migamay.

Nakakita sa akong kalisud, ang akong mga paryente miingon nga kinahanglang unahon ko pagbayad ang ikapulo aron makabuntog sa akong mga pagsulay. Apan mabayaran gyud nako og una ang galastuhan. Andam kong mobayad og ikapulo kon moarang-arang na akong pinansyal, apan nahadlok ko sa unos sa kalisud sa akong pinansyal (tan-awa sa Mateo 14:28-31).

Pagpauli human makakuha sa sweldo usa ka hapon niana, naghunahuna ko sa tanan nakong mga utang. Mipiyong ko ug nag-ampo, “Amahan, unsay angay nakong buhaton?” Anang higayona pagbuka sa akong mata ug nakabantay og poster sa kisame sa bus nga si Pedro naunlod sa unusong dagat samtang ang Manluluwas mikupot niya aron luwason. Sa ubos sa poster may mga pulong “Dili Matarug nga Pagtuo.” Nakaamgo kong kinahanglang bayaran nako ang akong ikapulo kon buot kong maimpas ang akong mga utang.

PARA SA MGA GINIKANAN

Sa istorya sa “Usa Lang ka Sinsilyo” (*Liahona*, Ago. 2011, 70–71), si Daniel nakat-on nga ang pagbayad og ikapulo maayong pagpili—bisan kon ang iyang kontribusyon usa lang ka sinsilyo. Ang gilakip nga kalihokan nagpasabut sa mga paagi giunsa paggamit ang ikapulo. Ang pagbasa niining artikulo isip pamilya nindot nga paagi sa pagsugod sa panag-istoryahanay sa ikapulo. Aron inyong mga anak makahinumdom unsaon paggamit sa Simbahan ang ikapulo, ikonsiderar sa paggamit sa mga litrato sa kalihokan sa pag-adorno sa ilang garapon o kahon sa ikapulo.

Ang nangaging edisyon sa *Liahona* makita sa internet sa liahona.lds.org.

Pag-abut sa balay, nakakita ko og sobre sa ikapulo ug gisulod ang akong ikapulo. Sa akong pagsilyo sa sobre, nadungog ko ang mga pulong “Mamaayo ang tanan” ug mibati og kalipay nga naghatag og kalinaw sa akong kalag.

Nasayud ko ang Ginoo mopanalangin sa akong kina-buhi kon Iyang nakita nga angay kini. Hangtud niana ang dagat mahimong maunuson gihapon, apan ang nabati kong kalinaw sa pagkamasulundon sobra pa.
Ricardo Reyes Villalta, El Salvador

Ang Ikapulo Makapakabig

Nahimong isyu ang pagbayad sa ikapulo sa among pamilya dihang nagpamiyembro among anak sa Simbahan. Anang higayona, ang akong bana ug ako dili mga miyembro. Siya aduna nay iyang kinitaan, apan tungod kay nagpuyo siya uban namo, among gihiusa among kinitaan. Dili nako mahunahuna kon unsaon namo pagbadyet nga wala na ang 10 porsyento sa iyang kinitaan dihang mihukom siyang mobayad sa ikapulo, apan hinay-hinay naanad ko. Kon iya nang ihatag iyang sweldo, una nakong pangutana, “Imo na bang gilain ang imong ikapulo?”

Nainteresado ko sa pagkat-on sa ebanghelyo, apan mihukom kong dili magpamiyembro sa Simbahan tungod

kay mobayad ko og ikapulo. Duha ka bayad sa ikapulo sa badyet sa usa ka pamilya sobra ra kaayo!

Human og sige’g simba sobra sa usa ka tuig, mibati kong dili kontento ug wala mahimutang. Samtang namalandong ug nag-ampo, nakaamgo ko nga ganahan kong mobayad og ikapulo. Natingala ko sa akong tinguha, kay supak ko ini sa una.

Pagkasunod Domingo, nangayo ko sa presidente sa branch og tithing slip. Nasagmuyo ko pagkadungog nga dili ko makabayad og ikapulo, hangtud mamiyembro ko. Apan, makahatag ko og donasyon. Busa nagdonar ko og 10 porsyento sa akong kinitaan sa Simbahan sa Ginoo. Diha-diha dayon mibati ko og kahupay, kalipay, ug katag-bawan. Dili nako kapaabut sa adlaw sa akong bunyag aron makabayad ko og ikapulo.

Nasayud ko nga ang temporal nga mga panalangin nga natagamtam sa among pamilya gumikan sa pagbayad og ikapulo. Apan ang pinakadakong panalangin mao ang dili hitupngang pagbati kon mosunod ta sa atong Langitnong Amahan: katagbawan gumikan sa pagkamasulundon, pag-salig nga dili ta pasagdan sa atong Langitnong Amahan, ug pagbati sa kalinaw ug kalipay.

Ol’ga Nikolayevna Khripko, Ukraine

Ang Ikapulo Makapanalangin sa mga Pamilya

Nagdako ko sa Simbahan apan nahimong dili aktibo dihang tin-edyer na ko. Dihang mibalik ko sa Simbahan, ang akong bana, si Dale, misuporta nako apan dili siya interesado nga makighimamat sa mga misyonaryo.

Sa dihang aktibo nako, nakigkita ko sa bishop para interbyu sa rekomend sa templo. Nangutana siya kon ako full-tithe payer ba, ug malipayon kong mitando. Sa akong katingala siya nangutana, “Ang imo bang bana nasayud nga nagbayad ka og ikapulo? Nasurprisa ko—mahinungdanon ba ni? Mabination siyang mihangyo nako nga mobalik human sultian ko si Dale nga nagbayad ko og ikapulo.

Usa ka Domingo sa buntag nagbaton ko og kaisug sa pagsulti sa akong bana nga nagbayad ko og ikapulo. Nakalitan ko sa pagsulti ni Dale nga, “Nasayud ko.” Mao ni ang una sa mga milagro nga may kalabutan sa ikapulo.

Sa wala madugay, gihatag ni Dale nako ang pagbadyet sa pamilya. Sa dihang akong gipasabut nga mobayad og ikapulo sa tanan namong kinitaan, misugot siya kay iyang nakita ang mga panalangin niini.

Karon may kanunay ming pagkaon, mag-ampo mi uban ang pamilya kada adlaw, mobisita ang mga misyonaryo kausa sa usa ka bulan, ug ang akong bana moapil sa family home evening. Nagtuo kong moabut ang adlaw si Dale magpamiyembro sa Simbahan ug ang iyang pagkakabig nagsugod sa among pagbayad og ikapulo.

Sandie Graham, New York, USA

Ang Ikapulo Mobukas sa Tamboanan sa Langit

Pipila ka tuig ang milabay akong bana nawad-an og trabaho. Kami naglisud sa pagbayad sa galastuhan ug pagpalit og pagkaon sa gamayng pensyon nga akong nadawat, apan nahimo ra namo.

PAGTUBAG SA MGA PANGUTANA

Giunsa Paggamit ang Ikapulo?

Ang baruganan sa ikapulo—boluntaryong paghatag sa ikapulo sa atong kinitaan ngadto sa buhat sa Dios—gitudlo na diha sa Daang Tugon (tan-awa sa Genesis 14:17–21). Mao ni ang paagi sa Ginoo sa pagbaton og pundo alang sa Iyang Simbahan. Karon ang mga pundo sa ikapulo gigamit sa (1) pagtukod og mga templo, chapel, ug ubang building sa Simbahan; (2) pagpadagan sa Simbahan; (3) programa sa misyonaryo (wala maglakip sa indibidwal nga gasto sa misyonaryo); (4) pagpangandam sa mga materyal nga gamiton sa mga klase sa Simbahan ug organisasyon; ug (5) pagpadayon sa ubang importanting buhat, sama sa templo ug family history.

Bisan nagsuporta siya sa akong pasalig sa Simbahan, ang akong bana nasagmuyo nga mobayad ko og ikapulo nga naglisud man mi. Apan, mibati ko, kinahanglang magpadayon ko sa pagsunod niini nga sugo.

Bisan gamay among kwarta, aduna mi gamayng hardin. Kon tingpamulak na, mananom mi og mga carrot, patatas, pea, tamatis, puwa nga sili, ug hilba, lakip sa ubang utanon. Tambok kaayo among hardin sa tibuok ting-init, ug daghan mi og naani. Ang among mga punoan sa plum hapit mabali tungod sa kabug-at sa bunga. Na-busy ko sa ting-init sa pagbinotilya ug pagpa-freeze sa mga prutas ug utanon, paghimo og jam, pag-bake og pies, ug pakigbahin sa mga sobra ngadto sa silingan.

Usa ka adlaw samtang naglakaw ko sa among gamayng hardin, nakahinumdom ko sa saad sa Dios nga ablihan ang tamboanan sa langit ug “buboan kamo sa panalangin, sa pagkaagi nga wala na unyay dapit nga igong kabutangan sa pagdawat niini” (Malaquias 3:10).

Naghunahuna sa akong freezer nga puno sa pagkaon, nakaamgo ko nga ang Langitnong Amahan sa tinuoray mipanalangin namo. Ang among gamay nga hardin nakasangkap sa among panginahanglan—paigo ug may sobra pa. Mapasalamaton ko nga ang Ginoo nagpanalangin namo dihang nagsunod mi sa Iyang mga sugo. ■

Jacqueline Kirbyson, England

PAGMUGNA OG MGA TRADISYON SA
PASKO SA PAGKABANHAW [EASTER] NGA

Nakasentro kang Kristo

*Sa Pasko sa Pagkabanhaw kita magsaulog
sa gasa sa atong Manluluwas: ang Pag-ula.*

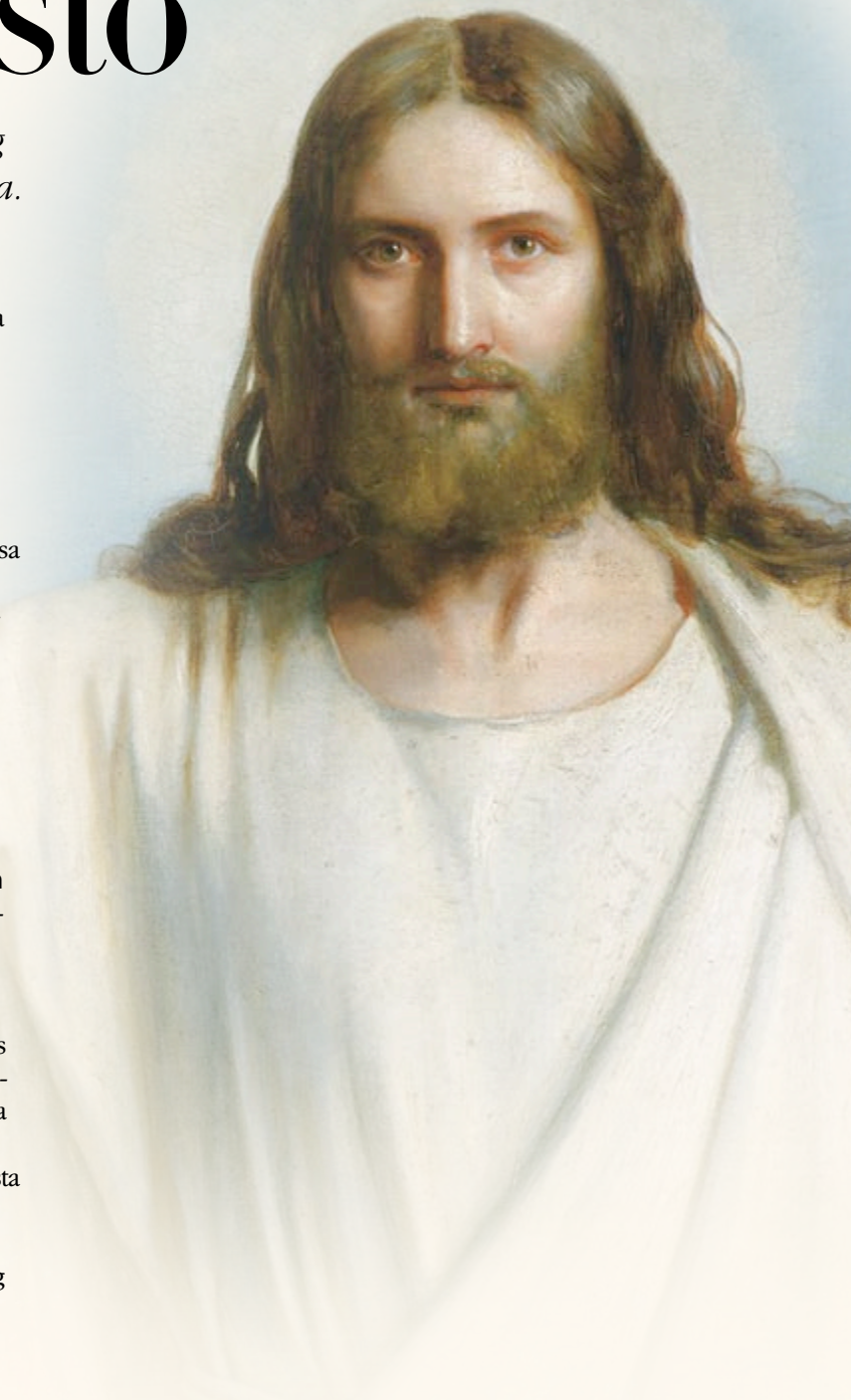
Ni Diane L. Mangum

Usa ka Dominggo sa Pasko sa Pagkabanhaw pipila ka tuig ang milabay, ang kwatro anyos nakong anak nga si Ben miadto sa pasilyo sa meeting-house human sa Primary, malipayong giwara-wara ang papel nga iyang gikoloran. Siya malipayong nanawag, “Ma, Ma, nakadungog ka ba sa Pagkabanhaw?” Gisiguro niya nga nakadungog ko sa maayong balita. May gisulti ang iyang magtutudlo sa Primary nga nakatandog gyud sa kasingkasing ni Ben nga malipayon siyang nakasabut sa Pagkabanhaw. Nindot gyud kaayo kon kitang tanan mobati sa samang kalipay kada Pasko sa Pagkabanhaw!

Ang Pag-ula ni Jesukristo, lakip sa Pagkabanhaw, mao ang labing mahinungdanon sa Pasko sa Pagkabanhaw. Ang pagmugna og mga tradisyon nga nakasentro kang Kristo maka-focus nato niining mga gasa sa atong Manluluwas.

Pagsimba panahon sa Dominggo ug mga Tradisyon

Walay mga fiesta, parada, o kalihokan, kitang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, dungang magsimba panahon sa Pasko sa Pagkabanhaw sama sa atong buhaton ma-Dominggo. Ang atong mga lider sa ward ug branch nagplano og mga speaker ug musical number nga naka-focus kang Jesukristo. Kabahin sa Dominggo sa Pasko sa Pagkabanhaw, si Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon: “Ang Ginoo wala maghatag nato og klarong relihiyosong kustumbre sama sa mga fiesta aron sa pagpahinumdom sa mga panalangin nga atong nadawat Kaniya karon. Hinoon, ang pagbaton og mga tradisyon nga makapaduol nato sa panulundon nga atong

tagamtamon kinahanglang anaa sa matag pamilya aron mapadayon” (“Family Traditions,” *Ensign*, Mayo 1990, 20).

Ang mosunod mao ang lain-laing tradisyon sa pamilya samtang ilang isaulog ang Pasko sa Pagkabanhaw ug magkasuod sa ilang gimahal.

Pagpakigbahin og Pagpamatuod sa Pagkabanhaw ni Kristo

- Sila si Janice ug Kirk Nielson misugod og espesyal nga “Gabii alang sa mga Apohan” nga nahimong tradisyon sa Pasko sa Pagkabanhaw. Si Sister Nielson miingon, “Nagtuwo ko nga ang labing epektibong butang nga mahimo isip mga apohan mao ang pag-adto sa balay sa among mga anak ug maglingkod tapad sa mga apo ug ipahibalo nga may pagpamatuod mi sa Manluluwas.”
- Sa gagmay pa ang ilang mga anak, si Hector ug Sherrilyn Alba mogahin og panahon atol sa semana sa wala pay Pasko sa Pagkabanhaw alang sa mubo nga leksyon sa mga nanghitabo sa katapusang semana sa kinabuhi sa Manluluwas.
- Pipila ka pamilya mobisita sa mga lubnganan sa ilang gimahal. Sila maghisgut sa ilang mga anak bahin sa mga anhing sakop sa pamilya ug ipahayag ilang pasalamat sa Pagkabanhaw ni Jesukristo.

Ang itlog mao ang simbolo hapit sa tibuok kalibutan sa Pasko sa Pagkabanhaw nga nagrepresentar sa pagbugto sa Manluluwas sa higot sa kamatayon pinaagi sa Iyang Pagkabanhaw. Mao nga ang pagkolor ug pagtago og mga itlog para sa egg hunt sa Pasko sa Pagkabanhaw ug paghatag og basket alang Pasko sa Pagkabanhaw komon nga tradisyon sa tibuok kalibutan.

- Sa Russia ang mga tawo motimbaya sa usag usa atol sa Pasko sa Pagkabanhaw pinaagi sa pagsulti, “Si Jesus nabanhaw.” Ang laing tawo motubag, “Tinuod, nabanhaw Siya.” Sa Albania susama ang tradisyon; ilang ipakong ang puwa nga mga bato daw itlog ug moingon, “Si Kristo nabanhaw.”
- Gibahandi ni Karen Spencer ang panumduman sa pagsaulog sa Pasko sa Pagkabanhaw sa iyang Danish nga lola ug ganahang magtina og itlog sa pinabukalang tapol nga panit sa sibuyas sama sa gibuhat sa iyang lola. Ganahan ang iyang pamilya nga maghisgut sa itlog isip simbolo sa bag-ong kinabuhi ug Pagkabanhaw.
- Pipila sa mga pamilya nga may mga bata malingaw sa egg hunt sa Pasko sa Pagkabanhaw nga may mensahe. Ilang sudlan ang plastik nga itlog og gamayng

butang nga nagsimbolo sa kamatayon ug Pagkabanhaw ni Kristo ug kasulatan aron basahon. Dayon ilang numerohan ang itlog sumala sa dagan sa istorya sa Pasko sa Pagkabanhaw. Samtang ablihan sa mga bata ang itlog sumala sa han-ay, ilang makat-unan ang Pag-ula ug Pagkabanhaw ni Kristo.

Pagpakigbahin og Musika kabahin sa Pasko sa Pagkabanhaw

Ang musika talagsaong makaimpluwensya nato sa Pasko sa Pagkabanhaw.

- Sila si David ug Joyce Beer motambong og mga konsiyerto nga may kalabutan sa Pasko sa Pagkabanhaw aron sa pagpahinumdom nila sa sakripisyo sa Manluluwas.
- Sila si Dave ug Nancy Harmon malingaw sa pagpaminaw sa *Messiah*, ni George Frideric Handel diin si Sister Harmon mibati nga “mas kabahin ni sa Pasko sa Pagkabanhaw kaysa Pasko.”
- Usa ka inahan nagdasig sa iyang mga anak nga nageskwela og musika sa pagpraktis og kanta sa Pasko sa Pagkabanhaw para adtong bulana.
- Ang pamilyang Dale ug Sara Okerlund magpundok sa piano aron manganta og himno ug awit sa Primary bahin sa Pasko sa Pagkabanhaw.

Pagpanihapon og Dungan atol sa Pasko sa Pagkabanhaw

Ang panihapon sa pamilya laing makahuluganong tradisyon sa Pasko sa Pagkabanhaw sa tibuok kalibutan.

- Usa ka pamilya nangaon og hamon ug maghisgut giunsa ni Kristo pagtuman ang balaod ni Moises. Laing pamilya nangaon og isda sa paghinumdom sa mga butang nga gikaon ni Kristo. Ang pamilyang Eliza ug Michael Pereira mangaon nga may karne sa karnero, ug maghisgut sa simbolo sa istorya sa Pagpalabay [Passover].
- Human sa panihapon sa pamilya alang sa Pasko sa Pagkabanhaw, magpalitrato mi tibuok pamilya ug sa mga higala nga kauban namo sa panihapon. Aduna mi espesyal nga scrapbook sa Pasko sa Pagkabanhaw nga karon nagrekord sa sobrang 30 ka tuig sa malipayong panumduman sa pamilya.
- Usa ka magtiayon nga dagko na ang mga anak midapit sa mga higala sa espesyal nga panihapon. Dinhi sila mipakigbahin sa mga panumduman ug mamalandong sa kahulugan sa Pasko sa Pagkabanhaw.

- Sa ubang mga nasud ang holiday sa Pasko sa Pagkabanhaw naglakip sa Biyernes ug Lunes. Sa Tahiti, ang pamilya dungang magpiknik sa laing isla. Sa Central America, pipila sa mga miyembro mogahin sa sobrang panahon sa pagbisita sa pamilya, pakigbahin og pagkaon, ug dayon moadto sa templo.

Pagpakigbahin og Dili Relihiyusong mga Tradisyon sa Laing Adlaw

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga pamilya mopahigayon og dili relihiyusong kalihokan nga may kalabutan sa Pasko sa Pagkabanhaw gawas sa Dominggo.

- Sa Brazil sa Biyernes o Sabado sa wala pay Pasko sa Pagkabanhaw, usa ka apohan nga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagbilin og usa o duha ka giingkitan nga mga carrot sa makitang dapit ug nagtago og mga itlong alang sa Pasko sa Pagkabanhaw duol sa mga carrot.
- Inig-Lunes human sa Pasko sa Pagkabanhaw, ang pamilyang Joyce ug Scott Hendricks malingaw nga magluto sa gawas ug maghimo og espesyal nga egg hunt sa Pasko sa Pagkabanhaw.

Paghimo nga Anaa kanunay si Kristo sa Pasko sa Pagkabanhaw

Ang pagkat-on kabahin ni Jesukristo sa family home evening, pagpaminaw og musika sa Pasko sa Pagkabanhaw, o pagtagam og espesyal nga pagkaon makadasig sa espiritwal sa bisan unsang bahin sa kinabuhi. Ang pagsaulog dili kinahanglang dako nga grupo. Ang personal nga tradisyon sa pagsaulog sa Pasko sa Pagkabanhaw diha sa usa ka balay o kasingkasing sama ka makahuluganon.

Kita usab makahinumdom ug makasaulog sa hingpit nga kalipay sa Pasko sa Pagkabanhaw sama ni Ben, nga miadto sa pasilyo sa meetinghouse gustong mopakigbahin sa maayong balita sa Pagkabanhaw. ■

Si Diane L. Mangum nagpuyo sa Utah, USA.

ANG KAIMPORTANTE SA PAMILYA

Ang pamilya giatake karon dinhi sa kalibutan. Maong mas importante kaayo sa mga bata ug batan-on nga makaangkon og pagpamatuod sa kaimportante sa pamilya sa plano sa Langitnong Amahan (tan-awa ang *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* [2011], 14). Sa pahina 52 niini nga isyu, si Ann M. Dibb, ikaduhang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Young Women, mirekomendar og mga pamaagi sa pagtabang sa mga batan-on nga makaangkon og pagpamatuod kabahin sa pamilya.

Sama pananglit, siya nagsulat, “Samtang nagbasa mo sa pamahayag [sa pamilya], ilista ang mga doktrina, tambag, pasidaan, ug gisaad nga mga panalangin ug personal nga kahulugan ini alang ninyo.”

Mga Sugyot sa Pagtudlo sa mga Batan-on

- Basaha ang “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” ug ang seksyon sa pamilya diha sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*. Paghigugutan kon sa unsang paagi kining mga giya magamit sa inyong pamilya. Ikonsiderar sa pagpakigbahin sa inyong pagpamatuod kabahin sa pamilya.
- Konsideraha nga mag-family home evening sa kaimportante sa pamilya (maayong kapanguhaan ang “Marriage and Family” sa bag-ong kurikulum sa kabatan-onan sa lds.org/youth/learn).
- Bisitaha ang youth.lds.org. Pilia ang “For the Strength of Youth”

ug dayon “Family” aron makakita og kapanguhaan sa pagtabang ninyo nga mas makasabut sa doktrina sa pamilya: mga pakisayran sa kasulatan, video (tan-awa, pananglitan, “Fathers and Sons”), programa sa radyo sa Mormon Channel, mga pangutana ug tubag, ug artikulo, lakip sa mga pakigpulong sa mga General Authority.

Mga Sugyot sa Pagtudlo sa mga Bata

Ania ang pipila ka ehemplo sa mga paagi nga masunod ninyo ang kalamboan sa inyong pamilya sa espirituhanong mga tumong”

- Pagkuha og gamay, tin-aw nga garapon. Uban sa inyong mga anak, pagmugna og makab-ut nga tumong nga makapalig-on sa pamilya, sama sa mag-family home evening matag Lunes o magbasa kada adlaw sa kasulatan isip pamilya. Hangyog sa inyong mga anak sa pag-label sa garapon nga gisulat ang tumong niini. Matag higayon nga inyong makompleto ang kalihokan, pagbutang og gamayng butang sama sa dyolin o bato sa sudlanan. Kon mapuno ang garapon, ikonsiderar sa pagsaulog pinaagi sa espesyal nga panihapon o kalihokan sa pamilya.
- Paghangyo sa matag bata sa pagdrawing og litrato sa pamilya nga nagbuhat og kalihokan nga gusto nimong awuhagon, sama sa pag-ampo o pagtuon sa

Ang pagsunod sa tambag diha sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” makalig-on ug makaprotekta sa atong pamilya.

kasulatan sa pamilya. I-display ang litrato asa makita sa tanan. Sugdi ang adlaw nga ang litrato nag-atubang sa ibabaw. Kon makompleto sa inyong pamilya ang kalihokan sama sa gipakita sa pahina, baliha kini. Ang mga litrato nga makita gihapon mopahinumdom sa inyong pamilya sa mga tumong ug sa ilang buhaton sa paglig-on sa pamilya anang adlaw. Dayon matag sugod sa adlaw ipaatubang sa ibabaw ang mga litrato.

Usab tabangi inyong mga anak nga makita ang mga panalangin nga miabut sa inyong pamilya sa pagbuhat ining kalihokan. Ang pagtabang sa inyong mga anak nga makaila sa maayong mga pagbati diha sa panimalay nga gikan sa Espiritu makapalambo sa ilang tinguha sa pagsunod sa sumbanan sa matarung nga batasan nga makalig-on sa pamilya. ■

UNSA KINI NGA SIMBAHAN?

Pipila ka tuig ang milabay kinahanglang ipatan-aw ang akong sakyanan para sa sumbanan sa safety ug emission. Miabut ko sa garahian nga may walo o siyam pa ka sakyanan naglinya para ma-inspeksyon.

Nindot to nga adlaw sa tingpamulak, busa giablihan nako ang mga bintana, gipalong ang makina, ug gi-kuha ang kopya sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” nga akong gibutang sa sakyanan apil ang ubang materyal sa Simbahan. Ang akong presidente sa stake bag-ohayng mitambag sa mga miyembro sa pag-memorya sa pamahayag. Kining libre nga oras maoy maayong oportunidad sa pagbuhat ini. Sa katapusan, turno na nako nga inspeksyunon akong sakyanan.

Usa sa mga lalaki nga miinspeksyon

mipasabut nga iyang drayban akong sakyanan ngadto sa garahian. Dayon iyang kong gihangyo sa pagpaabut sa pikas kwarto hangtud mahuman ang inspeksyon. Taud-taud na nga nagtan-aw nako sa ubang kostumer nga sulod ug gawas. Naghunahuna ko nga may dakong problema ang akong sakyanan.

Sa katapusan miabut ang mekaniko ug miingon nga ang akong sakyanan nakapasar sa inspeksyon. Nahupay ko! Mibayad ko ug miadto sa akong sakyanan ug nakitang nagpaabut nako ang mekaniko.

“Miss,” miingon siya, gitan-aw gyud mitutok nako, “mahimo ba kong mag-ig istorya nimog kadiyot?”

“Siyempre,” mitubag ko niya.

“Pasayloa kong nalangay imong sakyanan sa inspeksyon. Samtang

nagdrayb ko sa imong sakyanan sa garahian, nakabantay ko og papel sa lingkuranan nga naghisgot kabahin sa pamilya. Imbis nga ibalik dayon imong sakyanan, milingkod ko sa garahian ug gibalik-balik og basa ang papel.

Siya mipadayon, “Unsa kini nga simbahan? Unsa ning dokumento kabahin sa pamilya? Makapangayo ba ko og kopya ini? Mabasa dinhi nga sinulat ni sa mga Apostoles. Imo bang gipasabut nga may mga Apostoles sa kalibutan karon sama sa panahon ni Jesus? Palihug, kinahanglan kong masayud.”

Hapit dili ko ka tingog apan naghunahuna ko og itubag. Giingnan ko siya nga aduna gyuy mga apostoles ug propeta sa kalibutan, sama sa panahon ni Jesukristo. Giingnan ko siya kabahin ni Propeta Joseph Smith ug ang Pagpahiuli sa ebanghelyo. Ako dayong gihatag ang tanan nako materyal sa Simbahan ngadto kaniya. Iyang gihatag ang iyang ngalan ug numero sa telepono aron makontak siya sa mga misyonaryo. Ang among panag-istoryahanay natapos uban sa iyang tinuorayng pagpasalamat.

Samtang nagdrayb ko, nakahilak ko. Mapasalamaton kong nagbilin ko og kopya sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” sa lingkuranan sa sakyanan.

Dili gyud nako makalimtan ang kahinam sa mga mata adtong tawhana. Kini nga kasinatian usa ka dili malimtang leksyon sa gahum sa pamahayag sa pamilya, sa reyalidad sa pagpadayag karon, ug sa kaimportante sa pagpakigbahin sa ebanghelyo kada adlaw—ug usahay sa wala damhang—sitwasyon. ■
Angela Fallentine, New Zealand

“Nakabantay ko og papel sa may lingkuranan nga naghisgot kabahin sa pamilya,” miingon ang mekaniko ngari nako. “Milingkod ko sa garahian ug gibalik-balik og basa ang papel.”

UNAHON ANG AMONG IKAPULO

Sa ting-init sa 2006, ang akong bana nagtrabaho isip drayber sa truck. Tungod kay tag-duha ka semana siyang wala sa balay, ang responsibilidad sa pagbayad sa galastuhon anaa gyud nako. Sa iyang trabaho dili magparehas ang kinitaan matag bulan, maong lisud gyud ang pagbadyet.

Kadto nga Hulyo, ang iyang sweldo mas gamay kaysa naandan ug sa akong nabadyet. Human nako madeposito iyang tseke, gikompara nako ang kantidad sa bangko ngadto sa among bayrunon. Nakita nako nga kon akong bayaran ang tanan, apil

ang ikapulo, makulangan mi og \$30. Kami tigbayad og full-tithe, nakat-on sa leksyon sa lisud nga paagi mga pipila ka tuig ang milabay dihang nalaktawon namo ang pagbayad sa ikapulo. Ang dili pagbayad sa ikapulo karon dili opsyon.

Kahinumdom ko og mga istorya sa mga tawo nga giuna ang ilang ikapulo sa dihang lisud kaayo ang kwarta ug nakadawat og kwarta sa milagrusong paagi. Kasagaran sulatan nako ang mga tseke nga kinahanglang i-mail anang adlaw, mao nga ang tseke para sa ikapulo panagsa rang unang

masulat. Apan adtong adlaw a mihukom kong unahon ang tseke para sa ikapulo, nasayud nga ang Ginoo mosangkap namo og paagi nga mabayaran among galastuhon.

Pagka-Lunes nasayran nako nga ang community class nga gipaapilan nako sa akong kinamagulangang anak wala madayon, ug ang \$20 nga tseke nga akong gibayad iuli. Sa dihang akong gibalanse akong checkbook, gikwenta'g apil ang giuli nga \$20, nakaamgo ko nga nasayop ko og kwenta og \$23 sa milabayng semana. Dugang pa, duha ka adlaw human niadto nakadawat mi og refund nga tseke nga \$36 gikan sa among pediatrician kay sobra ang bayad. Karon, imbis nga nagkulang og \$30, kami may hapit \$50 nga sobra.

Ang Ginoo mituman sa Iyang saad sa Malaquias 3:8-12 nga kon kita mobayad sa atong ikapulo, Siya mobubu og panalangin. Nasayud ko nga tungod sa among pagsunod sa sugo sa Ginoo nga unahon og bayad ang ikapulo nga kami napanalanginan. ■
Carrie Dalby Cox, Alabama, USA

Nakita nako nga kon akong bayaran ang tanan, makulangan mi og \$30. Apan ang dili pagbayad sa ikapulo dili opsyon.

PAGPABILIN SA CAPE TOWN

Sukad nga nakaserbisyo ko og misyon sa England London Mission, ganahan kong mobalik ug motrabaho didto. Bag-ohay lang nga nakahuman og master's degree, mihukom ko nga panahon na para mobalhin sa London. Nakakuha ko og trabaho ug positibo ang akong pagbati sa pagbalhin.

Apan, usa ka gabii, nag-ampo ko sa pagsuta sa kabubut-on sa Ginoo ug kon sakto ba nga mobalhin sa London. Sa dayon nakong pagkatulog, kanunay nakong mahunahunaan: “Kinahanglan kang magpabilin sa Cape Town.” Kini nga hunahuna mibalik-balik sulod sa pipila ka oras. Sa katapusan mihukom ko nga ang Dios gustong magpabilin ko sa Cape Town. Bisan ganahan kong mobalhin, mipili kong magpabilin. Diha-diha nakatulog ko.

Pagkasunod adlaw nagsugod ko sa pagpangatarungan sa nahitabo sa miaging gabii ug naglibog kon moadto ba gyud ko sa London. Apan ang kasinatian sa miaging gabii nausab adtong gabhiuna. Ang hunahuna nga “Kinahanglan kang magpabilin sa Cape Town” mibalik-balik kanako. Sa akong pagpamalandong niini, nakombinser ko nga gusto sa Ginoo nga magpabilin gyud ko sa Cape Town, ug gusto ko nga motuman unsay ipabuhat sa Ginoo ngari nako.

Pagkasunod semana gitawagan ko sa presidente sa stake ug mihangyo nga makigkita siya nako. Diha dayon nasayud ko nga ang Ginoo adunay calling alang nako. Ang Espiritu mipamatuod nga ang rason nga kinahanglang magpabilin ko sa Cape Town kay ang Ginoo adunay ipabuhat nako.

Gidawat nako ang calling isip presidente sa Young Women sa stake, ug samtang nagserbisyo sa sunod katuigan, nahimo kong instrumento sa mga kamot sa Ginoo. Isip resulta, ang akong kinabuhi ug kinabuhi sa mga tawo nga akong giserbisyo napanalanginan. Milambo ko sa abilidad sa pagpangulo, ug ang Ginoo mitudlo nako og daghang butang pinaagi sa akong pagserbisyo sa uban.

Sukad adto mas masaligon nako

sa Ginoo. Mapasalamaton kaayo ko sa hilum nga pagdasig sa Espiritu nga naggiya kanako sa pagkasayud ug pagbuhat sa Iyang kabubut-on. Pinaagi sa dili kaayo pagduha-duha ug kaandam nga mosunod sa inspirasyon nga akong madawat, nakasinati ko og hingpit nga kalipay ug kalinaw, nasayud nga ang akong Langitnong Amahan nalipay sa akong kinabuhi. ■

Nicky Burgoyne Smith, Utah, USA

Usa ka gabii, nag-ampo ko sa pagsuta sa kabubut-on sa Ginoo ug kon sakto ba nga mobalhin ko sa London.

NGANONG NAGBAYAD GIHAPON KAMO OG IKAPULO?

Pipila ka tuig na ang milabay ang akong bana nataktak sa trabaho. Ang iyang mga employer, klarong nagmahay sa ilang gibuhay, mitanyag niya og laing trabaho, apan kinahanglan kaming mamalhin ug lisud kini. Bisan pa niana, among nalantawan ang daghang mga panalangin, lakip na sa padayon nga panarbaho.

Apan, human makabalhin, among nadiskobrehan nga ang trabaho wala na. Walay usa nga resonabling mipasabut. Ang amo ra gayung nahibaloan mao nga anaa na sa bag-ong dapit, walay trabaho, ug hapit wala nay kwarta tungod kay among gibayran ang among mga utang ug migasto sa among tinigum sa pagbalhin.

Naningkamot ang akong bana kutob sa mahimo sa pagpangita og full-time nga trabaho. Sa kasamtangan nagtrabaho siyag bisan unsa, ug ako nag-handicraft, nga igo-igo ra nga ikasuporta namo human mobayad sa among ikapulo ngadto sa Ginoo. Nagdaginot gyud mi pag-ayo, apan dili sayon ang pagbayad sa mga galastuhan sa eskwelahan, pagpalit og pagkaon ug sinina ug pagpangita og kwarta nga gikinahanglan sa akong bana sa pagpangita og trabaho.

Pirme kaming mohilak, apan wala gayud kami mohunong sa pagsalig nga ang Ginoo mopanalangin namo. Ug nagpasalamat kami sa mga panalangin nga amo nang nadawat: mga anak nga babaye nga himsog ug matinud-anon, nagkahiusa nga kaminyoon, ug matinabangon nga mga paryente ug mga miyembro sa ward.

Daghang mga higala nga dili mga

Human makabalhin, among nadiskobrehan nga ang trabaho wala na. Diha kami sa bag-ong dapit, walay trabaho, ug hapit wala nay kwarta.

miyembro sa Simbahan mangutana namo, “Kon nanginahanglan kaayo mo, nganong nagbayad gihapon mo og ikapulo?” Ang tubag mao ra giha-pon: tungod kay gisugo kini sa Ginoo, ug dili kami gusto nga mangawat sa Dios (tan-awa sa Malaquias 3:8–9).

Nasayud gayud kami nga kon kami magmasulundon, ang Ginoo mopanalangin namo—tingali dili sa among gilauman apan sa Iyang giisip nga labing maayo sa among pamilya. Wala gayud namo himoa nga rason ang problema sa kwarta sa paghunong sa pagserbisyo sa Ginoo; gani, ang among

tinguha sa pagserbisyo Kaniya midako.

Karon ang akong bana adunay trabaho nga makatabang namo nga makabayad sa among nautang sa dihang siya wala pay trabaho. Taas-taas pa ang panahon usa pa kami makapahulay sa problema sa kwarta, apan nasayud kami nga kon among “dad-on . . . ang tibuok ikapulo ngadto sa balay tipiganan,” ang Dios mobukas sa tamboanan sa langit “ug mobu-bu [namo] og panalangin, nga wala na unyay dapit nga igong kabutangan sa pagdawat niini” (Malaquias 3:10). ■ Raquel Pedraza de Brosio, Argentina

ANG Tukmang Panahon

SA PAGMINYO

Ni Alissa Strong

Mga Magasin sa Simbahan

Si Ane ug Benjamin nasayud nga importante ang edukasyon, ug silang duha gustong moeskwela sa unibersidad. Sa unang paagi man ang ilang kaminyoon mo-haum niini nga plano?

Sa high school pa si Ane, naghandom siya sa adlaw nga makaeskwela og unibersidad. Adunay daghang mga subject nga iyang matunan ug daghan kaayong mga kurso nga iyang kapilian! “Daghan kaayo kog mga tinguha ug makahimo og daghang lain-laing mga butang,” miingon siya.

Bisan og si Ane nagpuyo sa gamayng lungsod sa Norway, nag-eskwela siya sa nindot kaayo nga high school. Ang iyang eskwelahan nag-awhag sa mga estudyante niini sa pagpaningkamot og taas nga mga grado ug sa pag-eskwela sa unibersidad. Daghang mga estudyante sa eskwelahan ni Ane nagsugod dayon sa pag-eskwela sa unibersidad human makagradwar. Gikan pa sa pagkabata, si Ane nagplano sa pagbuhat sa ingon. Hinoon, ang pag-eskwela usa lang sa mga tumong nga gihimo ni Ane alang sa iyang kaugalingon.

“Natudloan ko og maayo pinaagi sa mga leksyon sa Young Women ug sa Personal nga Kauswagan,” miingon si Ane. “Ang akong tumong mao gayud ang pagminyo diha sa templo.”

Kanus-a ang “Tukmang Panahon”?

Usa ka gabii niana sa lokal nga institute, si Ane nakahimamat og

bag-ong returned missionary nga si Benjamin. “Gikan sa unang higayon nga ako siyang nakita, nadani ako sa daghang kaayong mga paagi,” miingon si Ane. “Sayon ug nindot kaayo ang pagpakigsulti kaniya. Sayon ra kaming makahisgot sa ebanghelyo.”

Mihangyo si Benjamin kaninya nga makig-date, ug maayo ang resulta niini. Paglabay sa daghang mga bulan, si Benjamin ug Ane nagsige na og date. Nagdula sila og soccer ug volleyball, nag-hiking, ug nanan-aw og sine. Sa hinay-hinay mas nailhan nila ang usag usa, ug ang ilang panaghigalaay nahimong pagminahalay.

Samtang nagpadayon ang ilang panaghigugmaay, ang ilang mga hunahuna ug mga plano misangpot sa kaminyoon. Nalipay si Ane ug si Benjamin nga nakaplagnan nila ang tawo nga gusto nilang ikauban sa kahang-turan. Hinoon, kini nga relasyon dali nga nagkaseryoso kay sa ilang gilau-man. Unsay mahitabo sa tanang mga plano nga ilang gihimo sa bata pa sila? Makaeskwela pa ba kaha sila? Ang desisyon nila nga magminyo nagpasabut ba nga ilang mga tumong ilangan?

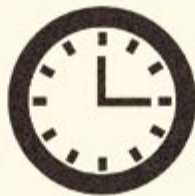
Pipila sa ilang mga higala ug pamilya nagtuo nga mao kini ang mahitabo.

“Daghang mga tawo palibut nako—sa balay, sa eskwelahan, ug sa trabahoan—nabalaka kaayo nga kini nga relasyon makaapekto sa akong edukasyon,” miingon si Ane. “Gani mangutana sila kon nakahibalo ba ako nga molungtad ba kini nga relasyon.

“Ang akong kaedad nga mga higala nagtuo nga ang pagminyo makapugong nako sa pag-eskwela sa unibersidad,” miingon siya. “Alang nila, ingon og akong giusikan ang akong mga talento ug mga oportunidad.”

Ang ubang mga kaila ni Benjamin mao usab ang gibati. “Ang mga tawo gustong motuo ko nga bata pa kaayo mi, nga ang akong umaabut nga asawa kinahanglan mokompleto una sa edukasyon, ug kon maminyo mi, nagpasabut kini nga kami manganak, nga mga bata pa kami alang niini,” miingon siya.

Bisan si Ane ug Benjamin mituo sa gipasabut sa ebanghelyo bahin sa pamilya ug kaminyoon, ang uban nga dili miyembro sa ilang tinuohan wala makahibalo niini nga prayoridad—nga dili alang sa mga young adult. “Ang mga tawo sa akong lungsod nag-focus gyud pag-ayo sa edukasyon ug trabaho,” mipasabut si Ane. “Maayo

kini, apan wala nay panahon alang sa pamilya—o relihiyon.”

Miingon si Benjamin, “Nagtuong gyud ko nga ang eksaktong butang nga buhaton mao ang paghuman sa akong misyon ug mangita og tawo nga akong ganahan, dayon mahalon, ug dayon, human makahimo og desisyon sa pagminyo ug nakadawat og saksi gikan sa Espiritu Santo, magminyo. Ingon og sayon ra kaayo kanako, apan sa kalit ang tanan nahimong makalibog, mangitngit, ug malisud.”

Unsay Gisulti sa Ginoo?

Nabalaka si Benjamin ug si Ane sa gitambag ug mga opinyon sa ilang mga higala. Sulod sa tibuok tuig nanglimbasug sila sa paghukom sa eksaktong panahon sa pagminyo. Nasayud sila nga sa katapusan ang pinakaimportante nga giya magagikan sa Ginoo, maong migahin sila og daghang panahon sa pagsiksik sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa mga propeta sa mga pakigpulong mahitungod sa pamilya, kaminyoon, ug edukasyon.

“Kining tanang mga tinubdan naghisgot kon unsa ka importante ang kaminyoon ug edukasyon,” miingon si Ane. Samtang nagpadayon siya sa pagpangita og direksyon, sa katapusan naklaro na diha sa panagistoryahanay uban sa usa ka lider sa institute. “Miingon siya nako, ‘Kon naa na kay tukma nga tawo ug tukma nga dapit (ang templo), mao kana ang tukmang panahon!’” Si Ane nakahinumdom. “Nakapagaan gyud kini sa akong hunahuna. Nakadawat ako og daghang mga pag-aghat gikan sa Espiritu nagmatuod nga kini ang dalan nga akong subayon. Nasayran nako nga si Benjamin ug ako magminyo

Si Benjamin ug Ane uban sa ilang anak nga babaye, nga si Olea.

ug kana ang eksakto nga butang nga akong buhaton niining higayona.”

Nasayud si Ane nga kinahanglan gihapon siyang maningkamot nga makaeskwela, tungod kay mao usab kana ang giawhag sa mga propeta sa Ginoo. Apan alang karon nasayud siya nga ang kaminyoon mao ang iyang unang prayoridad.

Mibati si Ane og kasubo tungod kay nasayud siya nga pipila lamang ka mga tawo moisip sa iyang kaminyoon niana nga pangidaron nga angayng ikalipay. Apan mipili siya nga mofocus sa pagkat-on sa pag-ila sa mga aghat sa Espiritu ug unsa ang hunahuna sa Ginoo imbis unsay hunahuna sa iyang mga kaedad. “Mao kini ang kinahanglan nakong barugan nga lig-on ug matarung uban sa pagpili nga akong gihimo,” miingon siya.

Si Benjamin wala makasinati sukad og ingon niini diin siya nakaamgo nga ang kaminyoon mao ang eksakto nga desisyon nianang higayon alang kaniya. Hinoon, siya miingon, “Ako nakaamgo nga ako kinahanglang mobalik ngadto sa mga sukaranan. Nganong ania ako dinhi? Unsa ang akong katuyoan dinhi sa kalibutan?”

Samtang nagsiksik siya sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa mga propeta ug mga apostoles, si Benjamin nag-ampo sa Langitnong Aman. Nakadawat usab siya og mga panalangin sa priesthood. “Naklaro nako nga ako gipadala dinhi sa kalibutan aron mobalik ngadto sa Dios

uban sa akong pamilya,” miingon siya. “Walay laing mas dako nga trabaho o laing buluhaton ang makapuli niana. Anaa kini sa ‘Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan.’ Kon tuyoon nako ang pagbaliwala niini ug mohimo og laing butang, nagsupak ako sa mga sugo sa Dios.

“Sa dihang gipadayag na kanako nga unsay gitudlo kanako sa akong tibuok kinabuhi tinuod gayud nga kini maoy prayoridad kay sa mga opinyon sa uban, gibati nako nga nalamdagan. Nakahukom ako nga mosunod unsay gitudlo kanako.”

Si Ane ug Benjamin naminyo niadtong Hulyo 16, 2009, sa Templo sa Stockholm Sweden. “Sa dihang miabut ang adlaw sa among pagkabugkos diha sa templo, gibati nako ang kalinaw,” miingon si Ane. “Simple ra kaayo ang tanan. Maanindot. Walay kalibutanong mga dayan-dayan. Nindot kaayo ang pamati nga uban sa akong mga ginikanan ug mga igsoon diha sa templo—ug uban ni Benjamin. Panahon kadto nga napuno sa gugma.

Ang mga Panalangin Nga Misunod

Bisan tuod ang mga bulan paingon sa ilang kaminyoon malisud, mapasalamaton si Ane sa mga pagsulay nga iyang naagian. “Nakapugos kini nako nga barugan ang akong desisyon,” miingon siya. “Ang Dios mitabang ug milig-on nako pinaagi sa mga kasulatan, mga pag-ampo, ug mga panalangin sa priesthood. Daghan sa mga

PAGBUNTOG SA MGA HAGIT SA KAMINYOON

Sa usa ka pakigpulong sa debosyonal ngadto sa mga young adult, si Elder Earl C. Tingey, emeritus nga sakop sa Unang Korum sa Seventy, namulong og unom ka mga butang nga gikabalak-an sa mga young single adult mahitungod sa kaminyoon:

“1. Ingon og wala ra kaayoy nag-awhag sa mga returned missionary sa pagminyoy. Kon kana ang inyong pagsabut, sayop kini. Ang tanang mga returned missionary kinahanglang awragon sa ilang pagpa-uli nga magpabilin nga aktibo sa Simbahan, moeskwela, magkat-on og mga kahanas alang sa panarbaho, ug mopaingon sa direksyon sa pagpangita og mahangturong kompanyon.

“2. Ang pipila ka batan-ong mga lalaki mobati nga sila dili makahatag sa mga gusto sa pipila ka batan-ong mga babaye. . . . Tukma nga komunikasyon makasulbad niana nga pagkawalay kasiguroan.

“3. Ang paghatag og gibug-aton sa edukasyon o panarbaho makapakunhod sa kaimportante sa kaminyoon. Kaminyoon, edukasyon, ug panarbaho mahimong dunganon. Ang panarbaho nga walay pamilya, diin posible nga makapamilya, usa ka katalagman.

“4. Ayaw itugot nga ang inyong kinabuhi usa lang ka paglingaw-lingaw o paghinakog. Ang kinabuhi labaw pa sa usa ka dapit nga kalingawan. Ayaw kaayo palabi sa pag-angkon og mga kabtangan. Dawat og responsibilidad.

“5. Ang negatibo nga pagtuo sa kaminyoon . . . makapugong sa usa sa pagminyoy. Ang uban moingon, ‘Nganong magminyoy nga duna may daghang nagdiborsyo?’ Ang pagkaanaa sa diborsyo wala magpasabut nga dili kamo makabaton og malipayon ug malampuson nga kaminyoon. Ayaw itugot ang mga aksyon sa uban nga mohimo sa inyong mga desisyon. Ipaniguro nga ang inyong kaminyoon dili mahimong pakyas.

“6. Ang uban dili magminyoy tungod sa pinansyal nga mga rason. Ang paglangan sa kaminyoon hangtud adunay daghang kwarta aron makasustenir og buhong nga kinabuhi dili maalamon. Daghan kaayo sa panag-uban sa kinabuhi—ang pagpaningkamot, pag-adjust, ug pagkat-on sa pag-atubang sa mga hagit sa kinabuhi—ang mawala kon kana mahitabo.”

Gikan sa “Tulo ka mga Mensahe ngadto sa mga Young Adult,” *Liahona*, Abr. 2007, 30.

tawo nga negatibo kaniadto miila nga unsay akong gipili mao ang maayo ug eksakto. Nakita nila nga tinuod nakong nakit-an ang kalipay. Nagpasalamat sila nako sa pagsalig sa akong kaugalingon ug sa Ginoo.”

Human sa ilang kaminyoon, si Ane ug Benjamin mibalhin ngadto sa bagong lungsod diin silang duha nagsugod sa pag-eskwela sa unibersidad. Sa wala madugay miabut ang ilang anak nga babaye, si Olea, ug temporaryong miundang si Ane sa pag-eskwela. Mopadayon si Ane sa iyang pag-eskwela part-time ug sa online, nga magtugot niya sa pagkuha og edukasyon ug sa pagpuyo sa balay sa pag-amuma sa ilang anak. Bisan og nasayud siya nga ang sitwasyon malisud, makahimo gihapon si Ane sa pagkuha og edukasyon nga iyang gitinguha.

“Ang ubang mga tawo nagtuo nga kinahanglan akong mosakripisyo og daghang mga butang aron maminyoy ug magsugod og pamilya,” miingon siya, “ug ingon niana ang nakita. Apan sa tinuod akong naangkon ang tanan. Nasayud ako nga kon ako mopili sa pag-una sa Ginoo, ang tanan ihatag kanako. Malaumon kaayo ako ug mapasalamaton nga makaangkon sa akong degree. Apan labaw sa tanan mapasalamaton ako nga kami adunay oportunidad nga mahimong mahangturong pamilya!

Miuyon si Benjamin. “Ang Dios migiya sa akong kinabuhi sa paagi nga gitudlo kanako sa pag-una Kaniya,” miingon siya. “Alang nako, dili kini pagpili sa pamilya o edukasyon; pamilya una ug edukasyon sa samang higayon. Sa ubang mga desisyon mao gihapon. Pagsunod sa Dios o dili Unahon gyud ang Dios, dayon mosunod ra ang tanan.” ■

Unsaon nako sa pagpadayon sa
panag-istoryahanay mahitungod sa
 ebanghelyo kon ang ubang tawo gusto lang makadaog
 sa **debate?** Ang mga tawo sama niana dili
gusto nga makadungog og pagpamatuod.

Ang logic ug ang rason makatabang nato nga makasabut sa kamatuoran, dayag lang, ug posible sa paghimo sa argumento sa logic sa pagpanalipod sa Simbahan ug sa mga pagtulun-an niini. Apan kon ang usa ka tawo mas interesado nga modaog sa argumento kay sa pagsabut sa pagtuo sa laing tawo, ang panagbingkil maoy kanunay nga sangputanan. Pagmalig-on sa paghatag og pagpamatuod sa unsay inyong gituohan ug nasayran nga tinuod.

Kon ang tawo nga inyong gikaistorya mamugos sa isyu, pahibalo kana nga tawo nga nagrespetar kamo sa iyang gituohan apan kinahanglang kamo dili mouyon. Ang pagpanaghisgot mahitungod sa relihiyoso nga mga pagtuo kinahanglang dili kabahin sa “pagdaog.” Ug kon kamo makigbingkil o masuko, kamo dili mahimong ehemplo sa unsay inyong gituohan, ni kamo makabaton sa Espiritu Santo uban kaninyo.

Si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo nga kon makigsulti kita sa mga tawo mahitungod sa Simbahan, “ang atong tumong mao ang pagtabang nila nga makasabut sa kamatuoran, dili manalipod sa atong garbo o makapuntos sa teyolohikanhon nga debate. Ang atong kinasingkasing nga mga pagpamatuod mao ang labing gamhanan nga tubag nga atong ikahatag sa atong tig-akusar. Ug ang mao nga mga pagpamatuod mahatag lamang tungod sa gugma ug kaaghup.”¹

Ang mga butang sa Espiritu makat-unan “dili pinaagi sa makabibihag nga kaigmat sa mga pulong, kondili pinaagi sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum” (1 Mga Taga-Corinto 2:4). Bisan og kini dili makausab sa hunahuna sa usa ka tawo, kinahanglang kamong mopamatuod ug mopahibalo sa mga tawo unsay inyong gituohan. Ug kon kamo mopakigbahin sa ebanghelyo, *giunsa* ninyo pagsulti ang mga butang tingali sama ka importante sa *unsay* inyong gisulti. Sulti nga mapailubon ug uban sa gugma. Sunda ang Espiritu ug kamo maaghat nga makahibalo unsay isulti (ug unsay dili isulti) ug unsaon sa pagtubag. ■

MUBO NGA SULAT

1. Robert D. Hales, “Kristohanong Kaisug: Ang Bugti sa Pagkadisipulo,” *Liahona*, Nob. 2008, 73–74.

Unsa ang punto sa mga klase ug kapangulohan sa korum alang sa kabatan-onan?

Ang mga kapangulohan sa klase sa Young Women ug ang mga kapangulohan sa korum sa Aaronic Priesthood makabenepisyo niadtong naghupot og mga katungdanan ug niadtong ilang giserbisyo.

Ang mga sakop sa kapangulohan dunay katungod sa inspirasyon mahitungod sa klase o korum, nga makatabang nila unsaon sa pag-ampo ug pagpakigdait sa mga sakop sa ilang klase o korum, ilabi na niadtong bag-o o dili kaayo aktibo. Ang pagkanaa sa kapangulohan makatabang sa kabatan-onan nga makat-on sa mga kahanas sa pagpangulo sama sa pagdelegar, pagserbisyo, sa komunikasyon, ug pag-apil diha sa mga konseho. Ang pagkat-on sa pagorganisar ug pagdumala og mga miting ug mga kalihokan makatabang sa lider sa kabatan-onan pag-andam alang sa misyon o sa umaabut nga mga calling samtang sila magkat-on sa kaimportante sa pagbuhat sa ilang katungdanan ug unsaon sa paghimo og plano ug pagbuhat niini.

Ang mga sakop sa klase o korum makaangkon usab og mga panalangin pinaagi niini nga mga lider. Duna silay kaedad nga maistorya kinsa makatabang ug makaawhag nila sa pagsunod sa ebanghelyo ug paghimo og daghang mga butang, ilabi na sa ilang pagkompleto sa ilang Personal nga Kauswagan o Katungdanan ngadto sa Dios. Tungod kay ang mga presidente sa mga klase o mga korum apil sa bishopric youth committee, ilang

mapahibalo ang bishop sa mga problema, mga kabalaka, o maayong mga binuhatan sa ilang mga klase o mga korum.

Ang pagkatawag diha sa kapangulohan sa usa ka klase o korum usa ka dakong responsibilidad nga makatabang sa kabatan-onan nga makaangkon og mas dakong pagsalig, makat-on nga mahimong usa ka lider ug ehemplo, ug makapalambo sa gugma ug panaghiusa sa klase o korum. ■

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan nag-ingon sa paglikay sa sobra nga estilo sa buhok. Unsa nga mga matang sa estilo sa buhok ang giisip nga sobra ra?

Unsay giisip nga naghinobra magkalahi-lahi sa lain-laing kultura ug sa panahon, mao nga lisud ang pagsulti unsa nga estilo sa buhok ang naghinobra alang sa tanan.

Unsaon man nimo pagkasayud kon ang estilo sa buhok “naghinobra”? Pangutan-a ang imong kaugalingon, “Nganong gibuhad ko man kini?” Kon gituyo lang gyud nimo sa pagpalahi sa (mga) kolor, gitas-on, ug estilo sa imong buhok alang sa katuyoan nga “magpasikat” o makakuha og atensyon, nan mora og “naghinobra” ka na nga maoy gipasabut sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*.¹

Ang mga lider ba sa Simbahan molsulti ninyo sa paglikay sa naghinobra tungod ba kay gusto nila nga kamo makita nga yano ug ordinaryo, walay bisan unsa nga estilo o personalidad? Siyempre dili. Gihatag nila kini nga tambag tungod kay ang inyong hitsura nagsulti og butang mahitungod ninyo. “Pinaagi sa inyong sinina ug hitsura, inyong mapakita nga kamo nasayud unsa ka bililhon ang inyong lawas. Inyong mapakita nga kamo usa ka disipulo ni Jesukristo.”² Ang naghinobra nga estilo sa buhok makatabon niini nga mensahe ug mopadala og mas kalibutanong mensahe mahitungod ninyo. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* (booklet, 2001), 7.
2. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 6.

UNSAY MAHITABO HUMAN KITA MAMATAY?

Usa kini ka sukaranan nga pangutana, ug pinaagi sa karaan ug moderno nga mga propeta, ang Dios mihatag nato sa mga tubag.

Ang atong mahigugmaong Langitnong Amahan mihatag nato og kahibalo og unsay atong mapaabut kon kita motaliwan na niining kinabuhia. Aniyang mga kamatuoran nga makatabang ninyo nga makasabut asa na karon ang namatay na ninyong mga minahal ug asa moadto ta katapusan.

Unsay Atong Nahibaloan mahitungod sa Kalibutan sa Espiritu?

Asa ang kalibutan sa espiritu?

Si Presidente Brigham Young (1801–77) mitudlo nga ang mga espiritu niadtong kanhi nagpuyo sa kalibutan magpabilin uban nato niini nga kalibutan, bisan og dili kita makakita nila.¹

Unsay hitsura sa kalibutan sa espiritu?

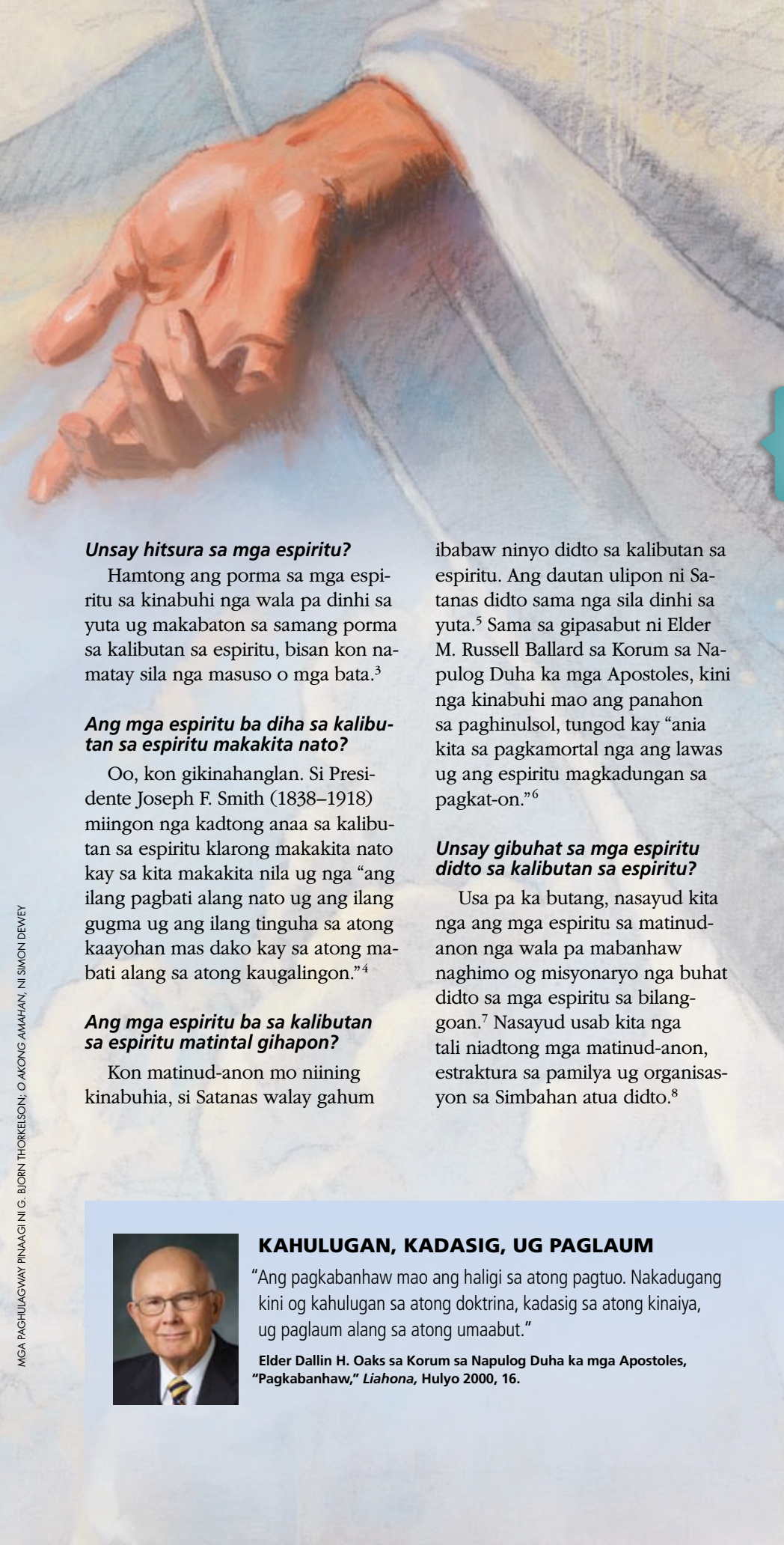
Depende kana. Ang matarung makasinati og paraiso—kalipay, kapahulayan, ug kalinaw, nga wala nay kasamok, kabalaka, ug kagulan (tan-awa sa Alma 40:12). Ang dautan makasinati og impierno (tan-awa sa Alma 40:13–14). Ang impierno mahimong mapasabut nga “ang pag-antus sa pagkapakyas nga anaa sulod sa hunahuna sa tawo.”²

PAG-APIL SA PAG-ISTORYAHANAY

Sa tibuok Marso magtuon kamo sa Pag-ula ni Jesukristo sa inyong mga korum sa priesthood ug sa mga klase sa Young Women ug Sunday School. Usa sa daghang mga panalangin sa Pag-ula mao nga pinaagi niini, kitang tanan mabanhaw. Hunahunaa kon sa unsa nga paagi nga ang kahibalo sa Pag-ula ug pagkabanhaw makausab sa inyong pang-lataw atol sa malisud nga mga panahon. Pangingkamuti ang paghinumdom sa usa ka sitwasyon ug sa unsa nga paagi nga ang inyong pagpamatuod sa Pag-ula ug pagkabanhaw nakapanalangin ninyo, ug ikonsiderar ang pagpakigbahin niana nga kasinatian uban sa inyong pamilya o sa umaabut nga leksyon sa Simbahan inig ka Dominggo.

Unsay hitsura sa mga espiritu?

Hamtong ang porma sa mga espiritu sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta ug makabaton sa samang porma sa kalibutan sa espiritu, bisan kon namatay sila nga masuso o mga bata.³

Ang mga espiritu ba diha sa kalibutan sa espiritu makakita nato?

Oo, kon gikinahanglan. Si Presidente Joseph F. Smith (1838–1918) miingon nga kadtong anaa sa kalibutan sa espiritu klarong makakita nato kay sa kita makakita nila ug nga “ang ilang pagbati alang nato ug ang ilang gugma ug ang ilang tinguha sa atong kaayohan mas dako kay sa atong mabati alang sa atong kaugalingon.”⁴

Ang mga espiritu ba sa kalibutan sa espiritu matintal gihapon?

Kon matinud-anon mo niining kinabuhia, si Satanas walay gahum

ibabaw ninyo didto sa kalibutan sa espiritu. Ang dautan ulipon ni Satanas didto sama nga sila dinhi sa yuta.⁵ Sama sa gipasabut ni Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, kini nga kinabuhi mao ang panahon sa paghinulsol, tungod kay “ania kita sa pagkamortal nga ang lawas ug ang espiritu magkadungan sa pagkat-on.”⁶

Unsay gibuhat sa mga espiritu didto sa kalibutan sa espiritu?

Usa pa ka butang, nasayud kita nga ang mga espiritu sa matinud-anon nga wala pa mabanhaw naghimo og misyonaryo nga buhat didto sa mga espiritu sa bilangoan.⁷ Nasayud usab kita nga tali niadtong mga matinud-anon, estruktura sa pamilya ug organisasyon sa Simbahan atua didto.⁸

KAHULUGAN, KADASIG, UG PAGLAUM

“Ang pagkabanhaw mao ang haligi sa atong pagtuo. Nakadugang kini og kahulugan sa atong doktrina, kadasig sa atong kinaiya, ug paglaum alang sa atong umaabut.”

Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Pagkabanhaw,” *Liahona*, Hulyo 2000, 16.

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI G. BJORN THORKEISON; O AKONG AMAHAN, NI SIMON DEWEY

Unsay Atong Nahiba-loan mahitungod sa Pagkabanhaw?

Pila ka mga tawo ang mabanhaw?

Ang tanang mga tawo nga nakapuyo sa yuta mabanhaw (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 15:21–23).

Unsay hitsura sa nabanhaw nga lawas?

Ang usa ka nabanhaw nga lawas:

- **Imortal** “Kini nga mortal nga lawas pagabanhawon ngadto sa pagka-imortal nga lawas, . . . nga sila dili na mamatay” (Alma 11:45).
- **Hingpit.** “Ang espiritu ug ang lawas pagahiusahon pag-usab diha sa iyang hingpit nga

kahintang” (Alma 11:43). Mi-pasabut si Presidente Joseph F. Smith, “Pagkadaot pagakuhaon; mga depekto ayohon, ug ang mga lalaki ug babaye makakabot og kahingpitan sa ilang mga espiritu, ngadto sa kahingpitan nga gidesenyo sa Dios sa sinugdanan.”⁹

- **Maanindot.** Miingon si Presidente Lorenzo Snow (1814–1901), “Walay lain mas nindot tan-awon kay sa usa ka lalaki o babaye nga nabanhaw.”¹⁰
- **Mahimayaon.** Si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, miingon. “Ang imong espiritu batan-on ug baskog ug maanindot. Bisan kon ang imong lawas tigulang ug adunay sakit o baldado sa bisan unsang paagi, kon ang espiritu ug ang lawas pagausahon sa Pagkabanhaw, nan ikaw mahimayaon; dayon ikaw pagahimayaon; dayon ikaw mahimaya.”¹¹
- **Walay kasubo o kasakit.** “Ang kamatayon wala na, ug wala na usab unyay pagminatay, ni paghilak, ni kasakit” (Pinadayag 21:4).

Unsay mahitabo sa mga tawo nga namatay nga mga bata pa?

Sumala ni Propeta Joseph Smith, ang mga ginikanan sa bata nga namatay sa bata pa “maangkon ang hingpit nga kalipay, ang kahimuot ug katagbawan sa pag-amuma [kaniya], human sa iyang pagkabanhaw, hangtud nga siya hingpit nga motubo sa espiritu.”¹²

Unsay mahitabo sa mga tawo nga gi-cremate o wala malubong?

Bisan og ang Simbahan wala mag-awhag og cremation, nagtuo kita nga bisan unsa pa, ang tanang mga tawo mabanhaw uban sa hingpit nga lawas. Si Presidente Brigham Young mitudlo nga sa pagkabanhaw “ang talagsaon nga mahinungdanong mga tipik nga naghulma sa atong mga lawas dinhi, kon kita mihatag og pagtahud, bisan og kini gibutang sa kahiladman sa dagat, ug bisan ang usa ka tipik atua sa amihanan, ang lain atua sa habagatan, ang lain sa silangan, ug ang lain sa kasadpan, maghiusa pag-usab sa usa ka pagpamilok sa mata, ug ang atong mga espiritu mosulod niini.”¹³

Kinsa ang mabanhaw, ug kanus-a?

UNANG PAGKABANHAW, O “PAGKABANHAW SA MAKIANGAYON” (D&P 76:17)

▲ Sa Pagkabanhaw ni Kristo

Ang mga propeta ug pipila ka laing matarung nga mga tawo kinsa makadawat og celestial nga himaya (tan-awa sa Mosiah 15:21–25).

▲ Sa Ikaduhang Pag-anhi ni Kristo

Kadtong makadawat og celestial nga himaya (tan-awa sa D&P 76:50–70; 88:96–98).

▲ Sa Sinugdanan sa Milenyum

Kadtong makadawat sa terrestrial nga himaya (tan-awa sa D&P 88:99).

IKADUHANG PAGKABANHAW, O “PAGKABANHAW SA DILI MAKIANGAYON” (D&P 76:17)

▲ Sa Katapusan sa Milenyum

Kadtong makadawat og celestial nga himaya (tan-awa sa D&P 76:85; 88:100–101).	Mga anak sa kapildihan (tan-awa sa D&P 76:43–48; 88:102).
---	---

Nganong Pisikal nga Pagkabanhaw?

Ang pisikal nga pagkabanhaw kabahin sa plano sa Dios ug gitudlo sa mga propeta sukad sa panahon ni Adan (tan-awa sa Moises 5:10). Apan “ang yawa walay lawas, ug kini ang iyang silot,”¹⁴ mao nga iyang tuison kini nga pagtulun-an aron nga ang mga tawo dili motuo sa usa ka pisikal nga pagkabanhaw.

Daghang mga tawo nagtuo nga ang pisikal nga lawas sama sa priso-han alang sa espiritu ug nga tinud-anay kitang magmalipayon lamang kon ang espiritu makalingkawas gikan sa lawas, apan dili kini tinuod. Ang Ginoo mipadayag nga ang pisikal nga pagkabanhaw gikinahanglan tungod kay:

- **Mao kini ang paagi nga kita makadawat og kahingpitan sa kalipay.** Ang “espiritu ug elemento [usa ka pisikal nga lawas] lamang, dili gayud mabulag, makadawat sa kahingpitan sa himaya” (D&P 93:33). Nasayud

usab kita nga kadtong namatay ug naghulat didto sa kalibutan sa espiritu alang sa Pagkabanhaw ni Kristo “nagtan-aw diha sa dugay nga pagkawala sa ilang mga espiritu gikan sa ilang mga lawas ingon sa usa ka ulipon” (D&P 138:50).

- **Usa kini ka panalangin sa atong pagpili sa plano sa Langitnong Amahan.** Sa wala pa kita matawo dinhi sa kalibutan, ang tanang espiritu nga mopuyo dinhi sa kalibutan mipili sa pag-sunod sa plano sa Langitnong Amahan kay sa rebelyon ni Satanas (tan-awa sa Abraham 3:23–28). Isip resulta, nakadawat kita og mortal nga lawas ug dayon, pinaagi sa gasa sa Pagkabanhaw ni Kristo, kita mabanhaw uban sa imortal nga lawas. Kadtong misunod ni Satanas didto sa kalibutan nga wala pa dinhi sa yuta dili gayud makadawat sa bisan unsa nga matang sa pisikal nga lawas.

- **Magdala kini kanato balik sa atubangan sa Dios aron pagahukman.** Ang Basahon ni Mormon klarong nagtudlo nga ang gahum sa pagkabanhaw nga nakapahimo nato sa pagsulod sa atubangan sa Dios aron hukman sumala sa mga binuhatan.¹⁵
- **Gikinahanglan ni alang sa kaluwasan.** Mitudlo si Joseph Smith, “Walay tawo nga maka-angkon . . . og kaluwasan gawas pinaagi sa tabernakulo [sa pisikal nga lawas].”¹⁶
- **Mao kana ang paagi nga kita mahimong sama sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo.** “Ang Amahan adunay lawas nga unod ug mga bu-kog nga mahikap ingon sa tawo; ang Anak usab” (D&P 130:22). ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Brigham Young* [1997], 323-24.
2. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith*, (2007), 268.
3. Tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph F. Smith* (1998), 160-61.
4. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5th ed. (1939), 430-31.
5. Tan-awa sa *Teachings: Brigham Young*, 282; Alma 34:34-35.
6. M. Russell Ballard, “Is It Worth It?” *New Era*, Hunyo 1984, 42.
7. Tan-awa sa D&P 138:30; tan-awa usab sa *Teachings: Joseph Smith*, 474.
8. Tan-awa sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* (2009), 299; alang sa dugang pa kabahin sa kalibutan sa espiritu, tan-awa sa Dale C. Mouritsen, “The Spirit World, Our Next Home,” *Ensign*, Ene. 1977, 46-51.
9. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 23.
10. Lorenzo Snow, *The Teachings of Lorenzo Snow*, ed. Clyde J. Williams (1996), 99.
11. Boyd K. Packer, “Ang 20-Mark nga Kwartang Papel,” *Liahona*, Hunyo 2009, 23; *New Era*, Hunyo 2009, 5.
12. *Teachings: Joseph Smith*, 177.
13. *Teachings: Brigham Young*, 319-320.
14. *Teachings: Joseph Smith*, 211.
15. Tan-awa sa 2 Nephi 9:22; Jacob 6:9; Mosiah 16:8-10; Alma 11:41; 33:22; 40:21; Helaman 14:17; Mormon 7:6; 9:13.
16. *Teachings: Joseph Smith*, 212.

Ni Elder Quentin L. Cook

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

AYAW PAGSUL-OB OG **MASKARA**

Usa sa inyong dakong panalipod batok sa paghimo og dili maayo nga mga pagpili mao ang dili pagbutang og bisan unsang maskara sa pagtago-tago.

Sa akong pagpamalandong kon kinsa kamo, miabut nako ang pagbati nga kamo tingali wala sa hingpit makapasalamat sa kaimportante sa inyong henerasyon. Nagtuo ko nga kamo adunay kahibalo ug pundasyon nga mahimong labing maayong henerasyon sukad, ilabi na sa pagpalambo sa plano sa atong Langit-nong Amahan.

Tungod sa inyong dakong potensyal sa kaayo nga anaa ninyo, unsa man diay ang akong gikabalak-an sa inyong umaabut? Unsa nga tambag ang akong ikahatag ninyo? Adunay dakong pagpamugos sa matag usa ninyo sa paglihok nga dili mao ang inyong kinaiya—gani sa pasul-ob og maskara—ug mahimong usa ka tawo nga wala magpakita kinsa kamo o sa gusto ninyong mamahimo.

Usa ka Ehempro gikan sa Kasaysayan sa Estados Unidos

Niadtong 2011, si Elder L. Tom Perry ug ako nakigkita ni Abraham Foxman, ang nasyonal direktor sa Anti-Defamation League. Ang misyon niini mao ang pagpahunong sa pag-insulto sa katawhang Judeo.

Sa among miting uban ni Mr. Foxman, nangutana ako niya kon unsay iyang ikatambag namo kala-but sa among mga responsibilidad sa public affairs alang sa Simbahan. Namalandong siya sa makadiyot ug

dayon mipasabut sa kaimportante sa pag-awhag sa mga tawo nga dili magsul-ob og maskara. Iyang gihulagway ang Ku Klux Klan. Usa kini ka organisasyon nga dako kaayog impluwensya ug makahadlok sa daghang mga Amerikano sa unang bahin sa ika-20 nga siglo. Magsul-ob sila og parehas nga mga kupo ug mga maskara nga imposible nga mailhan ang mga partisipante, magsunog sila og mga krus diha sa nataran sa ilang biktimahon ug mitawag sa ilang mga kaugalingong nga moral watchdogs. Kadtong mga biktimahon mao ang African Americans, pero mga Katoliko, mga Judeo, ug mga immigrant usab. Ang labing militante sa mga sakop sa Klan nalambigit sa mga paglatigo, pisikal nga pag-abuso, ug gani pagpatay. Si Mr. Foxman mipasabut nga ang kadaghanan sa Klan, kon walay mga maskara, sa kasagaran normal nga mga tawo, nga naglakip sa mga negosyante ug mga tigsimba. Iyang giingon nga ang pagtago sa ilang pagkatawo ug pagsul-ob og maskara makahimo nila sa pag-apil sa mga kalihokan nga sa kasagaran ilang likayan. Ang ilang binuhatan adunay grabing epekto sa katilingbang Amerikanhon.

Ang tambag ni Mr. Foxman mao ang pagpasabut sa importansya sa mga tawo nga maglikay nga magmaskara nga nagtago sa ilang pagkatawo.¹

Mga Ehempro gikan sa Kasaysayan sa Simbahan

Sa sayong bahin sa kasaysayan sa atong Simbahan, si Propeta Joseph Smith, Emma, ug ang ilang 11 anyos nga kaluha nga sila si Joseph ug Julia didto sa Hiram, Ohio, sa umahan sa mga Johnson.

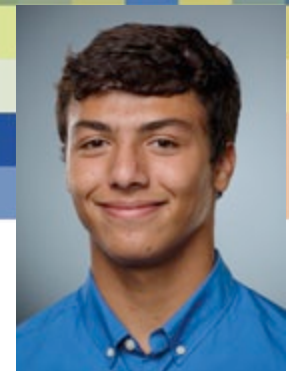
Usa ka Sabado sa gabii usa ka pundok sa mga lalaki nga nagpintal og itom sa mga nawong midasmag sa pultahan ug miguroy sa Propeta ngadto sa gawas, diin ilang gibunabunabun ug gibutangan og alkitran siya ug si Sidney Rigdon.

“Bisan og ang Propeta nawagtan og ngipon, grabe nga nabun-og sa kilid, napahak ang buhok, ug nasunog sa nitric nga asedo, nagsangyaw gihapon siya sa tulumanon sa Dominggo. Uban sa mga Santos nga nagpundok may dili mominus upat ka sakop sa manggugubot ang naa didto.”²

Makapaikag usab nga kadatong miapil sa Pagkamartir ni Propeta Joseph Smith ug sa iyang igsoong lalaki nga si Hyrum nagpintal sa ilang mga nawong aron matago ang ilang tinuod nga pagkatawo.³

Likaye ang Pagsul-ob og Maskara ug Paglihok sa Dili Naandang Kinaiya

Wala ko magsugyot nga bisan kinsa ninyo moapil niining terrible nga mga

panghitabo nga akong gihulagway. Nagtuo ko, sa atong panahon, nga ang dili pagpaila mas sayon kay sa una, nga dunay importante nga mga baruganan nga naglakip sa dili pagsul-ob og maskara ug ang “pagkamatinud-anon sa tinuohan . . . diin ang mga martir namatay.”⁴

Usa sa inyong dakong panalipod batok sa paghimo og dili maayo nga mga pagpili mao ang dili pagbutang og bisan unsang maskara sa pagtago-tago. Kon kamo makahunahuna nga mobuhat niini, palihug hibalo nga seryoso kini nga timailhan sa kaku-yaw ug usa sa mga himan sa kaaway sa pagpabuhat ninyo og butang nga dili ninyo angay nga buhaton.

Makapaikag nga ang mga tawo nga nalambigit sa pornograpiya sa kasagaran magtakuban ug motago sa ilang partisipasyon. Ilang maskarahan ang ilang kinaiya, nga sila nasayud nga salawayon ug makadaot sa tanan nga ilang gimahal. Ang pornograpiya usa ka sakit nga makadaot dili lamang sa moral nga kahintang sa usa ka tawo uban sa Dios, apan makadaot kini sa mga kaminyoon ug mga pamilya ug adunay dautang epekto sa katilingban.

Alang niadtong nagumon niining makadaot nga kinaiya, palihug hibalo nga kamo makahinulsol, ug mahimong maalim. Ang paghinulsol kinahanglang mag-una sa pagkaalim. Ang pagkaalim mahimong usa ka taas nga proseso. Ang imong bishop o presidente sa branch makatambag ninyo unsaon nga makadawat og tabang nga inyong gikinahanglan aron maalim.

Lihok Sumala sa Inyong mga Pagtuo

Komon kini karon nga itago ang pagkatawo kon magsulat og ngil-ad, masakit, mabutang-butangon nga komunikasyon diha sa internet nga dili magpaila. Ang uban motawag niini nga pagpangdaut. Ang ubang mga institusyon maningkamot sa paghas-has sa mga komentaryo. Pananglit, ang *New York Times* dili motugot og mga komentaryo diin dunay “personal nga mga pag-ataki, pagkalaw-ay, pagkabulgar, pagpanamastamas, . . . pagpanundog, pagkayabag ug PAGESINGGIT. . . .”

“*Ang Times* nag-awhag usab sa paggamit sa tinuod nga pangalan tungod kay, ‘Among nahibaloan nga ang mga tawo nga mogamit sa ilang mga pangalan mopatunhay, matinahuron sa panagsultihanay.’”⁵

Si Apostol Pablo misulat:

“Ayaw na kamo pagpahisalaag: dautang pakighugoyhugoy makadaut sa maayong pamatasan.

“Pagpahiuli kamo sa tarung nga panimuot, ug ayaw na kamo pagpakasala; kay ang uban kaninyo wala kahibalo mahitungod sa Dios” (1 Mga Taga-Corinto 15:33–34).

Klaro nga ang dautang komunikasyon dili lang butang sa dili maayo nga pamatasan, apan, kon buhaton sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, makaapekto kini pag-ayo niadtong walay kahibalo sa Dios o pagpamatuod sa Manluluwas.

Ang bisan unsang paggamit sa Internet aron sa pagpanlupig, pagguba og reputasyon, o pagdaut sa usa ka tawo salawayon. Atong nakita

sa katilingban nga kon ang mga tawo magsul-ob og maskara sa pagtago-tago, mas mobuhat sila niining matanga sa buhat, nga makadaot kaayo sa sibil nga panag-istoriya. Nagsupak usab kini sa sukaranang mga baruganan nga gitudlo sa Manluluwas.

Ang mga matarung dili kinahanglang magsul-ob og mga maskara aron sa pagtago sa ilang pagkatawo.

Tarunga Pagbuhat ang Inyong Bahin

Kami adunay dakong pagsalig kaninyo. Ang kapangulohan sa Simbahan sa tinuoray nagtuo nga kamo makatukod sa gingharian nga labaw pa sa nangaging henerasyon. Dili lamang nga anaa ninyo ang among gugma ug pagsalig apan sa among mga pag-ampo ug mga panalangin usab. Nasayud kami nga ang kalam-pusan sa inyong henerasyon importante sa nagpadayon nga katukuran sa Simbahan ug pagtubo sa gingharian. Nag-ampo kami nga inyong buhaton og maayo ang inyong bahin samtang maglikay kamo sa pagsul-ob og maskara. ■

Gikan sa debosyon sa Church Educational System alang sa mga young adult gihatag niadtong Marso 4, 2012, sa Brigham Young University–Idaho.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Miting uban ni Abraham Foxman sa iyang opisina sa Siyudad sa New York, New York, niadtong Hunyo 14, 2011.
2. Mark L. Staker, “Remembering Hiram, Ohio,” *Ensign*, Okt. 2002, 35, 37.
3. Tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 27.
4. “True to the Faith,” *Hymns*, nu. 254.
5. Mark Brent, sa “The Public Forum,” *Salt Lake Tribune*, Hulyo 27, 2011, A16.

ANG AKONG IGSOON MITUO NAKO

Mitabang si Dan nako sa pagpalambo og talento nga wala ko kasiguro nga naa nako.

Ni David Dickson

Mga Magasin sa Simbahan

Nag-edad ko og 15 sa dihang akong nahibaloan ang kamatuoran sa akong mga talento—o sa mas eksaktong paagi, ang akong kakulang niini—sa usa ka bahin niini: Dili ko makakanta.

Misulay ko sa usa ka pasundayag sa komunidad, ug ang akong a cappella solo yabag kaayo nga sa tunga-tunga ang tigduyog misaka ug misugod sa pagduyog tungod sa kalooy. Human niana, ako nanumpa nga walay usa ang makadungog pa nga ako mokanta. Panahon na sa pagpadayon ug pagpangita og laing kalingawan tungod kay ang usa ka makauulaw nga kasinatian sobra na.

Hinon, ang akong magulang nga si Dan, kinsa maayo kaayong mag-aawit, adunay laing mga plano. Mga bulan human sa akong awdisyon, nangutana siya nganong mahadlok kaayo ko nga mokanta karong bag-o.

“Yabag ko,” giingnan nako siya. “Dili ko makakanta.” Wala motuo si Dan nako. Bisan pa sa akong pagpamalibad, nakombinser ko niya nga mokanta diha. Nakulbaan ko.

Wala ko kahinumdom unsay akong gikanta, apan mubo kini, hapit dili madungog, ug morag maoy ebidensya nga ako walay makita nga talento sa pagkanta. Unsay sunod nga gisulti ni Dan nako, akong mahinumduman sa akong kinabuhi. “Tan-awa,” miingon siya nako, “Nasayud ko nga

LIG-UNA ANG INYONG MGA IGSOON

“Lig-una ang inyong mga relasyon uban sa inyong mga igsoon. Sila mahimo ninyong labing suod nga mga higala. Suportahi sila sa ilang mga tinguha, ug tabangi sila sa mga problema nga ilang giatubang.”

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan (booklet, 2001), 15.

ikaw adunay nindot nga tingog. Kinahanglan lang kang magpraktis.”

Sa Doktrina ug mga Pakigsaad 38:25 gitudloan kita nga “himoa nga ang matag tawo motamud sa iyang igsoon sama sa iyang kaugalingon.” Kon si Dan nagbugalbugal pa nako ug sa akong pagkanta, sama sa gibuhat sa ubang mga igsoon, sigurado gayud nga dili na gayud ako mokanta, tingali sa tibuok kinabuhi. Hinon, gibayaw ako ni Dan. Giawhag ako niya.

Sa katapusan, akong gisunod ang iyang tambag ug nagpraktis. Sa akong kasurpresa, sa hinay-hinay miuswag ako. Ang pagkanta nahimong dakong kalipay sa akong kinabuhi. Mikanta ko sa daghang mga choir sa tibuok high school ug dayon sa kolehiyo ug uban pa. Ang pagkanta nagpabilin nga usa sa akong

labing dakong kalipay.

Ang Manluluwas mitudlo: “Tan-awa, magdagkot ba ang mga tawo og usa ka kandila ug ibutang kini sa ilawom sa tadyaw? Dili, apan sa kandilero, ug kini mohatag og kahayag ngadto sa tanan nga anaa sulod sa balay” (3 Nephi 12:15). Nakapasiga ako sa akong kahayag, nalingaw ug nagpaambit sa musika sulod sa daghang mga tuig na karon, apan dili unta nako kini mahimo kon wala pa ang pag-awhag sa akong igsoon nga si Dan. ■

Ni Ann M. Dibb
Ikaduhang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Young Women

AKO ADUNAY PAGPAMATUOD SA PAMILYA

Mga tuig na ang milabay nam-inaw ko sa usa ka sister sa akong ward nga mihatag sa iyang pagpamatuod. Nakahinumdom ko unsay iyang gipakigbahin ug unsay akong gibati. Si Sister Reese mipasalamat sa iyang matarung nga pamilya ug sa kalipay ug sa kahupayan nga gikahatag kaniya sa kahibalo sa mahangturong pamilya. Akong gibati nga ang Espiritu mimatuod sa akong sinsero nga tinguha nga makabaton sa sama nga panalangin ug pagpamatuod mahitungod sa mga pamilya.

Motanyag ko og pipila ka mga sugyot sa pagtabang ninyo nga

makaangkon og pagpamatuod sa kaimportante sa pamilya.

1. Pagmainampoon sa pagtinguha sa inspirasyon sa Ginoo ug sa pagsulat sa inyong mga impresyon samtang kamo magtuon. Himoang putli ang inyong kinabuhi pinaagi sa pagsunod sa mga sugo. Makatabang kini ninyo nga makabaton sa Espiritu, kinsa motabang ninyo sa inyong pagpangita.

2. Pagbasa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,”¹ unang gihatag pinaagi sa usa ka propeta hapit 20 ka tuig na ang milabay. Ang akong

pagpamatuod sa mga propeta, mga manalagna, ug mga tigpadayag nalig-on sa dihang akong gibasa kini nga dokumento ug naghunahuna sa mga kausaban nga nahitabo sa kalibutan kabahin sa pamilya. Samtang mobasa kamo sa pamahayag, isulat ang mga doktrina, tambag, mga pasidaan, ug sa gisaad nga mga panalangin ug unsay personal nga ipasabut niini diha kaninyo.

3. Pagtuon sa mga pulong sa mga propeta ug sa mga General Authority. Ang ilang mga pulong dinasig ug mopanalangin niadtong motuo ug mosunod niini. Pananglit, si Presidente Thomas S. Monson mitudlo: “Ang pamilya kinahanglang mabutang sa labing importante nga dapit sa atong pagpakabuhi tungod kay mao lamang kini ang baruganan diin ang katilingban sa responsable nga mga tawo nakakita niini nga posibling makatukod sa umaabut ug mapadayon ang mga mithi nga ilang gihambin karon.”²

4. Pagtuon sa mga kasulatan. Kini adunay daghang mga ehemplo sa mga pamilya nga naestablisar diha sa pundasyon sa pagkamatarung, pagkamasulundon, ug hugot nga pagtuo sa pagpamatuod kang Jesukristo. Basaha ang inyong mga kasulatan, ilabi na ang Basahon ni Mormon, uban sa pangutana, “Unsa nga mga pagtulunan ang mopanalangin nako kon gamiton sa akong pamilya karon ug sa umaabut?”

5. Pagtuon sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, ilabi na ang seksyon sa “Pamilya.” Pagkat-on sa mga responsibilidad ug mga panalangin sa usa ka pamilya. Hinumdumi ang trabaho nga gikinahanglan alang sa kada sakop sa paghimo ug pagpadayon sa nagkahiusa, nagsentro sa ebanghelyo nga pamilya. Ilha kon unsaon ninyo sa pagpalig-on ang mga relasyon sa inyong pamilya. Pangitaa ang kasiguroan ug

kahupayan nga makita sa sidebar nga naa sa tuo.

Sa tinuod, ang kada seksyon sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* direktang naghisgot ug makapalambo sa mga relasyon sa pamilya. Samtang ang mga sumbanan ug mga sugo gisunod sa kada sakop, sila mapanalanginan sa pagpakig-uban sa Espiritu Santo ug makakuha sa sagrado nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga mopanalangin sa indibidwal nga mga pamilya karon ug sa kahangturan.

ANG PLANO SA DIOS ALANG SA MGA PAMILYA

“Ang Dios nagtinguha nga ang tanan Niya nga mga anak moanhi sa kalibutan isip kabahin sa usa ka mahangturon nga pamilya nga adunay usa ka inahan ug amahan kinsa nahigugma ug nagpangga sa usag usa ug sa ilang mga anak. Kon dili ingon niini ang inyong nasinati, magmapailubon ug padayon sa pagpuyo nga matarung. Pangita og takus nga mahimong mga ehemplo. Pangandam karon sa pagtuman sa inyong balaan nga mga tahas isip usa ka bana o asawa ug isip usa ka ginikanan. Pasalig nga magminyo sa templo ug magtukod og inyong kaugalingon nga mahangturon nga pamilya.”

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan (booklet, 2011), 15.

6. Pagbuhat sa unsay inyong nakat-unan sa inyong pagtuon ug *gamita* ang inyong nakat-unan sa inyong pamilya (tan-awa sa D&P 88:119).

Nakadungog ko og makapatandog nga mga pagpamatuod sa batan-ong nga mga babaye kinsa nagtrabaho sa ikatulo nga kasinatian diha sa mithi nga seksyon sa diosnong kinaiya sa Personal nga Kauswagan, diin ang batan-ong mga babaye gihangyo sa paghimo og espesyal nga pagpaningkamot sa paglig-on sa ilang pamilya sulod sa duha ka mga semana (ang batan-ong mga lalaki makakita sa susama nga plano sa *Pagtuman sa Akong Katungdanan ngadto sa Dios* [2010], 80–81). Usa ka batan-ong babaye mipakigbahin, “Nakasinati ko og milagro. Gimahal nako ang akong igsoong babaye, ug nahitabo kini mga duha lang ka semana! Gihimo nakong tumong nga masubli kini nga kasinatian alang sa kada miyembro sa akong pamilya kada tuig. Ngano man? Tungod kay nakapalipay kini nako pag-ayo!”

7. Pag-ampo ug tinguha ang kumpirmasyon pinaagi sa Espiritu sa kaimportante sa pamilya. Pagmapailubon ug pagmabinantayon. Ang pagpamatuod moabut pinaagi sa Espiritu tungod kay “ang pamilya gi-orden sa Dios” ug “kini ang labing importante nga unit karon ug sa kahangturan.”³

Nasayud ko nga pinaagi sa paghimo niining mga butanga moabut ang adlaw nga kamo sama ni Sister Reese, makahimo sa pagbarug ug mopakigbahin, “Ako dunay pagpamatuod sa pamilya, ug kini nga kahibalo naghatag nako og kahupayan ug kalipay.” ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
2. *Teachings of Thomas S. Monson*, comp. Lynne F. Cannegieter (2011), 112.
3. *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 1.1.1.

Sa paglikay nga mahulog ngadto sa wala makita nga mga lungag, pabilin diha sa agianan.

WALA MAKITA NGA MGA KAKUYAW

Ni Joshua J. Perkey

Mga Magasin sa Simbahan

Duol sa kinatumyan sa Santa Cruz, usa ka isla sa Galápagos, anaa ang Los Gemelos, “ang Kaluha.” Ang kada usa niining duha ka dagkong mga lungag dako kaayo nga masulod ang pipila ka mga football field. Gikan sa ngilit, kini morag karaan nga kinawtan nga hinimo sa tawo nga nag-suplay og bato alang sa mga templo nga dugay nang nawala.

Bisan pa sa natural nga kaanindot sa dapit, dili tanan nga ingon niini. Baga nga mga tanom nagtabon sa tropikal nga yuta gawas sa mga dalan nga subayon. Ang mga dalan maayo kaayo pagkapili sa lig-on nga kaagian. Ang yuta sa isig ka kilid sa dalan, bisan og natabunan sa kasagbutan, mga tanom, ug kakahoyan, dili tingali sama ka lig-on.

Kon kamo mosimang sa dalan nga naglibut sa Los Gemelos aron pagsuhid sa lasang, bisan unsang orasa mahimong makatunob kamo sa dili lig-on nga bahin nga dili makadaog sa inyong gibug-aton. Unsay gitas-on sa inyong pagkatagak? Dili mo makahibalo hangtud moabut mo sa ubos. Ang ubang mga lungag sa Santa Cruz labaw sa 100 ka pye (30 m) ang giladmon. Sumala sa lokal nga mga istorya, usa ka lungag lawom kaayo nga ang ubos dili gayud makit-an.

Ang mga dalan nagsunod og piho nga rota—dalan nga sa inyong hunahuna dili ninyo gustong sundon. Apan dunay kaluwasan diha sa mga dalan ug kasiguroan asa kini paingon.

Pagbantay sa Nipis nga Yuta

Sa ebanghelyo nga pagsabut, kad-tong mga dalan libut sa Los Gemelos mahimong simbolo sa daghang mga butang, sama sa mga sugo, sa mga pagtulun-an sa mga propeta, tambag sa Katungdanan ngadto sa Dios ug sa Personal nga Kauswagan, sa mga sumbanan sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, ug sa ebanghelyo mismo. Kon kita moapil diha sa ebanghelyo, kon kita mosunod sa mga pagtulun-an sa mga propeta, kon kita magpuyo sumala sa giya sa mga sugo, makakaplag kita og kasiguroan ug kalinaw. Kon dili kita . . . nan, medyo adunay gamay nga kapeligro.

Usahay matintal kita sa paghuning sa pagsunod sa mga sugo o sa pagbaliwala sa mga pagtulun-an sa Simbahan tungod kay atong gibati nga kini nagpugong. Gusto kitang mopili sa atong kaugalingong agianan sa kinabuhi.

Apan sama sa mga dalan libut sa Los Gemelos nga nakatabang sa mga tawo nga dili mahulog sa nipis nga yuta, ang mga sugo wala magpugong sa atong kabubut-on—hinoon, naghatag kini sa labing maayong kahigayunan alang sa kalipay ug kalampanan. Makapili kita kanunay sa pagbuhat unsay gusto natong buhaton. Makahimo kita og desisyon sa paglakaw sa atong kaugalingong agianan kay sa pagsunod sa gihatag sa Langitnong Amahan alang nato. Sigurado nga dili kita makaabut sa atong destinasyon sa mas dali kay sa pagsubay sa naprobahan nga dalan, ug ang pagpangita sa atong kaugalingong agianan tingali masakit ug malisud.

Ang samang butang magamit ngadto sa mga sugo, sama sa Pulong

SA DALAN

“Busa, buhata ang mga butang diin ako misulti kaninyo diin ako nakakita nga ang inyong Ginoo ug Manunubos kinahanglang mobuhat; kay . . . unya kamo maanaa sa higpit ug pig-ot nga dalan nga mopadulong sa kinabuhi nga dayon; oo, kamo nakasulod pinaagi sa ganghaan; kamo nakabuhat sumala sa mga sugo sa Amahan ug sa Anak; ug kamo nakadawat sa Espiritu Santo, diin mosaksi sa Amahan ug sa Anak, ngadto sa katumanan sa saad diin siya mihimo, nga kon kamo mosulod pinaagi sa agianan kamo kinahanglan makadawat” (2 Nephi 31:17–18).

sa Kaalam. Ang Langitnong Amahan ug ang Iyang Simbahan dili mokuha sa atong kabubut-on pinaagi sa pag-demanda nga kita mohunong sa pag-inom og alkohol. Makapili kita kon mosunod ba kita niana nga sugo o dili. Apan kon mopili kita niana nga pagpili, nagpili usab kita sa mga sangputanan nga nag-uban niini.

Kon mopili kita sa pagsupak niadto nga mga sugo, nan atong girisgo ang tanan niadto nga mga panalangin. Ang pagpili dili mahitungod kon gitugutan ba kita sa pag-inom og alkohol o pagbuhat niining butanga o nianang butanga. Mahitungod kini kon gusto ba kita o dili sa mga panalangin sa gingharian sa langit ug mahitungod sa pagbuhat unsay gisugo sa Ginoo tungod kay gihigugma nato Siya ug nakabig ngadto Kaniya.

Kaluwasan diha sa Dalan

Si Jessica P. ug Nory A., duha ka batan-ong mga babaye nga nagpuyo sa Santa Cruz, personal nga nakahibalo niini. Pareho silang mga kinabig ug parihong nakakita sa kalainan nga ikahatag sa pagsunod sa mga sugo. Dili kaayo daghan ang mga miyembro sa Galápagos Islands (mga 125 lang

ka mga miyembro sa ilang branch gikan sa mga 25,000 ka mga tawo sa ilang isla). Malisud ang pagpabilin sa higpit ug pig-ot nga dalan (tan-awa sa 1 Nephi 8:20; 2 Nephi 4:33; 31:17–19; Alma 7:19) uban sa mga tintasyon sama sa alkohol ug drugas nga anaa sa palibut.

Nakita ni Nory ang mga hagit diha sa iyang kaugalingong pamilya. Usa ka tuig human mabunyagi ang iyang pamilya, nabugkos sila didto sa Templo sa Guayaquil Ecuador. Bisan pa niana, sa wala madugay, pipila sa mga sakop sa iyang pamilya wala na magsimba. Dihay mga higayon nga siya ug iyang mama ra ang magsimbahan. Giunsa niya pagpabilin nga lig-on?

“Family home evening,” miingon siya. “Sa makadiyot, ang akong mama ug ako ra ang maghimo niini. Dayon ang akong magulang nga lalaki ug ang akong papa nagsugod sa pag-apil. Ug kada higayon nga magtuon kami sa ebanghelyo, ang akong papa moingon, ‘Alang kini nako.’ Karon nagkalig-on na siya ug akong igsoong lalaki usab.”

Si Jessica nag-atubang og laing pagkabisog. “Ang pagkabugtong miyembro sa akong pamilya sa Simbahan

malisud,” mipasabut siya. Ang pipila ka mga sakop sa iyang pamilya dili gusto nga siya mosimba. Gani, mosangpot kini sa panaglalis.

“Usahay manghinaut ka nga ang imong mga ginikanan, imong pamilya, mga miyembro sa Simbahan,” miingon siya, “aron makapaambit ka og mga butang uban nila. Lisud kana.

“Kon duna kay problema, dili ka makapangita ngadto sa kadalanan o sa alkohol tungod kay dili gayud kini makatabang. Moadto hinoon ko sa simbahan, diin duna koy buotang mga higala.

“Nakatabang sila nako og dako. Kon ako magsubo, anaa kanunay si Nory o ang ubang batan-ong mga babaye. Kon moadto ko sa simbahan, mobati ko og kalagsik. Mobati ko og kahupay gikan sa tanan nga mga problema sa akong kinabuhi.”

Pagpili sa Matarung nga Dalan

Si Jessica ug Nory nakakaplag og kalipay sa pagsunod sa ebanghelyo. O hinoon, nakakaplag sila og kalipay *tungod kay* sila nagsunod sa ebanghelyo.

Ang mga sugo, sama sa mga dalan sa palibut sa Los Gemelos, wala magpugong nato. Naghatag kini og giya nga gikinahanglan aron mahimo kitang hingpit pinaagi sa Pag-ula sa Manluluwas (tan-awa sa D&P 82:8–9). Kon kita mopili sa pagsunod sa mga sugo, nagpili kita sa pagpakita og gugma ug debosyon ngadto sa Dios. Nagpili kita nga mahimong takus sa panag-uban sa Espiritu Santo. Nagpili kita nga mahimong takus sa pagdawat og inspirasyon, makahimo sa pag-serbisyo, makahimo sa pagsulod sa templo, ug sa pagtahud sa priesthood.

Labing importante, nagpili kita sa pagpaningkamot sa pagkab-ot sa kinabuhing dayon sa celestial nga gingharian uban sa atong Amahan sa Langit. Mao kana ang dalan sa kalinaw ug kalipay. ■

NATANDOG sa usa ka PAGPAMATUOD

Ni Michael Harken

Sa sinugdanan sa akong misyon, nagserbisyo ko sa usa ka gamay nga siyudad sa South Korea. Usa ka ulanon nga adlaw kami wala kaayoy nahimo apan gustong mopadayon sa pagtrabaho hangtud nga oras na sa pagpauli. Ang akong kompanyon ug ako nakahukom nga manuktok kami og pipila pa ka mga pultahan.

Sa usa ka pultahan usa ka babaye ang mitubag, ug ang akong kompanyon nagsugod sa pagpakig-istorya niya. Isip usa ka bag-ong misyonaryo, naglisud gyud ko sa pagsabut, apan paglabay sa pipila ka minuto nagsugod siya sa pagsulti og Iningles ngari namo. Among nahibaloan nga siya gikan sa Chicago, Illinois, USA, ug mibalhin dinhi uban sa iyang pamilya. Ang iyang bana usa ka tigsangyaw sa usa ka simbahan nga dili kaayo maayo og pagbati sa atong mga pagtuo.

Ang babaye buotan apan ganahan nga moprobar nga dili tinuod ang Basahon ni Mormon ug mikombinsar namo nga ang atong simbahan dili ensakto. Nagbarug ko didto uban sa akong kompanyon samtang siya

naningkamot sa pagtubag sa iyang lisud nga mga pangutana. Ang akong kompanyon naningkamot sa pagpamatuod ngadto niya nga ang Basahon ni Mormon tinuod ug nga kini makatabang kaniya, apan ang babaye miinsister sa pagtuo nga ang akong kompanyon dili eksakto.

Human sa mga 30 minutos sa panaghisgot diha sa pultahan, ang babaye nangutana sa akong kompanyon, “Asa man kita paingon human niining kinabuhia?” Akong nasabtan nga ang babaye gustong makiglalis sa pagtudlo sa akong kompanyon, sama sa iyang gibuhit kaganiha. Mipamatuod ang akong kompanyon sa plano sa kaluwasan ug nga kita makapuyo uban sa atong mga pamilya sa kahangturan didto sa celestial nga gingharian. Sa wala pa siya makapadayon, ang babaye mipahunong niya ug mihangyo niya sa pag-usab sa unsay iyang bag-ong gisulti mahitungod sa pamilya nga magkahiusa. Gitubag sa akong kompanyon sa samang tubag. Kusog nakong gibati ang Espiritu, ug akong makita sa iyang mga mata nga adunay

nakatandog kaniya. Human nianang mubo nga gamhanang pagpamatuod, mihunong ang babaye sa pagkiglalis namo, midawat sa Basahon ni Mormon, ug mihangyo namo nga mobalik sa pagpakigsulti niya ug sa iyang bana mahitunogd sa Basahon ni Mormon.

Nakahinumdom ko nga naglakaw uban sa akong kompanyon nianang gabhiona, natingala sa epekto sa pagpamatuod sa akong kompanyon. Nakasabut ko nga ang usa ka pagpamatuod inubanan sa Espiritu mao ang labing gamhanang himan nato sa pagtudlo. Dili gyud nako makalimtan ang akong kompanyon ug ang iyang pagpamatuod nianang gabhiona. Human niana nga kasinatian ako nakahukom nga, bisan sa akong limitado nga abilidad sa pagsulti og Korean, maningkamot ko sa paghatag sa akong pagpamatuod bisan unsa pay mahitabo. Sa dihang akong gibuhit, nagsugod ko sa pagbati sa Espiritu sa mas labaw pa. Akong nakat-unan nga ang labing maayong komunikasyon mahitabo kon magtudlo kamo pinaagi sa Espiritu. ■

Michael Harken nagpuyo sa Utah, USA.

Diin Gimantala ang Basahon ni Mormon

Uban nako sa pagsuhid sa importanting dapit sa kasaysayan sa Simbahan!

Ni Jan Pinborough

Mga Magasin sa Simbahan

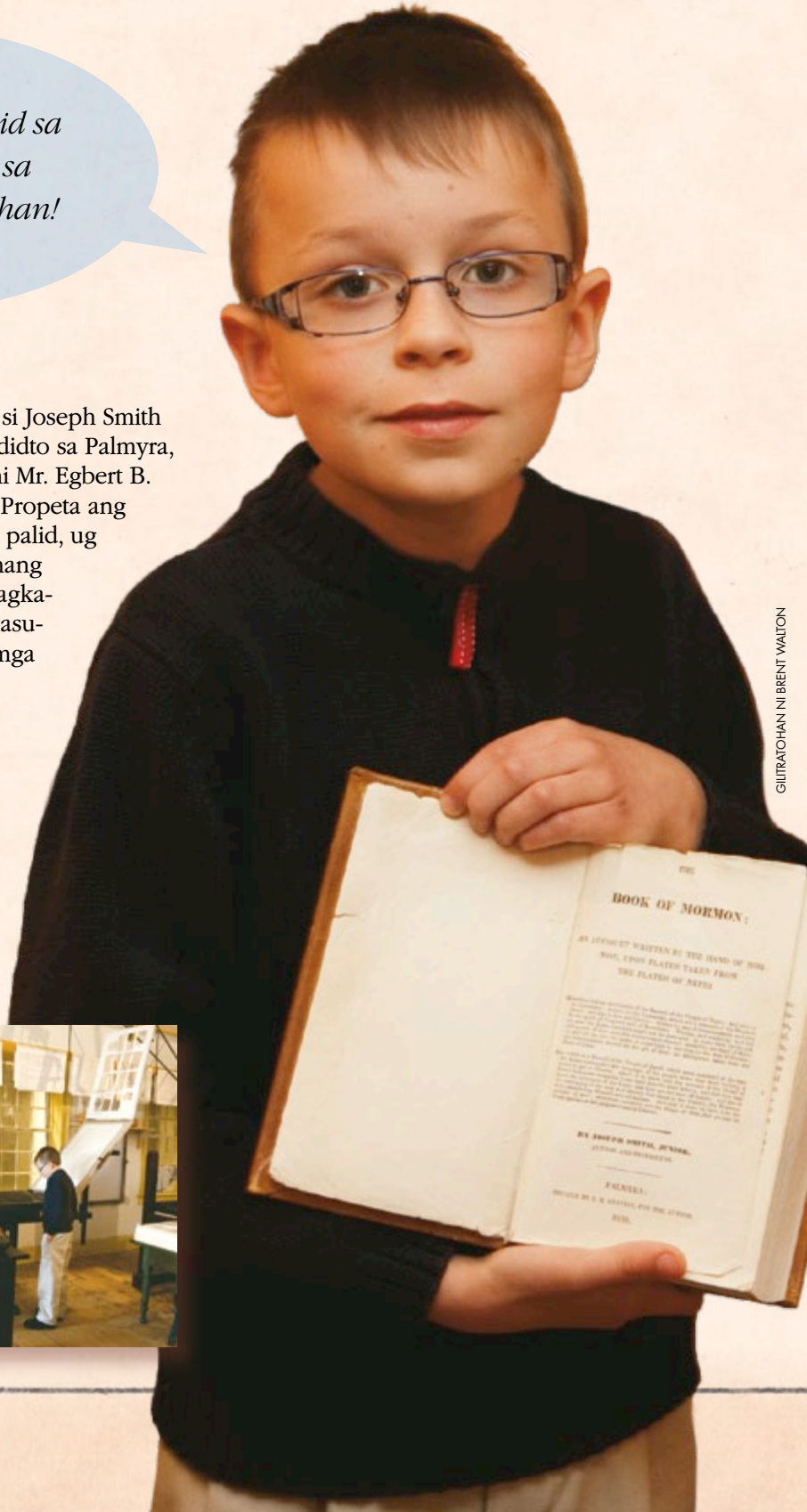
Sa usa ka adlaw sa ting-init niadtong 1829, si Joseph Smith misulod sa usa ka red brick nga building didto sa Palmyra, New York, USA, diin ang imprintahanan ni Mr. Egbert B. Grandin mahimutang. Bag-o lang nahuman sa Propeta ang paghubad sa mga pulong sa bulawan nga mga palid, ug gusto niya nga si Mr. Grandin momantala sa unang 5,000 ka mga kopya sa Basahon ni Mormon. Pagkasunod tingpamulak, ang bag-ong basahon sa kasulatan naimprinta ug andam na nga mabasa sa mga tawo.

Si Luke S., otso anyos, mibisita sa Grandin Building aron makahibalo sa kahibulongang istorya kon sa unsa nga paagi ang Basahon ni Mormon namantala 183 ka tuig na ang milabay niining bulana. ■

Ang bag-ong imprintahan ni Mr. Grandin makaprinta og 16 ka pahina matag higayon—kaduhaon ang maprinta sa karaan nga imprintahanan.

Kini nga kwarto adunay mga replica sa ekipo nga gigamit sa pagprinta sa Basahon ni Mormon.

GILITRATOHAN NI BRENT WALTON

Masulod niini nga mga kahon ang liboan ka gagmay nga metal nga mga letra nga gitawag og type. Ang kapital nga mga letra gitawag og "upper case" tungod kay kini gitipigan diha sa mga kahon sa ibabaw.

Ang typesetter kinahanglang mobutang sa usa ka letra tagsa-tagsa ngadto sa instrumento nga gitawag og composing stick.

Ang mga ink ball gigamit sa pagbutang og tinta sa type.

Ang mga pahina ibitay aron mauga ang tinta.

Ang Basahon ni Mormon unang gibaligya niadtong Marso 26, 1830. Ang kada kopya mobalor og U.S.\$1.75. (Sama kini sa mga U.S.\$24 karon.) Kadaghanan sa mga tawo kinahanglan nga motrabaho og duha ka adlaw aron makatigum niana nga kantidad.

Ang dagko nga mga pahina, nga gitawag og signatures, dad-on ngadto sa bindery. Pil-on kini dinhi, putlon ngadto sa gagmay nga mga pahina, ug tahion.

Karon liboan sa mga kopya sa Basahon ni Mormon ang mamantala kada tuig sa 85 ka lain-laing mga pinulongan. Pipila ka bahin sa basahon gihubad usab sa 23 pa ka mga pinulongan.

Gusto ni Joseph Smith nga ang Basahon ni Mormon hapinan og nindot nga panit nga siprahan og bulawan nga mga letra, sama sa Biblia.

DILI KADTO SAYON!

Ang paborito nga istorya ni Luke gikan sa Basahon ni Mormon mao ang mahitungod ni Nephi nga mikuha sa tumbaga nga mga palid (tan-awa sa 1 Nephi 3-4). Ganahan siya kon giunsa ni Nephi sa pagpaningkamot sa pagbuhat unsay gisugo sa Ginoo. Nakat-on si Luke og susamang butang mahitungod sa pagmantala sa Basahon ni Mormon. "Nakat-unan nako nga dili kadto sayon," miingon siya. "Kinahanglan ilang ibutang ang tanang mga letra nga magtuwad ug pinabali!"

Ang Bag-ong Libro ni Ric

Ni Laura Byrd

Gibase sa tinuod nga istorya

“Kon ako magbinuotan ug mabination ug motabang og tauo nga akong makita, malipay kaayo ko”
(*“A Happy Helper,”* Children’s Songbook, 197).

Gihikap ni Ric ang bulawan nga mga palid sa atubangan sa iyang bag-ong libro. Miduol ang iyang mga amigo.

“Nindot kana!” Miingon si Jake. “Wala ako makakita og pula nga Basahon ni Mormon kaniadto.”

“Morag masulod kana sa balsa sa imong sinina,” midugang si Jarom.

“Masulod gyud,” miingon si Ric, misulod niini sa iyang balsa ug dayon gikuha pagbalik. Maoy pag-welcome sa presidente sa Primary sa tanan sa panahon sa pagpakigbahin, mao nga ang batang mga lalaki mihunong sa pag-istoryahay. Apan si Ric dili makahunong sa pag-pasiplat sa iyang libro matag karon ug unya.

Sa pagkahuman sa Primary, miadto si Ric sa nursery aron sa pagkuha sa iyang manghud nga babaye. Didto na si Papa.

“Nakita ba nimo si Mama?” Nangu-tana si Papa.

“Wala, apan maayo unta nga andam na siya,” miingon si Ric. “Gutom na ko!”

Nagdaguok na ang tiyan ni Ric sa dihang ilang nakit-an si Mama, apan mipahiyom siya sa dihang iyang nakita si Brother ug Sister Bird nga nagtindog tupad ni mama. Well, si Brother Bird nagtindog. Si Sister Bird naglingkod sa iyang wheelchair, sama sa naandan. Si Mama miingon nga si Sister Bird adunay sakit nga gitawag og multiple sclerosis, o MS, nga maoy nakapalisud niya sa paggamit sa iyang mga kaunuran.

Usahay mobait siyag kasakit, apan siya dunay pahiyom kanunay alang sa tanan. Sila si Brother ug Sister Bird mao ang pipila sa paborito nga mga tawo ni Ric sa ward.

“Hello batan-on,” miingon si Brother Bird, nga naglamano ni Ric. “Kumusta ang Primary karon?”

“Nindot. Akong gipakita sa tanan kini.” Gigunitan ni Ric ang iyang gamay nga pula nga libro.

“Unsa kana?” nangutana si Sister Bird.

“Mao ni ang akong bag-ong Basahon ni Mormon. Gipadala ni sa akong mga apohan,” miingon si Ric samtang iyang gitunol ngadto ni Sister Bird.

“Wala pa ko makakita niini,” miingon si Sister Bird, gibali-bali ang pocket-sized nga pula nga libro sa iyang kamot. “Gamay ug gaan kaayo. Ganahan kong mobasa sa Basahon ni Mormon, apan ang akong mga kamot kapuyon sa pag-gunit sa akong mga kasulatan nga kinahanglan kong mohunong og pipila ka minuto. Apan makagunit ko niini og dugay.” Iyang gitunol og balik kini.

Gitan-aw ni Ric ang iyang nindot nga libro. Dayon mitan-aw siya ni Sister Bird.

“Ania, Sister Bird. Ihatag nako ni nimo.” Gibutang og balik ni Ric ang Basahon ni Mormon sa iyang mga kamot.

“Sigurado ka?” nangutana si Brother Bird.

“Sigurado ko,” miingon siya.

“Oh, Ric, salamat nimo.” Nakahilak si Sister Bird. “Ang pagbasa sa mga kasulatan makatabang nako nga mahupay kon ako mobati og kasakit. Ang imong gamay nga libro makatabang gyud nako.” Miduol siya ug gigakos si Ric.

Samtang sila naglakaw padulong sa sakyanan, si Mama miingon, “Hilom kaayo ka. Nasubo ka ba nga imong gihatag ang libro?”

“Wala. Nindot kadto, apan duna pa koy laing Basahon ni Mormon sa balay. Gawas pa, nagtuo ko nga unsay naa sa sulod sa libro ang mas importante kay sa unsay naa sa gawas.”

Mahigugmaong gipislit ni mama ang iyang abaga.

“Hinaut unta nga si Lolo ug si Lola dili maguol nga akong gihatag ang akong Basahon ni Mormon.”

“Salig nako, Ric dili sila maguol.”

Gibati ni Ric nga ang iyang mama eksakto. ■

Laura Byrd nagbuyo sa Oregon, USA.

“Kon inyong ilugway ang inyong kaugalingon lapas sa unsay sayon nga buhaton, mobati kamo og maayo kaayo sa kaugalingon nga ang pagkamabination mahimo nga kabahin sa inyong matag adlaw nga kinabuhi.”

Mary N. Cook, unang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Young Women, Hinumdumi Kini: Pagkamabination Magagikan Kanako,” *Liahona*, Mayo 2011, 120.

Ang Nating mga Karnero ni Megan

Ni Julina K. Mills

Gibase sa tinuod nga istorya

“Maghago sa pag-alagad sa usag usa” (Mosiah 2:18).

“**A**ng mga hayop adunay kapuslanan aron atimanon.” Ang mga pulong ni papa misulod sa hunahuna ni Megan. Ang mga iro mibantay sa mga karnero, ug ang mga manok mangitlog. Ang karnero adunay mga balahibo nga ikabaligya. Mitabang si Megan sa paggunting niini kada tingpamulak, ug ang ilang baga nga balahibo

PAGHULAGWAY PINAAGI NI GUY FRANCIS

morag snow tan-awon nga nagkahilis sa berde nga umahan.

Apan ang nating mga karnero ni Megan lahi. Mga ihid kini nga gipanganak sa miaging tuig, ug gagmay kaayo sila nga makahatag og igong balahibo nga ibayad para sa pagpakaon nila. Gusto ni papa nga dad-on sila ngadto sa ihawan, apan gigana-han na si Megan sa duha ka gagmay, luyahon nga mga nati. Nangamuyo siya nga ipabilin lang sila, ug si Papa sa katapusan miuyon. “Apan,” mipasidaan siya ni Megan,” ikaw ra ang moatiman kanila.”

Sa sinugdanan, ang tanan OK ra. Gigamit ni Megan ang iyang kwarta nga inadlawan sa pagpalit og uhot sa dihang ang nating mga karnero nagsugod na sa pagkaon. Apan karon nahurot na ang iyang kwarta nga inadlawan, ug si Papa miingon nga mahal kaayo nga tugutan ang nating mga karnero nga manibsib sa kaumahan nga iyang giabangan sa gawas sa lungsod. Gawas pa, si Megan nasayud nga panagsa lang niya makita sila kon moadto sa

kaumahan. Nanghupaw siya samtang nagtan-aw siya sa iyang nating mga karnero nga misibsib sa katapusang uhot. Wala na kini ugma, ug kinahanglang makakita siyag paagi sa pagpakaon sa iyang nating mga karnero.

Gihapuhap ni Megan ang puti nga balahibo sa mga ulo sa nating mga karnero samtang misandig siya sa koral. Sa unahan iyang makita si Mr. Flowers nga nag-atiman sa mga rosas. Duha ka balay sa ubos, si Mrs. Wilmot nag-aginod sa pagkuha sa sulat. Si Mrs. Wilmot usa ka biyuda nga nag-inusara sa pagpuyo. Usahay ang igsoong lalaki ni Megan mosilhic sa mga dahon alang ni Mrs. Wilmot, apan pirme siyang magbagulbol tungod kay si Mrs. Wilmot dili makabayad kaniya.

Nakamatikod si Megan sa tag-as nga mga sagbot ni Mrs. Wilmot. “Motanyag ko nga mamutol sa mga sagbot alang niya,” hukom ni Megan. “Pero dili karon. Kinahanglang mangita ko og paagi sa pagpakaon sa akong nating mga karnero.”

Sa kalit nakahunahuna si Megan. Si Mrs. Wilmot adunay mga sagbot, ug si Megan adunay karnero nga kinahanglang manibsib—ang perpekto nga kombinasyon! Gihapuhap dayon ni Megan ang iyang nating

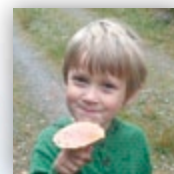
mga karnero sa ulo ug midagan ngadto sa balay ni Mrs. Wilmot. Sa dihang giablihan ni Mrs. Wilmot ang pultahan, nahimuot siya ni Megan, nalipay nga dunay bisita. Madasigong gisultihan siya ni Megan sa iyang ideya.

“Mrs. Wilmot, sa akong pagtuo maayo ni para natong duha!” Nahuman si Megan. Gipugngan niya ang iyang ginhawa, nga naghulat sa tubag.

“Tingali nindot na!” Miingon si Mrs. Wilmot. “Akong magamit ang pakig-uban, ug ang akong nataran makagamit sa tabang. Dad-a ang nating mga karnero ugma sa buntag.” Nagpahiyumay si Megan ug si Mrs. Wilmot sa usag usa, ug si Megan nagngisi nga miuli sa ilaha.

Pagkasunod adlaw mao ang sinugdanan sa taas ug talagsaong panaghigalaay. Dad-on ni Megan ang iyang karnero ngadto sa balay ni Mrs. Wilmot kada buntag sa dili pa moeskwela, ug sa hapon magpabilin siya sa makadiyot sa pagpakig-istorya sa dili pa niya dad-on ang iyang nating mga karnero sa ilang balay nianang gabhiona. Ang nataran ni Mrs. Wilmot pirming naputlan sa eksaktong gitason, ug ang nating karnero ni Megan nakakaon. ■

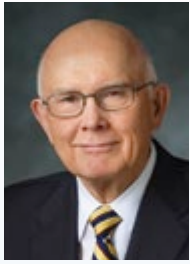
Julina K. Mills nagpuyo sa Arizona, USA.

Ang akong silingan mibalik gikan sa lasang, diin mikuha siya og mga uhong aron kan-on.

Ang among pamilya nakakuha gikan niya, ug akong gitabangan ang akong inahan sa paglimpyo niini. Sa nahuman na mi, naghunahuna ko sa akong silingan ug pila kaha ang iyang gilimpyohan nga siya ra. Nanuktok ko sa iyang pultahan, ug iyang gipasulod, ug gitabangan nako siya. Kon nagpuyo si Jesus dinhi, Iya usab untang tabangan ang akong silingan.

Jonatan L., edad 5, Sweden

Nganong importante kaayo si Jesukristo nato?

Ni Elder Dallin H. Oaks

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang mga sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles gitawag nga mga linain nga saksi ni Jesukristo.

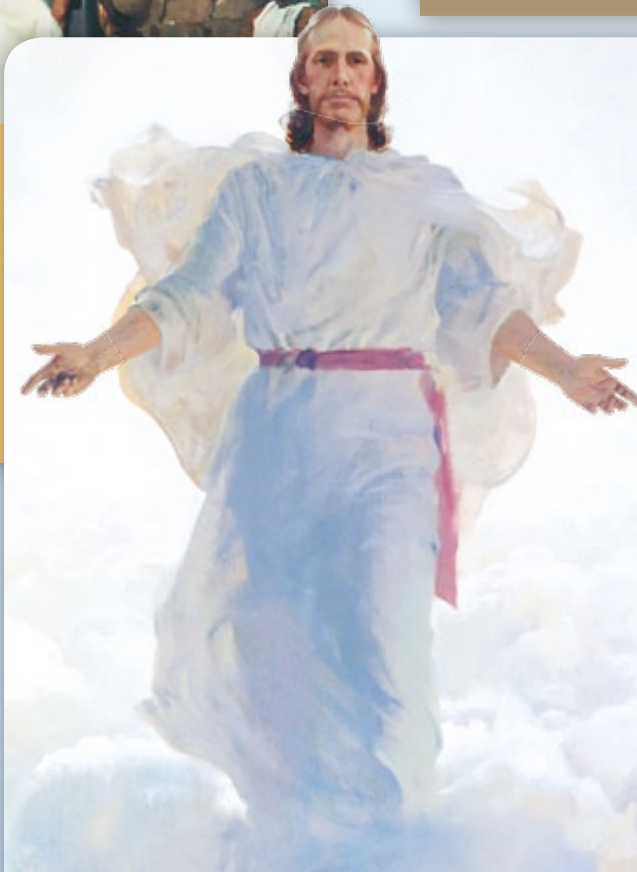
Siya mao ang atong Tiglalang.

Siya mihatag og gahum sa priesthood ngadto sa iyang mga Apostoles ug ngadto sa uban.

Ang iyang mga pagtulun-an nagdan-ag sa atong dalan ug nagpakita nato sa agianan balik ngadto sa Langit-nong Amahan.

Ang Pag-ula ni Jesukristo naghatag nato og oportunidad nga makaangkon og mga panalangin sa kinabuhing dayon.

Pinaagi sa Iyang Pag-kabanhaw, mabuhi kita pag-usab.

Kini ang labing importante nga kahibalo dinhi sa yuta. Gipadayag kini sa Espiritu Santo nako, ug ipadayag kini Niya nganha ninyo.

Gikan sa "Mga Pagtulun-an ni Jesus," Liahona, Nob. 2011, 90–91, 93.

Tungod kay SIYA Buhi

Ni **Marivic Pasigay**, Negros Occidental, Philippines
 ug **Marissa Widdison**, Mga Magasin sa Simbahan
 Gibase sa tinuod nga istorya

“Tinuod gayud nga nabanhaw ang Ginoo” (Lucas 24:34).

Mihunong si Watoy ubos sa mabulukon nga bandera sa Filipino sa gawas sa iyang eskwelahan sa wala pa mosulod.

“Maayong buntag, class,” miingon ang iyang magtutudlo. “Oras na sa atong buntagon nga pag-ampo.”

Ang tanang naglibut niya, kada usa sa mga higala ni Watoy mihikap sa ilang mga agtang, dughan ug abaga aron manguros. Dayon ilang gi-recite ang pag-ampo nga kanunay nilang himoon sa pagsugod sa klase. Sama sa naandan, si Watoy wala moapil nila. Hinoon, iyang gipiyong iyang mga mata, miduko sa iyang ulo, ug nag-ampo sa iyang kaulingon. Mag-ampo siya og lain-laing mga butang matag higayon, sa paagi nga gitudlo kaniya sa ila ug sa Primary.

Sa nahuman na siya ug mibuka sa iyang mata, iyang nakita ang iyang magtutudlo nga nagtan-aw niya nga natingala.

“Makigsulti ko nimo human sa klase?” siya miingon.

Nakapanlad-ok ug miyango si Watoy. Naa ba siyay nabuhat nga di maayo?

Pagkahuman sa klase, ang magtutudlo ni Watoy miduol niya.

“Akong nakita nga dili gyud ka manguros o mo-recite sa among pag-ampo sa buntag,” miingon ang magtutudlo. “Palihug sultihi ko kon ngano?”

Nanghupaw si Watoy sa kahunayan. Ang iyang magtutudlo wala

masuko, nahibulong lang! Naghunahuna siya unsaon sa pagtubag.

“Well,” misugod siya, “sa akong simbahan, kon mag-ampo mi, makigsulti mi sa Langitnong Amahan bahin sa daghang lain-laing mga butang. Ug ang krus nagpahinumdom nato sa dihang namatay si Jesus. Apan si Jesus dili na patay. Siya buhi!”

Naghunahuna og makadiyot ang magtutudlo ug dayon miyango.

“Salamat sa pagpakigbahin niini nako,” miingon ang magtutudlo.

Samtang naglakaw si Watoy padulong sa pagpraktis og football, gibati niya ang kainit ug kanindot. Ganahan siyang motudlo sa uban bahin ni Jesukristo. ■

Panahon sa Pasko sa Pagkabanhaw, nagsaulog ta sa kinabuhi ni Jesukristo. Sa pahina 68–69 nga countdown sa Pasko sa Pagkabanhaw makatabang kini ninyo sa pagpangandam alang niining espesyal nga adlaw.

Inyong magamit kini nga leksyon ug kalihokan aron makat-on og dugang kabahin sa tema sa Primary karong bulana.

Si Jesukristo Mao ang Atong Manluluwas.

Sa makausa sa dihang si Elder LeGrand R. Curtis Jr. sa Seventy bata pa, siya ug ang igsoong babaye nagdula sa gamay nga sakayan sa suba. Sa sinugdanan makalingaw kini, apan sa dihang ang sakayan nagkalayo sa baybayon, ilang naamguhan nga naglutaw sila paingon sa makuyaw nga bul-og sa tubig.

Nangayo og panabang ang mga bata. Nakadungog ang ilang amahan ug migukod sa sakayan sa pagluwas nila. Naluwas niya sila, butang nga dili nila mahimo sa ilang mga kaugalingon. Gibuhat kini sa amahan tungod kay gimahal niya sila.

Usahay makahimo kita og sayop nga mga pagpili ug mobuhat og mga butang nga espirituhanong mopalayo nato gikan sa Langitnong Amahan. Ang atong Langitnong Amahan mipadala sa Iyang Anak, nga si Jesukristo, aron sa pagluwas nato. Nag-antus si Jesukristo sa atong mga sala aron kita makahinulsol ug makapauli nga luwas sa pagpuyo uban sa Langitnong Amahan. Gibuhat sa Manluluwas ang

butang nga dili nato mahimo sa atong kaugalingon. Andam Siyang mibuhat niini tungod kay Siya nahigugma nato. ■

KANTA UG KASULATAN

- "He Sent His Son"
(*Children's Songbook*, 34)
- Juan 3:16

ANG MGA PROPETA MIPAMATUOD SA MANLULUWAS

Itakdo ang matag pagpamatuod sa ubos uban sa litrato sa propeta nga misulti niini. Isulat ang numero sa propeta diha sa kahon.

“Ug kita nakakita ug magapang-himatuod nga ang Amahan mao ang nagpadala sa iyang Anak ingon nga Manluluwas alang sa kalibutan” (1 Juan 4:14).

“Busa, ang tanan nga mga katawhan anaa sa pagkahisalaag ug sa pagkapukan nga kahimtang, ug maingon sa hangtud, gawas kon sila modangop ngadto niini nga Manunubos” (1 Nephi 10:6).

“Ako nasayud nga si Jesukristo moanhi, oo, ang Anak, ang Bugtong Anak sa Amahan, puno sa grasya, ug kalooy, ug kamatuoran. Ug tan-awa, siya mao ang moanhi aron sa pagkuha sa mga sala sa kalibutan, oo ang mga sala sa matag tawo kinsa sa makanunayon mituo diha sa iyang ngalan” (Alma 5:48).

“Ug mahinabo nga bisan kinsa ang motuo sa Anak sa Dios, ang mao makabaton sa walay katapusan nga kinabuhi” (Helaman 14:8).

“Ako nakakita og duha ka Personahe, kansang kahayag ug himaya dili mahulagway, nagtindog ibabaw kanako diha sa kawanangan. Usa kanila misulti ngari kanako, nagtawag kanako sa akong ngalan ug miingon, nagtudlo ngadto sa lain—*Kini mao ang Akong Hinigugmang Anak. Paminaw Kaniya!* (Joseph Smith—Kasaysayan 1:17).

“Si Jesus mao ang . . . Bugtong Anak sa Amahan diha sa unod. Siya ang atong Manunubos; Siya ang atong Tig-pataliwalala sa Amahan. Siya kadto ang namatay sa krus aron sa pagtubos sa atong mga kasal-anan” (“Ako Nasayud Nga Ang Akong Manunubos Buhi!” *Liahona*, Mayo 2007, 25).

1. Alma

2. Joseph Smith

3. Samuel ang Lamanite

4. Juan

5. Presidente Thomas S. Monson

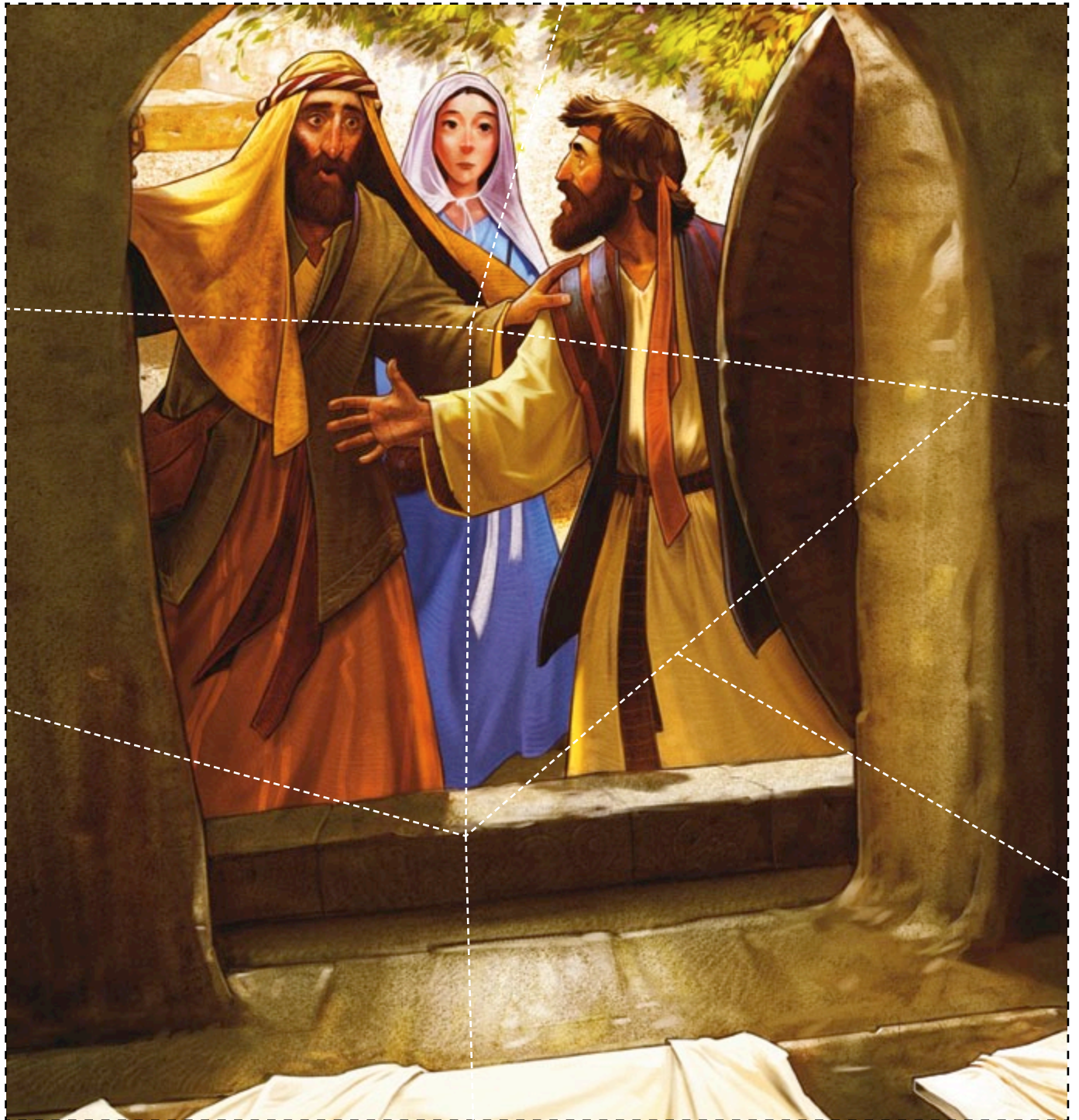

6. Lehi

MAGSULTI TA

Kantaha ang “He Sent His Son” ug hisguti ang mga pangutana sa kanta. Ikonsiderar unsa inyong mahimo isip pamilya sa pagpuyo sama ni Jesukristo.

Paghulagway sa Pasko sa Pagkabanhaw

Inyong magamit kining countdown activity sa pagpangandam alang sa Pasko sa Pagkabanhaw, nga mao ang panahon sa paghinumdom ug pagsaulog sa kinabuhi ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula. Guntinga ang litrato nga naa sa wala ngadto sa mga piraso sa puzzle sumala sa gimarka. Sugod sa semana sa dili pa ang Pasko sa Pagkabanhaw, magpili og usa ka piraso sa puzzle kada adlaw. Pangitaa asa kini ibutang sa ubos ug buhata ang unsay gisulat niana nga lugar sa dili pa mopapilit sa piraso diha sa lugar. Kon makompleto na ang inyong litrato, ang Pasko sa pagkabanhaw moabut na!

Pagkanta og awit sa Primary nga naghigot ni Jesukristo. Unsaon ninyo pagsunod sa Iyang ehemplo karon?

Basaha unsa ang gisulat sa buhi nga mga Apostoles ni Jesukristo. "Siya mao ang kahayag, ang kinabuhi, ug ang paglaum sa kalibutan. Ang iyang dalan mao ang agianan nga modala ngadto sa kalipay niining kinabuhi ug sa mahangturong kinabuhi sa kalibutan nga moabut" ("Ang Buhi nga Kristo: Ang Pagpamatuod sa mga Apostoles," Liahona, Abr. 2000, 2–3).

Moambit kita sa sakrament kada semana aron mahinumdom ni Jesukristo. Unsay inyong mabuhat aron magbinuotan panahon sa sakrament miting karong Dominggo?

Kantaha ang inyong paboritong awit sa Pasko. Unsay inyong nahinumdoman nga nakat-unan mahitungod sa pagkahimugso ni Jesukristo?

Basaha ang Juan 3:16–17 uban sa usa ka ginikanan ug pakigsulti unsay ipasabut niini. Sa unsa nga paagi kamo makahibalo nga ang Langitnong Amahan nahigugma kaninyo?

Basaha ang istorya "Tungod kay Siya Buhi" sa pahina 65. Unsaon ninyo sa pagpakigbahin og makahuluganong mensahe sa Pasko sa Pagkabanhaw sa inyong mga higala?

Pag-drawing og litrato sa inyong paborito nga istorya sa kasulatan mahitungod ni Jesus. Makahangyo kamo sa inyong mga ginikanan sa pagtabang ninyo sa pagtan-aw sa Ang Kinabuhi ni Jesukristo Bible Videos sa biblevideoslds.org aron makakuha og mga ideya.

Ang Gasa gikan sa Langitnong Amahan

Ni Chad E. Phares

Mga Magasin sa Simbahan

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

Nalipay si Isabelle nga tingpamulak na. Ganahan siyang maminaw sa mga langgam Ganahan siyang magdula sa berding sagbut.

Nalipay si Isabelle nga Pasko na sa Pagkabanhaw. Nasayud siya nga ang Pasko sa Pagkabanhaw usa ka espesyal nga adlaw. Sa Pasko sa Pagkabanhaw atong gisaulog sa dihang si Jesus nabuhi pag-usab.

Sa Primary, si Sister Martin mihatag og mga krayola ngadto sa tanang mga bata sa klase. Mihangyo siya nila sa pag-drawing sa labing importanting gasa nga gihatag sa Langitnong Amahan kanila.

Si Michael mi-drawing sa
litrato sa iyang pamilya.

Si Eliza mi-drawing sa
litrato sa iyang higala.

Si Anthony mi-drawing
sa litrato sa iyang balay.

Mitan-aw si Isabelle sa mga drawing. Nindot kaayo kini.

Naghunahuna si Isabelle kon unsay iyang i-drawing. Malipayon siyang
dunay pamilya. Malipayon siyang dunay mga higala. Malipayon siyang
dunay balay.

Naghunahuna si Isabelle og laing gasa nga gihatag sa Langitnong Amahan sa tanang mga tawo. Mihatag Siya sa tanan sa gasa sa usa ka Manluluwas. Gikuha ni Isabelle ang iyang mga krayola. Gi-drawing niya ang litrato ni Jesukristo.

Nangutana si Sister Martin kang Isabelle kon unsa ang iyang gi-drawing.

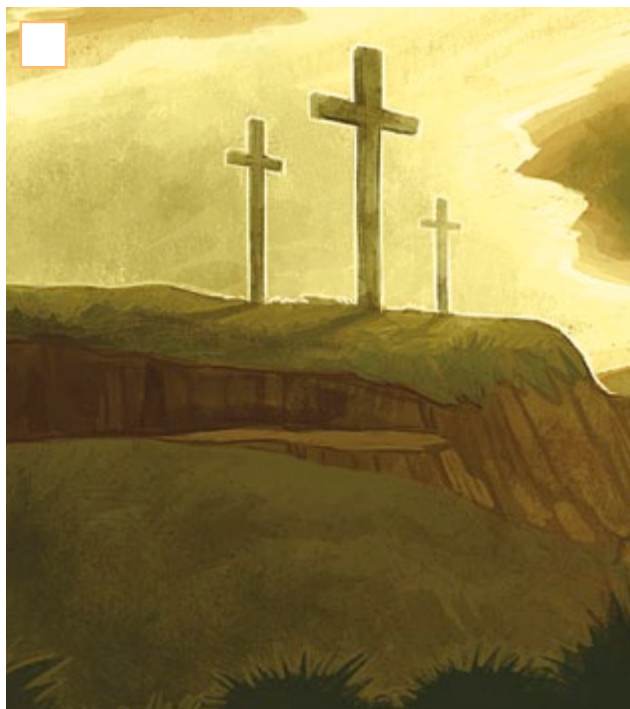
“Nag-drawing ko og litrato ni Jesus,” miingon si Isabelle. “Siya ang labing importante nga gasa.” ■

Si Jesukristo Buhi

Ni Chad E. Phares

Mga Magasin sa Simbahan

Human malansang si Jesukristo, Siya nabanhaw. Nagpasabut kini nga ang Iyang lawas nabuhi pag-usab ug nga Siya mabuhi sa kahangturan. Tungod sa Iyang pagkabanhaw, kita usab mabuhi sa kahangturan.

Tan-awa ang mga litrato nga nagpakita sa mga hitabogikan sa kinabuhi ni Jesus. Isulat ang 1, 2, 3, o 4 diha sa mga kahon sa pagpakita sa han-ay kini nahitabo.

MGA BALITA SA SIMBAHAN

Bisitahi ang news.lds.org alang sa dugang balita ug panghitabo sa Simbahan

Mga Leaders Nagdasig sa mga Miyembro sa Pagsumpay sa Family history ngadto sa Templo

Ni Heather Whittle Wrigley

Balita ug mga Panghitabo sa Simbahan

Niadlong Oktobre 2012 ang Unang Kapanguluhan nanawagan sa mga miyembro sa paggamit sa mga ngalan sa ilang pamilya alang sa buluhaton sa templo ug mihatag og lima ka giya pagtabang sa mga miyembro nga makakaplag og katumanan sa pagtrabaho sa family history ug pagtambong sa templo.

Mga miyembro makasanong sa tawag sa pagpangita, pagpangandam, ug pagpaambit sa mga pangalan alang sa templo pinaagi sa paggamit sa mga kapanguhaan nga gitanyag sa LDS.org ug FamilySearch.org. Ang mga tumong nga gilatud sa sulat sa unang kapanguluhan mao ang:

1. “Kon ang mga miyembro sa Simbahan makakaplag sa mga pangalan sa ilang mga katigulangan ug modala niadtong mga ngalan ngadto sa templo alang sa pagbuhat sa ordinansa, ang kasinatian sa templo mahimong mas maanindot.”

Si Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka Apostoles miingon, “Bisan unsang buhat nga inyong himoon sa templo maoy oras nga maayong pagkagahin, apan ang pagdawat og mga ordinansa alang sa usa sa imong katigulangan naghimo sa imong panahon sa templo nga mas sagrado, ug mas dagkong panalangin ang madaawat. Ang Unang Kapanguluhan nagingon, ‘Ang atong pinakaimportanting obligasyon mao ang pagpangita ug pag-ila sa *atong kaugalingong* katigulangan.’” (“Ang Hingpit nga Kalipay

sa Pagtubos sa mga Patay,” *Liahona*, Nob. 2012, 93–94).

Sa LDS.org, pagkat-on pa kon nganong gihangyo ta sa pag-andam og mga ngalan gikan sa atong pamilya aron dad-on sa templo pinaagi sa pagklik sa **Resources, Family History**, ug **Nganong kinahanglan ta nga mohimo og buluhaton sa templo alang sa atong kaliwatan ?** (ang video anaa ubos sa **Why Do We Do Family History Work?**).

2. “Mga miyembro nga limitado ang kahanas sa pagpangita sa ilang family history giawhag sa paghimo og mga ordinansa pinaagi sa mga ngalan nga gihatag sa ubang mga miyembro o sa templo.”

Daghang mga miyembro sa Simbahan nga layo ra sa mga templo. Mga lider sa simbahan modasig niini nga mga miyembro sa pagbuhat kutob sa ilang mahimo. Mga miyembro nga walay templo sa duol makahimo sa pagsiksik sa family history ug ipalihok sa uban ang mga ordinansa sa templo.

Ubang mga miyembro nahasol nga basin ang tanang mga pagsiksik sa family history ug mga buluhaton alang sa ilang mga katigulangan nahuman na. Kini nga mga miyembro gidasig sa pagsulod sa templo, labing maayo nga makadala og pangalan sa pamilya sa ubang mga miyembro.

Sa lds.org/temple, **Find a Temple** makatabang sa pagpangandam sa sunod nga pagtambong sa templo.

3. Ang kabatan-onan ug batan-onan mga single adult giawhag gyud sa “paggamit sa mga ngalan sa ilang pamilya o mga pangalan sa mga katigulangan sa mga miyembro sa ilang ward ug stake alang sa buluhaton sa templo.”

“Gusto ba ninyo mga kabatan-onan nga mawagtang ang impluwensya sa kaaway sa inyong kinabuhi?” Si Elder Scott nangutana. “Isubsob ang inyong kaugalingon sa pagpangita sa inyong mga katigulangan, pag-andam sa ilang mga ngalan alang sa sagradong mga ordinansa sa templo, ug dayon adto sa templo aron mobarug isip puli nila sa pagdawat sa mga ordinansa sa bunyag ug sa gasa sa Espiritu Santo. Sa inyong pagdako, makaapil na usab kamo sa pagdawat sa ubang mga ordinansa. Wala na akoy mahunahuna nga mas labawng makapanalipod gikan sa impluwensya sa kaaway sa inyong kinabuhi” (“Pagtubos sa mga Patay,” 94).

Usab diha sa seksyon sa Family History sa LDS.org, ubos sa **Getting Started**, pangitaa ang lima ka lakang sa pag-andam og mga ngalan sa pamilya alang sa templo.

4. Mga lider sa priesthood kinahanglan mosiguro nga ang mga miyembro “magkat-on sa doktrina nga mobati ngadto sa ilang mga amahan diha sa ilang mga kasingkasing ug sa mga panalangin sa pagsulod sa templo.”

Ang Simbahan adunay daghang kapanguhaan nga gi-imprinta ug anaa sa internet aron magpasabut sa mga miyembro sa rason nganong mag-andam og mga ngalan sa pamilya alang sa templo ug unsaon pagbuhat niini.

Ang To Turn the Hearts usa ka giya sa lider nga gisuplementar ngadto sa *Handbook 2: Administering the Church* aron pagtabang sa mga lider sa priesthood sa ward ug stake nga makasuporta sa mga miyembro sa ilang mga kaakohan sa pagsiksik sa patay na nga mga kaliwatan ug mopahigayon sa mga makaluwas nga mga ordinansa sa templo. Naglakip kini og mga video ug dokumento kon giunsa sa ubang mga stake paggamit ang buluhaton sa templo ug family history aron malig-on ang tagsa-tagsa ug mga pamilya.

Suhira ang mga kapanguhaan sa lider diha sa LDS.org pinaagi sa pagklik sa **Resources, All Callings, Family History**, ug **Leader Resources**.

5. Kadtong adunay “daghang pundo nga mga ngalan sa pamilya [gi-awhag] sa pagpadala niini sa tukmang panahon aron ang gikinahanglang nga mga ordinansa mapahigayon.”

Kasamtangang adunay 12 ka milyon ka mga ngalan nga anaa sa FamilySearch.org nga gireserba sa mga sakop sa pamilya aron sila mismo ang mohimo sa mga ordinansa. Daghang ngalan, hinoon, ang gitipigan lang sa daghang mga katuigan.

“[Ang mga katigulangan] basin wala kaayo malipay nga magpadayon nga maghulat alang sa ilang mga ordinansa nga mapahigayon,” pulong ni Elder Scott. “Moawhag kami ninyo nga dunay daghang gipareserba nga

ngalan nga ipakigbahin kini aron ang mga sakop sa inyong gipalapdang pamilya o ward ug stake makatabang ninyo sa pagkompleto niana nga buhat. Mabuhad ninyo kini pinaagi sa pagpang-apud apud og mga temple card ngadto sa mga miyembro sa ward o stake nga andam motabang o sa paggamit sa [FamilySearch computer system](http://FamilySearch.computer) sa pagsumiter og mga ngalan direkta sa templo” (“Pagtubos sa Patay,” 94).

Sa gihisgutang **Getting Started** nga seksyon, diha sa **I Want to Share Names with Others**, i-klik ang **Watch Video**, dayon tan-awa ang video **Releasing Names for Temple Work** alang sa impormasyon bahin sa pagreserba og mga ngalan. ■

Mga Propesyonal sa Media Gikinahanglan aron Motrabaho sa mga Proyekto sa Simbahan

Ni Ryan Morgenegg

Mga Balita sa Simbahan

Sa paningkamot nga maayo ang paghulagway sa kasaysayan sa Simbahan sa tibuok kalibutan, ang Publishing Services Department naghimo og Media Professional Database (mediapro.lds.org), direktoryo alang sa mga propesyonal sa media kinsa interesado nga mohimo ug sine, video, broadcast, live nga mga panghitabo, ug digital nga media alang sa Simbahan.

Ang unang tumong sa database mao ang pag-ila sa may talento nga mga propesyonal sa medya sa tibuok kalibutan, ug ang simbahan gusto nga mopaa-pil sa daghang mga “hanas”—o aprobado—nga mga propesyonal, mga indibidwal, ug mga kompaniya kutob sa mahimo. Si Scott Olson, project manager sa database, miingon, “Ang Simbahan nangita og hanas na nga mga propesyonal nga adunay pila na ka tuig nga kasinatian. Dili kini database sa mga hobbyists.”

Kaniadto kon dunay proyekto sa medya nga

Pinaagi sa Media Professionals Database, ang Simbahan mahimong makakuha og tabang sa internasyonal nga grupo sa mga propesyonal sa medya nga mas daling makahimo og video bisan asa sa kalibutan ug minus ang gasto.

kinahanglang buhaton, ang mga lokal nga kontraktor sa Utah maoy bayaran ug pabiyahion sa lugar diin himoon ang shooting o humanon ang proyekto ug dayon pabalikon aron humanon ang proyekto didto sa headquarter sa Simbahan. Ang Simbahan adunay mga propesyonal sa audiovisual nga motrabaho sa mga proyekto, apan daghan kaayo ang mga proyektong buhatonon nga dili mahimo sa mga impleyado ang pagkompleto nianang tanan. Ang database sa mga may talento nga mga propesyonal sa tibuok kalibutan importante alang sa kaugmaon sa mga buluhaton sa Simbahan kalabut sa media.

Si Brother Olson miingon, “Aron ang mapuslan pag-ayo sa Simbahan ang MediaPro database, kinahanglang salmutan kini sa daghang mga propesyonal sa tibuok kalibutan. Ang atong tumong niini nga site mao ang pagkuha og hanas na nga mga propesyonal kinsa anaa sa database sa Simbahan aron kon adunay proyekto nga moabut bisan asa sa kalibutan, ato kini silang maduol sa walay langan.”

Ang propesyonal sa media kinsa gustong ikonsiderar sa mga proyekto kinahanglang mopadala sa iyang pangalan, email address, ug mubo nga biography ngadto sa mediapro@ldschurch.org. Kabahin sa impormasyon nga isulat sa mga propesyonal sa media maglakip sa detalyado nga kasaysayan sa ilang trabaho, uban sa mga sampol sa ilang nangagi nga trabaho, kahanas, ug kon kanus-a sila libre. Si Brother Olson miingon, “Importante nga detalyado ang impormasyon bahin sa inyong kahanas kay ang ubang mga kahanas may pagkaparehas alang sa video, sine, ug web.”

Ang pagpalista lang sa MediaPro dili makagarantiya og kahigayunan nga makatrabaho sa Simbahan, apan kon ang mga propesyonal dili magpalista, basin wala gyud silay kahigayunan. Ang pagpalista sa ilang impormasyon og kahanas makatabang sa Simbahan nga makaila kanila ug makakita unsay ilang mahimo. ■

PAGHULAGWAY SA LITRATO PINAAGI NI MATTHEW REEB

Presensya sa Simbahan Nagkalig-on sa South America, Report ni Elder Oaks ug Bednar

Ni Jason Swensen

Mga Balita sa Simbahan

Ang pangbukas nga seksyon sa Mga Doktrina ug mga Pakigsaad naglakip sa mga propesiya nga ang Simbahan mopatim-aw “gikan sa kangiub ug gikan sa kangitngit” (1:30). Kana nga adlaw daw miabut na sa dakong bahin sa South America.

“Kita nakagawas na sa kangiub ug kangitngit,” matud ni Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka Apostoles human sa iyang pagpauli gikan sa South America niadtong Oktobre. “Ang kamatuoran makita diha sa pamaagi sa gobyerno sa [South America] pagpasidungog sa Simbahan ug sa pagdawat sa mga representante sa Simbahan bisan kanus-a kami moabut.”

Si Elder Bednar gikuyugan ni Elder Dallin H. Oaks, usab sa Korum sa Napulog Duha ka Apostoles, niadtong Oktubre 19–28 nga pagbisita didto sa South America sa South Area, nga naglakip sa pagrebyu sa erya, mga miting sa misyonaryo ug mga lider sa priesthood, ug debosyonal sa mga kabatan-onan ug single adult nga gisibya sa Chile, Argentina, Uruguay, ug Paraguay.

Ang nagbisita nga mga authority nakighimamat sa sobra sa 1,800 ka misyonaryo nga nagserbisyo sa mga area sa upat ka mga nasud. “Milamano mi sa tanang mga misyonaryo nga among nahimamat, ug nindot silang tan-awon,” miingon si Elder Oaks. “Dalaygon kadto nga pwersa sa mga misyonaryo gikan sa North ug South America.”

Mga 15,000 ka tawo ang mitan-aw sa duha ka debosyonal alang sa kabatan-onan ug sa mga single adult sa erya. Si Elder Oaks nangulo sa debosyonal sa batan-ong single adult, nga gisibya ngadto sa 326 ka mga lokasyon sa

LITRATO PINAAGI SA MAAYONG KABUBUTON SA SOUTH AMERICA SOUTH MISSION UG MGA BALITA SA SIMBAHAN

tibuok erya. Si Elder Bednar mao ang nangulo sa debosyonal sa kabatan-onan, nga nakita sa mga kabatan-non gikan sa 10 ngadto sa 18 anyos ug ang ilang mga ginikanan nagpundok sa 439 ka mga lokasyon.

Sa matag pagbansay ug debosyonal, ang mibisita nga mga Kaigsoonan namulong sa ka-importante sa pag-angkon og mas kusog nga “tinuod nga pagtubo” pinaagi sa dugang nga pagtambong sa sacrament, mga endowment sa templo ug kaminyoon, ug kabatan-onan nga nagserbisyo og mga full-time nga misyon.

Sa debosyonal sa kataban-onan, ang batan-ong mga lalaki ug mga babaye gi-imbatar sa pagpangutana. Ang mga General Authority mitubag sa nagkadaiyang mga pangutana bahin sa pagpangandam sa misyon ug sa pagpabiling matarung dinhi sa nagkadautan nga kalibutan.

Ang mga Kaigsoonan mitambag usab sa mga lokal nga mga lider sa priesthood nga ang tinuod nga pagtubo matuman sa area pinaagi lamang sa dugang nga serbisyo sa misyonaryo ug retensyon. Ang mabungahong kusog sa mga nakahuman na og misyon gikinahanglan aron dunay umaabut nga henerasyon sa lig-on nga mga lider, matud ni Elder Oaks.

Si Elder Mervyn B. Arnold sa Seventy, Presidente sa Erya niadtong panahuna, mihulagway sa pagbisita sa mga General Authority ug sa ilang mga asawa isip “makadasig, makapabayaw, ug puno sa impormayon.”

“Ang ilang gugma, kabuotan, ug panudlo sa kanunay mahinumduman,” siya miingon. ■

**Si Elder
Dallin H. Oaks
sa Napulog
Duha ka mga
Apostoles na-
kighimamat sa
archbishop sa
Santiago, Chile,
Monsignor
Ricardo Ezzati
Andrello.**

Si Presidente Monson Mipahinungod Pag-usab sa Boise Temple

Ni Sarah Jane Weaver

Mga Balita sa Simbahan

Niadtong November 2012 si Presidente Thomas S. Monson mipahinungod pag-usab sa Boise Idaho Temple—usa ka estruktura nga unang gipahinungod niadtong 1984 ug sa katapusan gisarado sulod sa 15 ka bulan alang sa dako nga mga kausaban.

Sa beshpiras sa pagpahinungod og usab, nagtigum ang grupo sa 9,200 nga kabatan-onan alang sa youth cultural celebration. Daghan kaayong mga kabatan-onan ang miapil nga napuno nila ang Taco Bell Arena sulod sa campus sa Boise State University, ug ang ilang mga pamilya ug uban pa napugos sa pagpundok sa lagyong mga lugar aron sa pagtan-aw sa programa, nga gisibya sa mga stake center sa tibuok distrito sa temple.

Ang produksyon gamay ra og

Si Presidente Thomas S. Monson nagpadayag sa iyang gugma ug pasalamat sa mga sakop sa Simbahan atol sa cultural celebration sa beshpiras sa pagpahinungod pag-usab sa Templo sa Boise Idaho.

sayaw-sayaw ug mas daghan ang mahitungod sa pagpangandam alang sa templo, ingon pa ni Gary Walker, subcommittee chairman sa selebrasyon sa kultura sa mga kabatan-onan.

Didto sa selebrasyon, Si Presidente Monson misulti ngadto sa kabatan-onan nga ang templo “nagdan-ag isip kahayag sa pagkamatarung ngadto sa tanan kinsa mosunod niini nga kahayag. . . . Atong gipakabahandi kana nga kahayag, ug kita mapasalamaton sa atong Langitnong Amahan sa mga panalangin sa gidala niini nga templo ug sa tanang mga templo sa atong kinabuhi.”

Si Elder Bednar usab mitambong sa sesyon sa pagpahinungod sa Domingo, sulod niini nga panahon siya mitudlo, “Adunay kainit, kahayag, silaw, ug bidlisiw nga nagagikan sa templo bisan asa sa kalibutan.”

Ang Templo sa Boise Idaho nagserbisyo sa dul-an sa 100,000 ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gikan sa 31 ka mga stake sa mao nga dapit. ■

Ang Simbahan Nag-andam og mga Kapanguhaan sa Online alang sa mga Kalihokan sa Kabatan-onan

Sa pagpaningkamot sa pagpalig-on sa batan-ong mga lalaki ug babaye nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ang Simbahan nag-andam og kapanguhaan sa online alang sa mga kalihokan sa kabatan-onan. Ang bag-ong seksyon sa mga kalihokan sa kabatan-onan sa LDS.org gipalambo aron sa pagtabang sa mga lider sa kabatan-onan ug sa ilang hamtong nga mga tigtambag nga makaplano og mga kalihokan alang sa mga korum sa Aaronic Priesthood ug mga klase sa Young Women sa mga stake ug mga ward sa tibuok Simbahan.

Ang site gitumong sa pag-suporta sa nagpadayon nga pagpasabut sa Simbahan bahin sa pagpalig-on sa kabatan-onan, nga giunhan sa bag-ong kausaban sa edad alang sa full-time nga misyonaryo nga pag-alagad, sa bag-ong kapanguhaan sa pagkat-on sa kabatan-onan *Come, Follow Me*, ug imbitasuon sa kabatan-onan sa pag-apil sa family history.

Alang sa batan-ong mga lalaki, ang site nagdugang sa programa sa espirituhanong pag-focus sa Katungdanan ngadto sa Dios uban sa mga kapanguhaan sa kalamboan sa pisikal, sosyal, ug edukasyon. ■

© IRI

Daghan nga mga LDS nga mga boluntaryo gikan sa Czech ug Slovak Republics malipayon nga nagtrabaho og daghang mga oras sa mainit nga panahon diha sa daplin sa Zilina reservoir aron sa pagpamunit og mga botelya, papel, mga plastic, cardboard, styrofoam, ug ubang mga basura atol sa adlaw sa pagserbisyo niadtong Septyembre 2012.

Adlaw sa Serbisyo sa Slovak Republic

Labaw sa 130 ka miyembro gikan sa Czech ug Slovak Republics uban sa kanhi mga misyonaryo sa Czech ug Slovak nagpundok sa Zilina, Slovak Republic, niadtong Septyembre 8, 2012, aron moserbisyo sa siyudad—gilimpyohan ang 1.5 ka tonil (1.3 ka tonilada) nga hugaw gikan sa mga ngilit sa Zilina reservoir, nagpanindot sa kindergarten sa siyudad ug bilding sa nursery, ug nangguna sa mga city planter.

“Nindot kaayo tan-awon ang mga bolunter nga nagtrabaho ug makita ang ilang pahiyum ug kalipay diha sa ilang mga mata!” sulti ni bolunter Hana Snajdarova, kinsang pamilya usa sa unang mga kinabig sa Simbahan sa Slovakia. “Mao sigurong ganahan kaayo mi niini nga mga proyekto. Gusto ming motabang—moserbisyo—ug ganahan mi ini.”

Stand-Alone nga Espanyol sa Bag-ong Tugon Mapalit na

Ang Simbahan bag-ohay lang nga miluwat sa stand-alone nga bersyon sa Bag-ong Tugon

gikan sa Espanyol nga *Santa Biblia: Reina Valera 2009*, naghimo sa kasulatan nga daling magamit sa mga miyembro sa Simbahan ug sa dili mga miyembro.

Kining bag-o nga bersyon may standard nga gidak-on ug naglangkob sa mga teksto sa Bag-ong Tugon, mga footnote, ug seleksyon gikan sa Hinubad ni Joseph Smith.

Ang stand-alone nga Espanyol sa Bag-ong Tugon mapalit sa softcover pinaagi sa mga sentro sa Church distribution o sa store.lds.org (item no. 09215002).

Mga Kausaban sa Kapangulohan sa Erya sa South America

Niadtong Enero 6, 2013, si Elder Walter F. González gipaluwat gikan sa serbisyo isip sakop sa Kapangulohan sa Seventy ug mipuli ni Elder Mervyn B. Arnold isip Presidente sa South America South Area sa Buenos Aires, Argentina. Si Elder Arnold nakadawat og bag-ong katungdanan sa headquarter sa Simbahan.

Sila si Elders Jorge F. Zeballos ug Francisco J. Viñas padayong moserbisyo isip mga magtatambag sa Area Presidency.

“Kami nagpasalamat alang sa maunongong pagserbisyo niining mga kaigsoonan ug nanghinaot og kaayuhan sa ilang mga assignment,” sulat gikan sa Unang Kapangulohan mabasa.

Mga Santos sa Botswana Naglipay sa Pagkamugna sa Unang Stake

Niadtong Nobyembre 2012 dul-an sa 900 ka mga miyembro sa Simbahan nagtapok sa Botswana, Africa, sa pagsaksi sa pag-organisar sa Botswana Stake—ang unang stake sa nasud.

Ang Presidente sa Africa Southeast Area nga si Elder Dale G. Renlund ug Elder Colin H. Bricknell, sa Area Seventy, maoy nangulo. Clement M. Matswagothata gitawag isip stake president, si Geoffrey Tembo gitawag isip unang magtatambag, ug si Oduetse S. Mokweni gitawag isip ikaduhang magtatambag.

“Ang stake mahimong dapit nga kadangpan, dapit sa pagkat-on, dapit sa kaayo ug kahilwasan, dapit sa kahusay, dapit sa kabuotan ug gugma, ug dapit sa Dios,” ang stake president sa Roodepoort South Africa Stake nga si Daniel Hall mikomentaryo.

ANG PAGLUWAS GIKAN SA MINA

Ni Russell Westergard

Atol sa Gulf War, nangulo ako sa usa ka team sa mga sundalo didto sa Kuwait. Sa nalutsan na namo ang depensa, gipangita namo ang nahimutangan sa kaaway aron sa pagsiguro nga luwas kami ug mangita og bisan unsang mapuslanon nga impormasyon.

Mao pay pagsulod nako sa nailog nga command post sa dihang nakadungog ko sa usa ka British nga sarhento nga misinggit, “Hunong! Ayaw paglakang og lain!” Sa akong paglantaw gikan sa tagoanan, akong nakita ang usa sa akong mga sundalo nga diha sa kakuyaw. Naglakaw siya sa hawan aron sa pagkuha og dokumento ug karon nagtindog na sa tunga-tunga sa dapit nga daghang nakatagong bomba. Sa dihang nakadungog siya sa pagsinggit sa sarhento, mihunong siya ug nakamgo nga anaa siya sa kakuyaw.

Nagpundok sa daplin sa mina, ang among team nakakita nga ang batan-ong sundalo nahadlok pag-ayo nga siya nagkurog. Kinahanglan kaming molihok dayon apan dili makapadala og sundalo sa pagkuha niya nga dili mamiligro ang ilang mga kinabuhi ingon man usab niya. Walay panagsabot o pagduhaduha nagsugod mi sa pagpakigsulti sa sundalo, naghupay niya, nag-awhag, ug naghatag og intruksyon. Nakita namo ang mga luha nga midagayday sa iyang nawong ug nakadungog sa nahadlok nga mga tubag, pero mikalma siya og diyutay sa among gihatag nga suporta.

Sa wala madugay nakabaton na siya og kaisug sa paglingi sa iyang giagian, ug miingon

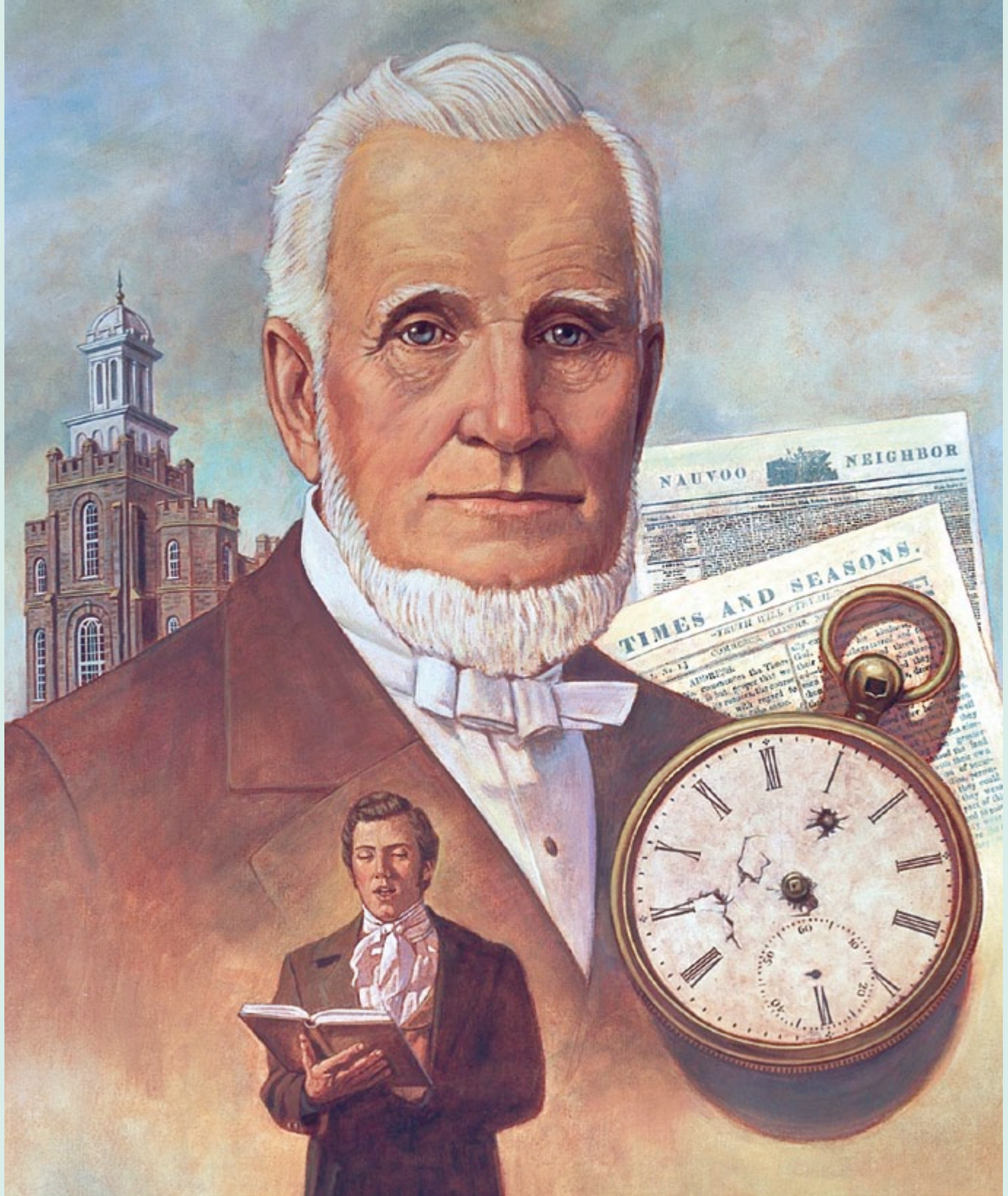
Dili kami makaluwas sa nalit-ag nga sundalo, apan makaawhag kami niya, moabiba sa iyang mga paningkamot, ug magmaya sa iyang kalampusan.

siya nga iyang nakita ang iyang mga tunob nga medyo hanap diha sa balas. Uban sa among pag-awhag, nagduhaduha siyang misubay pag-usab sa iyang dalan. Pinaagi sa pagtunob pag-usab sa iyang giagian, nakalingkawas siya gikan sa mina, among gigakos human sa katapusang lakang. Ang daghang mga sundalo nga diha misinggit sa kalipay sa among pag-welcome niya pag-usab. Mga luha sa kahadlok gipulihan sa mga pahiyom ug panaggakos.

Pipila nato ang nakabarug sa ngilit sa tinuod nga mina. Apan daghan nato nakaila niadtong espirituhanong mibiya sa luwas nga dapit aron malit-ag sa mina sa kinabuhi. Sama niadtong batan-ong sundalo, sila usab mibati nga nag-inusara, nahadlok, ug walay siguro. Apan kadto nga sundalo wala gayud mag-inusara. Duna siyay team nga diha nag-abiba kaniya, mga higala nga gustong makabalik siya ug wala mohunong. Duna siyay mga lider nga nagtanyag og giya ug pag-awhag. Siya ang kinahanglang mopalayo gikan sa mina, apan kaming tanan ang mitabang niya nga makakaplag og kalig-on sa pagbuhat sa ingon. Sa katapusan among gisaulog ang iyang pagkaluwas uban sa tinuod nga gugma ug kalipay.

Ang espirituhanong pagluwas mahimong sama niana. Motabang man kita isip pamilya, mga higala, o isip ward o branch, ang atong mga paningkamot makahatag sa kalainan. Tukma sa panahon nga mga pulong sa pag-awhag ug giya tingali nakaluwas sa kinabuhi sa sundalo. Mao usab, makatabang kita sa pagluwas sa uban gikan sa mga kadaot sa espirituhanong kangitngit pinaagi sa paghatag og awahag ug giya nga maoy makapabalik nila. Kon buhaton nato, dako ang atong kalipay—dili lamang sa makadiyot niini nga kinabuhi apan sa kahangturan usab (tan-awa sa D&P 18:15). ■

Russell Westergard nagpuyo sa Virginia, USA.

PAGHULAGWAY PINAAGI NI ROBERT T. BARRETT

JOHN TAYLOR

Si **John Taylor** ganahan **mokanta**. Samtang didto sa Bilanggoan sa Carthage, si Joseph Smith mihangyo ni Elder Taylor sa pagkanta sa “A Poor Wayfaring Man of Grief” (*Hymns*, no. 29). Ang kanta nakapahupay sa Propeta sa wala pa ang iyang kamatayon. Diha si John Taylor sa Pagkamartir, ug bisan og gipusil siya sa kaupat ka higayon, naluwas ang iyang kinabuhi. Nagdala siya og **pocket watch** nga nabuak atol sa Pagkamartir. Samtang nagserbisyo sa Simbahan, si Presidente Taylor mi-edit sa daghang **mga publikasyon sa Simbahan** ug mipahinungod sa **Templo sa Logan Utah**.

*M*aalamong mga ginikanan nga gustong molampus ilang mga anak motudlo sa baruganan sa kalig-on ug pagpaningkamot sa kaugalingon. “Pagpadako og Lig-ong mga Bata,” sa pahina 10 niining isyu, naghatag og gibug-aton nga ang mga bata makabuntog sa mga hagit ug kausaban, ug ilang gidawat nga ang kapildihan kinahanglanon sa kadaugan. Ang artikulo sa pahina 20, “Pagsunod sa mga Baruganan sa Pagpaningkamot sa Kaugalingon,” nagtudlo nga ang atong pagpaningkamot sa kaugalingon makapalambo sa atong abilidad nga mahimong instrumento sa kaayohan.